

ЗМІСТ

ВІРШІ	2
СТОР. ОБКЛАДИНКИ ЄДИНИЙ УРОК ПАТРІОТИЗМУ ЗА ІНІЦІАТИВИ ГУБЕРНАТОРА ОЛЕКСАНДРА ВІЛКУЛА	1
ІНФ. ДНУ, ФІЗТЕХ ОБ'ЄДНУЄ ПОКОЛІННЯ	2
ПАЛАЦ КИРИЛА РОЗУМОВСЬКОГО У БАТУРИНІ	2
ЦІКАВО ПРО ЦІКАВЕ	2
ДАРИНА СУХОНИС-БУТКО, ТРИДЦЯТЬ РОКІВ ВІДПОВІДНОСТІ ЧАСУ.....	4
ІРИНА МАКОВЕЦЬКА. У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ПРЕЗЕНТОВАНО АУДІОКНИГУ «ПИСЬМЕННИКИ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ – ШКІЛЬНИМ БІБЛІОТЕКАМ».....	5
ПРО ВІДЗНАЧЕННЯ 50-РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ КО-	

МУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ	6
«ОБЛАСНА СПЕЦІАЛЬНА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА-ІНТЕРНАТ № 2 З ПОГЛИБЛЕННЯМ ПРОФЕСІЙНО-ТРУДОВИМ НАВЧАННЯМ».....	6
ІНФ. ДНУ, ПОПЕРЕДУ ЩАСЛИВІ СТУДЕНТСЬКІ РОКИ!.....	7
В.М.ВАСИЛИНЕНКО, ПРОФТЕХОСВІТА ОБЛАСТІ ОРІЄНТУЄТЬСЯ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ РЕГІОНУ.....	8
ІНФ. ДНУ, ДНІПРОПЕТРОВСЬКІ СПОРТСМЕНИ – ЛІДЕРИ УКРАЇНСЬКОГО ВОЛЕЙБОЛУ.....	10
ТЕТЯНА АНДРЮЩЕНКО, ВЧИТЕЛЬ ПОВИНЕН БУТИ ВЗІРЦЕМ.....	11
«ГРУШЕВСЬКИЙ МИХАЙЛО СЕРГІЙОВИЧ – ІСТОРИК, ГРОМАДСЬКИЙ І ДЕРЖАВНИЙ ДІЯЧ УКРАЇНИ».....	12
ІАЦ НГУ, В АЛЬМАНАСІ «ФРОНТИР МІСТА», ПРЕЗЕНТОВАНОГО В НГУ, ПІДНИМАЄТЬСЯ ПРОБЛЕМА МАРГІНАЛІЗАЦІЇ.....	13
ОСІННІЙ ЯРМАРОК В НГУ.....	13
ОРГАНІЗАЦІЯ ПСИХОКОРЕКЦІЙНОЇ НАТАЛІА САВЕЛЬЄВА, РОБОТИ З ПЕРШОКЛАСНИКАМИ, ЩО МАЮТЬ ОСОБИСТІСНІ І ПОВЕДІНКОВІ ПРОБЛЕМИ.....	14
ОЛЕНА ТЕЛІГА, ВІРШІ.....	16
ГАЛИНА КУЗЬЄВА: «ЛОКИ ГОЛОС Є – Я НЕ МОЖУ НЕ СПІВАТИ»	17
В. СТУС, «ОСЛІПЛЕ ЛИСТЯ ВІДЧУВАЛО ЯР...».....	17
ОЛЕНА ПОЛЯНСЬКА, ОСІНЬ І КИЦЯ.....	17
Є. ЧЕРНЕЦЬКИЙ, ШЕПТИЦЬКІ.....	18
Г. ЛЮЛЬКО, РОЗУМІННЯ СИЛИ СЛОВА.....	19
ІСТОРИКО-АРХЕОЛОГІЧНИЙ МУЗЕЙ «ПРАДАВНЯ АРАТТА - УКРАЇНА» В С. ТРИПІЛЛЯ.....	19
ІНФ. ДНУ, «СРІБЛО» З БОЛГАРІЇ.....	20
ЛІНА КОСТЕНКО, КОБЗАРЮ.....	20
В.П. КЛЮЄВ, ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ДОСЛІДЖУЮТЬ НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ.....	21
УКРАЇНСЬКА ОБРЯДОВА ІЖА.....	22
ДАРИНА СУХОНИС-БУТКО, «ТРИКУТНИК. ДВІ ДОЛІ, ТРИ ДОРОГИ» - КНИГА ПРО ТЕ, ЯК ЗУСТРІЧАЮТЬСЯ ДИВОВИЖНІ ЛЮДИ.....	23
СПЕЦВИПУСК БОРИСФЕНУ ПОБАЧИВ СВІТ.....	23
МОДЕЛЬ СВІТОБУДОВИ В ЯВЛЕННЯХ І ВІРУВАННЯХ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.....	24
ДІАНА МАКСИМЕНКО, ОФІЦЕРИ ПІДВИЦАТЬ СВІЙ ПРОФЕСІОНАЛІЗМ В СТІНАХ НГУ.....	25
ДАРИНА СУХОНИС-БУТКО, АЛЬТЕРНАТИВНІ ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ.....	25
ІАЦ НГУ, НІМЕЦЬКИЙ ВЕРЕСЕНЬ В НГУ.....	26
МАРИНА ПОРОШИНА, ВІРШІ.....	27
ЛЕОНІД ЯКОБЧУК, ЛЕВ ХМЕЛЬКОВСЬКИЙ, СУМНІВИ ОЛЕКСАНДРА БЕЛЯКІНА.....	28
Я. СТЕХ, «РОЗДУМИ ПРО СИЛУ ПІСНІ В ТВОРЧОСТІ ГРИГОРІЯ НУДЬГИ У СТОРІЧЧЯ ЙОГО НАРОДЖЕННЯ».....	30
МАРИНА МУЗИКА, СЕРГІЙКОВЕ ЛІТО.....	32
20 НЕВІДОМИХ ПРО 1 ВІДОМУ, АБО ТЕ, ЩО ВИ ЩЕ НЕ ЗНАЛИ ПРО УКРАЇНУ.....	35
ЄВГЕН ДУДАР, ЯКБИ МИ ВЧИЛИСЬ ТАК, ЯК ТРЕБА	36
КРАЩІ СТРАВИ УКРАЇНСЬКОЇ КУХНІ, РЕКЛАМА.....	3-4 С. ОБКЛАДИНКИ КОЛЬОРОВА ВСТАВКА

ЄДИНИЙ УРОК ПАТРІОТИЗМУ за ініціативи губернатора Олександра ВІЛКУЛА

За ініціативи губернатора Олександра Вілкула в усіх навчальних закладах області відбувся Єдиний урок патріотизму на тему: «Ще не вмерла Україна і слава, і воля...», присвячений історії написання Державного Гімну України

Також у школах, шкільних бібліотеках будуть оформлені стенди, інформаційні куточки, організовані виставки, огляди літератури – відповідно до теми Єдиного уроку.

Форми проведення уроку – різноманітні: усний журнал-естафета, літературно-музична подорож, агітбригада, бесіда-екскурсія, тематична вікторина, зустрічі з цікавими людьми, календар (історичний, літературно-музичний), перегляд слайд-фільмів, «жива» газета, літературно-художні композиції тощо.

Губернатор Олександр Вілкул наголошує, що виховання любові до рідного краю, почуття причетності до всіх подій, які відбуваються в Україні, пробудження національної самосвідомості, формування і розвиток почуття гордості за свій народ, країну, готовності здобувати якісну освіту і розумними справами збагачувати рідну землю є одним із головних завдань освітян Дніпропетровщини.

Як повідомлялося раніше, за підтримки губернатора Олександра Вілкула для поповнення бібліотечних фондів навчальних закладів загальноосвітніх шкіл придбано за кошти обласного бюджету хрестоматії з української літератури (упорядники А.Козлов, С.Ковпик, Л.Піскорська) «Українські письменники ХХ століття» (частина 1, частина 2) та авторську книгу «Незвістна Єкатеринославщина» (В.І. Лазебник) загальною кількістю 8246 примірників на суму 1,3 млн. грн.

Крім того, до нового навчального року школярі з 2 по 11 класи – це по-

над 270 тисяч дітей – отримали в подарунок унікальний щоденник «Дніпропетровщина – моя рідна земля», в якому зібрана цікава і змістовна інформація про головні події в історії України та Дніпропетровської області, а також загальна характеристика, символіка нашої держави та регіону.

З нагоди 80-річчя Дніпропетровщини всі школи області отримали унікальну аудіокнигу «Письменники Дніпропетровщини – шкільним бібліотекам» з творами місцевих поетів і прозаїків. До електронної збірки увійшли твори 80 письменників. Серед авторів проекту є як члени Національної Спілки письменників України, Конгресу літераторів України, Національної Спілки журналістів України, так і молоді талановиті поети і прозаїки – переможці Всеукраїнських та обласних літературних конкурсів.

У процесі підготовки до уроку педагоги залучатимуть видатних людей краю, представників інтелігенції, батьківську громадськість, використовуватимуть можливості Національного історичного музею ім. Д.І. Яворницького, Літературного музею, Дніпропетровського художнього музею, краєзнавчих шкільних музеїв, шкільних бібліотек.

Загалом протягом вересня 2012 року також планується проведення наступних виховних інформаційно-просвітницьких заходів: учнівських конференцій, круглих столів, уроків, бесід, годин спілкування, присвячених історії українського державотворення та 150-річчю написання Державного Гімну України, а також виставок художньої, наукової, історичної літератури, документів, фотографій, присвячених утвердженню незалежності України, державних символів України у бібліотеках, музеях та музейних кімнатах навчальних закладів.

ФІЗТЕХ ОБ'ЄДНУЄ ПОКОЛІННЯ

У Палаці студентів ДНУ відбулось урочисте засідання Вченої ради ДНУ ім. О.Гончара, на якому були вручені іменні стипендії Президентського фонду Леоніда Кучми «Україна» семи кращим студентам фізтеху.

Відкрив засідання ректор ДНУ Микола Вікторович Поляков. Звертаючись до присутніх випускників минулих років, колег і студентів, він відзначив, що найкращим підтвердженням високого статусу університету завжди є визнання молоді. Особливо Микола Вікторович наголосив на визначних досягненнях фізико-технічного факультету Дніпропетровського університету. «За шість десятиліть фізтех ДНУ зробив справжній стрибок від трьох секретних спеціальностей суто ракетного спрямування до потужного факультету політехнічного типу, став джерелом формування сузір'я визначних державних діячів, керівників економіки, бізнесу, науки і культури, своєрідним індикатором сучасної інженерної думки в Україні. Переконалий, наступні покоління фізтехівців напишуть багато славних сторінок в історії нашої держави і нашого університету», – висловив впевненість ректор. І, для прикладу, згадав успішного стипендіата минулих років Максима Харченка, який вже представив кандидатську дисертацію.

Цього року стипендіатами стали: Ірина Гаджала, Артем Іванов, Євген Кочерга, Олексій Полонський, Роман Савастру, Анастасія Сальникова та Олексій Федосов.

Стипендіатів також привітала і заступник голови Дніпропетровської облдержадміністрації Марія Іванівна Пустова, яка відзначила високий інтелектуальний і науковий потенціал молоді нашої області.

У привітанні стипендіатів Пре-

зидент України 1994-2004 рр., Почесний доктор ДНУ, президент благодійного Фонду «Україна» Леонід Данилович Кучма наголосив, що цими стипендіями Фонд намагається підтримати обдаровану молодь, яка гідно продовжує кращі традиції його рідного фізтеху, і заохотити студентів до подальшої наукової роботи заради слави й добробуту всієї нашої держави. Він також відзначив, що сучасні підприємства, такі як новостворений високотехнологічний завод «Дніпросталь Інтерпайп», потребують освічених інженерів нового типу, і він вірить, що з часом такі підприємства будуть змагатися за найкращих випускників фізтеху. Леонід Данилович побажав студентам щастя, успіхів і широкого життєвого шляху з безліччю перспектив.

Стипендіат Роман Савастру, студент V курсу кафедри автоматики і систем управління фізтеху ДНУ зізнався, що його завжди дуже прива-

блювало спрощення технічних процесів, автоматизація, тому навчання на фізтесі – саме його стихія. Керівництво факультету вже рекомендувало Романа на проходження стажування в КБ «Південне». До речі, на вручення стипендій юнак прибув з співбесіди з відділу проектування і експлуатації КБ «Південне» і жартома відзначив, що навчання навчанням, але вже хочеться й практики. «КБ «Південне» відоме в Україні і за її межами, тому хочеться потрапити в колектив, де створюють знані всьому світу супутники, ракети та інші космічні апарати», – сказав Роман.

П'ятикурсниця Анастасія Сальникова, майбутній інженер двигунних апаратів відзначила: «Завжди захоплювалася технікою, тож мені цікаво вчитися на нашому факультеті. Активно займаюся науковою діяльністю: вже брала участь у Міжнародній молодіжній конференції «Людина і космос» та Першому всеукраїнсько-

му форумі студентів і аспірантів, що проходив на базі ДНУ. Нині одночасно досліджую системи надуву баків та займаюся розробкою турбонасосного агрегату для двигунних систем. Наші розробки є актуальними і мають практичне застосування, адже зараз ведеться активна боротьба за зменшення ваги літальних апаратів. Хотілося б займатися ракетними двигунами і далі – продовжити навчання в аспірантурі та працювати у КБ «Південне». Приємно, що нас підтримують і заохочують до навчання, це додає стимулу і впевненості в тому, щоб рухатися далі в науці».

Олексій Федоров, студент V курсу, кафедра технології виробництва: «Дуже радісна подія – отримання стипендії – співпала з ще однією не менш радісною – народженням племінниці. Частина грошової винагоро-

ди використаю їй на подарунок. А навчатися на фізтесі мені порадили рідні, оскільки теж навчалися на кафедрі технології виробництва, тобто я пішов по їхніх «стопах». Окрім того, зараз я здобуваю другу вищу освіту на кафедрі фінансів, а надалі хочу опанувати ще й юридичну науку».

Загалом, студенти говорять, що їхнє наполегливе і старанне навчання оцінюється належним чином, а відтак їм приємно відчувати себе визнаними та потрібними.

У ці дні 60-річний ювілей відзначає фізтехівська кафедра двигунобудування, випускником якої є Л.Д.Кучма. Також серед 4,5 тисяч інженерів-двигунобудівників, підготовлених кафедрою, генеральний директор Національного космічного агентства України Юрій Алексєєв, академік НАН України Віктор Пили-

пенко та багато видатних особистостей. Леонід Данилович подарував рідній кафедрі сучасну комп'ютерну лабораторію, яка оснащена програмним забезпеченням для проектування. Завідувач кафедрою Ю.О.Мітіков від імені студентів та викладачів подякував за подарунок.

Раділи успіхам і перспективам сучасних студентів і випускники ФТФ-60, які в ці вересневі дні традиційно збираються в alma mater. Сивочолі ветерани ракетно-космічної галузі з'їхалися з різних куточків України і Росії, щоб відзначити 52-гу річницю випуску. З незмінним оптимізмом вони пообіцяли університету збиратися щороку аж до 100-річного ювілею.

Інформаційно-аналітичне агентство ДНУ ім. О. Гончара.

Україна – невмируща спадщина

ПАЛАЦ КИРИЛА РОЗУМОВСЬКОГО У БАТУРИНІ

Кирило Григорович Розумовський – останній гетьман України, лівої та правої сторін Дніпра та Війська Запорозького. Урочисте обрання гетьмана відбулось 22 лютого 1750 р. у м. Глухові. За особистою ініціативою Кирила Григоровича гетьманською резиденцією було оголошено Батурин. З 1794 року Розумовський постійно проживає у цьому місті, саме тоді він і замислює будів-

ництво грандіозного палацово-паркового ансамблю. Для цього до Батурина запрошує придворного імператорського архітектора Чарльза Камерона. Сьогодні відроджений палац у Батурині є свідченням того, що аристократичні родини є невід'ємною частиною української історії.

Національний історико-культурний заповідник «Гетьманська столиця».

Адреса: 16512, Чернігівська обл., Бахмацький р-н, м. Батурин, вул. Гетьманська, 74.

Тел.: (04635) 48-0-08, тел./факс: (04635) 48-4-37. E-mail: baturin-capital@yandex.ua

Музеї заповідника працюють без вихідних з 09.00 до 18.00 (палац К. Розумовського з 10.00) без обідньої перерви; прийом екскурсійних груп з 09.00 до 17.00.

Цікаво про Цікаве

Найдовший музичний інструмент у світі це - українська трембіта. Її довжина може досягати чотирьох метрів, а її звуки чутні більш ніж за десять кілометрів. Згідно з давньою гуцульською традицією, трембіту треба виготовляти з громовиці, тобто дерева, в яке влучила блискавка. Вважається, що така трембіта звучить найкраще. До речі, жоден найвправніший тесляр не розчахне смеречину так рівно, як удар блискавки. Вік дерева повинен бути 120-150 років.

• «Сто рядків про книгу»

ТРИДЦЯТЬ РОКІВ ВІДПОВІДНОСТІ ЧАСУ

Ректор НГУ, академік НАН України Геннадій ПІВНЯК завжди знайде влучне і мудре слово для зібрання.

В Національному гірничому університеті вийшла книга «Відповідність часу», яка розповідає про 30-літній період становлення університету під керівництвом ректора НГУ, академіка НАН України Геннадія Григоровича Півняка. У далекому 1982 році 17 вересня Геннадій Григорович став ректором університету. І за 30 років цей шлях він проходив разом з дружнім та творчим колективом. Попри те, що НГУ – технічний вуз, тут завжди є місце гуманітарним та творчим заходам. Зокрема, і презентація, ініційована історико-краєзнавчим клубом «Грані», на чолі з Віктором Юхимовичем Пушкінін, розпочалась виступом вокального ансамблю «Обертон». На імпрезу завітали провідні вчені, професори університету, а також діячі культури та мистецтв: Юрій Чайка - народний артист України, художній керівник

Обкладинка книги «Відповідність часу».

Вільних місць під час проведення заходу не було.

Дніпропетровського академічного театру опери і балету, Леся Степовичка – письменник, поетеса, Ольга Волошина – директор та художній керівник Дніпропетровського телетатру та Наталія Огородня – режисер фільму про Олександра Поля, зйомки якого проходили в НГУ.

Багато гарних слів та спогадів знайшлося у гостей на адресу університету та ректора. Всі згадували своє перше знайомство з ректором, враження від рівня розвитку університету за ці роки. Зокрема, поетеса Леся Степовичка зачитала акроріш та заспівала студентський гімн Gaudeamus, Юрій Чайка зазначив, що Геннадій Григорович в душі театрал, а професор Олексій Борисович Іванов згадав часи, коли він читав лекції майбутньому ректору НГУ.

Книга «Відповідність часу» - яскраве та цікаве видання, що вміщує близько 600 ілюстрацій, підписаних двома мовами – українською та англійською, розповідає про зміни в науковій, міжнародній, освітній, куль-

турній, гуманітарній та матеріально - технічній сферах за довгі 30 років.

За словами ректора – «Цей часопис про університет, про життя кожного з нас». Окремий цікавий розділ розповідає про 30 молодих вчених, вік яких – тридцять років. І така магія цифр не випадкова. Геннадій Григорович зазначив, що книга має високу енергетику, адже її писали люди, які щоденно вкладають душу в улюблену справу, створюють імідж та стиль бренду «Національний гірничий університет». Але звичайно, все це не було б можливим, якби на чолі корабля НГУ не стояв такий мудрий і вправний Капітан.

Дарина СУХОНИС-БУТКО.

П.С. Детальніше про книгу «Відповідність часу» читайте в рецензії-роздумі письменника Фіделя Сухоноса в наступному номері журналу.

У Дніпропетровській області презентовано аудіокнигу «Письменники Дніпропетровщини – шкільним бібліотекам»

До 80-річчя Дніпропетровщини тисяча шкіл області отримала гарний подарунок – аудіокнигу з творами місцевих поетів і прозаїків. Проект було здійснено у рамках обласної програми «Новий Дніпропетровщини – новий стандарт освіти», яка діє під патронатом голови Дніпропетровської обласної державної адміністрації **Олександра ВІЛКУЛА**.

До аудіокниги увійшли твори 80 письменників, які пишуть українською і російською мовами. Серед авторів проекту є як члени Національної Спілки письменників України, Конгресу літераторів України, Національної Спілки журналістів України, так і молоді талановиті поети і прозаїки – переможці Всеукраїнських та обласних літературних конкурсів.

Твори поділені на дві частини – прозу та поезію, диск структурований за віковими категоріями: для молодшого, середнього і старшого шкільного віку. Також записи хронологічно поставлені так, щоб у кожній віковій групі слухачі могли чути, як з плином часу змінюється література, її теми, прийоми, мовна палітра. Все це допоможе вчителям у включенні за власним вибором творів авторів рідного краю до шкільної програми. Крім того, згаданий проект може бути використаний під час проведення уроків літератури, історії, народознавства, інших гуманітарних дисциплін або під час проведення виховних годин та підготовки до позакласних заходів.

Авторами і керівниками проекту стали письменники - Фідель Сухоніс, Єліна Заржицька і Наталія Дев'ятко.

Тексти читають актори Дніпропетровського академічного українського музично-драматичного театру ім.Т.Г.Шевченка та Дніпропетровського академічного театру російської драми ім.М.Горького. Деякі твори звучать у виконанні авторів.

Запис було здійснено обласним радіо Дніпропетровської обласної державної телерадіокомпанії. Загальна тривалість запису – понад 13 годин.

Успіхом сприяли створенню цього масштабного проекту часопис «Бористен» і сайт «Літературна Дніпропетровщина» (dniproplit.org.ua).

Хочеться назвати імена деяких письменників, чії твори увійшли до цієї аудіокниги, і про що саме почують вчителі та учні.

Твори авторів, які працюють на теренах Дніпропетровської області, – різноманітні за своїм наповненням. Для учнів молодших класів звучатимуть казки, оповідання та вірші про шкільне життя, змистовні канікули, дружбу і любов до рідного краю.

Багато років творять для малюків ветерани Великої Вітчизняної війни Зінаїда Грієва та Ірина Прокопенко. Чудовий цикл віршів для дітей про Петриківку створила відома поетеса Леся Степовичка. Поет, лауреат Міжнародної премії «Золотое перо Руси», криворожанин Олександр Стариков вчить маленьких громадян мужності, доброти та чуйності. Пізнавальні і веселі вірші Олександра Ратнера, пронизливі й емоційні дуже сильні твори Віктора Невського.

Школярі середнього шкільного віку ознайомляться з пригодницькими, фантастичними та реалістичними оповіданнями, а також творами, присвяченими Великій Вітчизняній війні, історичним пам'яткам Придніпров'я; почують ліричні вірші про красу української природи, рідної мови. Багато віршів присвячено класику української літератури Т.Г.Шевченку. Так, Микола Карлюк – ветеран-фронтовик – розповідає про долю дівчинки Ганни, яка брала участь у визволенні рідного Дніпропетровська від фашистських загарбників. Олекса Вусик ознайомить дітей з давньоісторичним періодом – добою скіфів. Олександра Кравченко (Девіль) розкаже про той час, коли нашою землею мандрував український філософ Григорій Сковорода. Також учні ознайомляться з оповіданням патріарха української фантастики Віктора Савченка та легендами Криворіжжя, зібраними та упорядкованими лауреатом Національної премії України імені Тараса Шевченка Григорієм Гусейновим. Звуча-

тимуть вірші знаних поетів Придніпров'я – Олександра Завгороднього, Сергія Бурлакова, Григорія Бідняка.

Учні старшого шкільного віку матимуть змогу прослухати складні психологічні та афористичні тексти, які, не виходячи за рамки нової шкільної програми з мови та літератури, навчать дітей аналітичному мисленню: це і психологічні стосунки у підлітковому колективі, взаємовідносини з батьками, вчителями і суспільством взагалі. Наприклад, Марія Зобенко – «Чорнобильська мадонна» (філософське осмислення наслідків Чорнобильської аварії), Микола Чабан – «Січеслав у серці» (художньо-краєзнавче дослідження), Олег Волик – «Не втрачай свій оберіг» (про козацьку добу). Також підлітки почують вірші сучасних класиків української поезії – Миколи Миколаєнка, Володимира Сіренка, Віктора Коржа, Сергія Андреева.

Також хочеться відмітити молодь: поетів Руслана Білого, Катерину Бурду, Марію Дружко, Юлію Купіч, Наталію Пірогову, Наталію Федько, прозаїків Наталію Дев'ятко, Олесь Дейну, Ольгу Кай, Віталія Кривоноса, Юрія Пусова, Євгенію Яворську.

Найстарший письменник, чії твори увійшли до проекту, народився у 1919 році, наймолодшому нині лише двадцять років. Ця аудіокнига стала місцем зустрічі кількох поколінь, і маю надію, що подібні проекти будуть успішно реалізовуватися надалі по всій Україні.

Ірина МАКОВЕЦЬКА

Про відзначення 50-річного ювілею комунального закладу освіти «Обласна спеціальна загальноосвітня школа-інтернат № 2 з поглибленим професійно-трудовим навчанням»

За дорученням губернатора Олександра Вілкула заступник голови облдержадміністрації Марія Пустова привітала колектив обласної спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату №2 з поглибленим професійно-трудовим навчанням з 50-річчям від дня заснування.

«Губернатор Олександр Вілкул тримає на особистому контролі запровадження найефективніших форм і методів навчання та виховання, інноваційних напрямків діяльності у навчально-виховному процесі. Обласна влада сприяє впровадженню прогресивних технологій та організації оздоровчої і навчально-виховної роботи спеціалізованих закладів освіти, адже у цих закладах навчаються діти, які потребують соціального захисту й особливої уваги, – наголосила Марія Іванівна».

Заступник голови ОДА Марія Пустова також привітала маленьких першачків і подарувала їм портфелі на знак початку їхнього шкільного шляху.

Обласна спеціальна загальноосвітня школа-інтернат №2 з поглибленим професійно-трудовим навчанням є одним з провідних закладів, де впроваджується губернаторський проект «Новий Дніпропетровщині - новий стандарт освіти». Вона забезпечена усім необхідним для навчання та виховання обладнанням: кабінетами інформатики, ритміки, лікувальної фізкультури, соціально-побутової орієнтації, спортивною залом, бібліотекою, кімнатою психологічного розвитку. Працівниками школи є висококваліфіковані кадри, серед яких 27 вчителів-методистів, 2 заслужених вчителів України, 2 кандидати педагогічних наук, 1 заслужений тренер України. Педагоги мають почесні нагороди: 32 нагороджені Почесною грамотою Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, 3 мають нагрудний знак «Софія Русова», 6 – нагрудний знак «Василь Сухомлинський», 7 – нагрудний знак «А.С.Макаренко», 1 – нагрудний знак «І.Г.Ткаченко», 35 є «Відмінниками освіти», 3 нагороджені медалями «За заслуги перед містом».

У школі діє музей спорту «Олімпік», відкритий 1996-го року, тут відображені участь дітей та їхні досягнення з усіх видів спорту Спеціальної Олімпіади. Сприяє формуванню в учнів з особливими потребами національної свідомості, любові до рідної землі, свого народу, духовної єдності поколінь, робота музею «Червона калина».

У школі успішно працюють дитячі хорові колективи «Струмочок», в якому діти оволодівають навиками хорового співу, і хор хлопчиків «Жайвір». Гордість школи – вокально-хореографічний ансамбль «Дивосвіт», багаторазовий дипломант обласного фестивалю інтернатних закладів. Діти виступають на концертних майданчиках міста: в Палаці школярів, в палаці «Металург», у парку ім. Лазаря Глоби.

У школі багато років діє система цілеспрямованого екологічного виховання та освіти з елементами природоохоронної діяльності. Велику роль у ній відіграє робота шкільної теплиці та шкільної ділянки, до якої залучені всі учні інтернату. Окрема увага приділяється квітнику, бо воно сприяє вихованню у дітей любові до природи, правильному сприйняттю її різноманітності і краси.

Також у школі діти навчаються у швейній, столярній і слюсарній май-

стернях, що в подальшому полегшує професійне визначення вихованців.

Інтернат підтримує дружні стосунки з державтоінспекцією Дніпропетровщини, начальником управління ДАІ ГУМВС України у Дніпропетровській області полковником міліції Миколою Вавчуком, який неодноразово допомагав придбати необхідну техніку для забезпечення навчально-виховного процесу, і начальником відділу зв'язків із громадськістю УДАІ Володимиром Лебедем, який проводить з дітьми бесіди про правила безпеки на дорозі з використанням відеороликів. У дні суботників працівники ДАІ разом із дітьми висаджують навколо школи дерева, допомагають у наведенні порядку на великій території інтернату.

На честь ювілею на території школи була відкрита капличка, а також видана друга частина книги «Містечко добра», на сторінках якої розповідається про історію школи і долі людей, які з нею пов'язані (1-й том вийшов до 45-ліття навчального закладу).

ДОВІДКА:

Школа-інтернат № 2 була заснована у 1962 році. Розташований заклад у 4-х корпусах – навчальний, спальний, їдальня, майстерні за адресою: вул. Батумська, буд. 2-А. На базі закладу в 19 класах навчаються та виховуються 270 дітей з патологією розумового та фізичного розвитку, з них 45 – навчаються за програмою індивідуального навчання.

Заклад відвідують діти з діагнозами: розумова відсталість, тяжкими порушеннями ЦНС, бронхіальною астмою, природженим пороком серця, хворобою Дауна, епілепсією, хронічним піелонефритом, захворюванням серцево-судинної системи, гіпоплазмією, гіпертрофією, енурезом, енкопрезом та іншими тяжкими захворюваннями. Більшість дітей мають тяжкі порушення мови.

З 2004 року заклад очолює Рейда Кароліна Віталіївна, вчитель-методист, кандидат педагогічних наук, Відмінник освіти України.

Попереду щасливі студентські роки!

Напередодні нового навчального року в Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара відбулось урочисте посвячення першокурсників у студенти. Сотні майбутніх фахівців та їхніх батьків зібралися на площі перед Палацом студентів ДНУ, щоб взяти участь у цій хвилюючій і урочистій церемонії.

Першим з вітальним словом до студентства звернувся ректор ДНУ, професор Микола Вікторович Поляков. Тепло вітаючи нове покоління студентів із знаменним днем, він побажав усім натхненного навчання й закликав до наполегливої праці на користь собі, державі та alma mater. «Шановні першокурсники! Від імені викладачів, ваших старших колег щиро вітаю вас зі вступом до Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара! Відсьогодні ви стаєте повноправними членами нашої великої і дружної, творчої університетської родини. Попереду на вас чекає цікаве і насичене студентське життя. Переконаний, за роки навчання у нашому університеті ви зможете використати весь потужний науковий потенціал для здобуття знань і духовного зростання. А відтак вийдете зі стін своєї alma mater успішними людьми – конкурентоспроможними спеціалістами – справжніми патріотами своєї держави. Щасливих вам студентських років!», – наголосив ректор.

Плідно працювати та примножувати славні традиції Дніпропетровського національного університету побажали новоспеченим студентам і почесні гості свята – голова Дніпропетровської обласної ради

Є. Г. Удод та випускник ДНУ 1960 року, Герой України, керівник міжнародного проекту «Морський старт» В.Г. Кومانов. «Дорогі першокурсники! Щиро вітаю вас з тим, що ви обрали один із кращих вищих навчальних закладів нашої держави, адже в новому десятилітті ДНУ ім. О. Гончара впевнено входить у десятку кращих вишів України. Бажаю вам цікавого навчального року, тільки найліпших оцінок та системного навчання задля високих досягнень», – сказав у своєму виступі Євген Удод.

Далі, за традицією, Микола Вікторович Поляков гостинно познайомив студентів із деканами та керівним складом університету. Кращі вихованці ДНУ покладали квіти до пам'ятника загиблим у роки Великої Ві-

вального колектив Палацу студентів ДНУ.

Ось так яскраво розпочалося багатогранне студентське життя у ДНУ ім. О.Гончара для багатьох колишніх школярів. Для більшості з них вибір нашого навчального закладу не є випадковим. Наприклад, як у Марії Нікітіної, студентки факультету суспільних наук і міжнародних відносин: «Вступити до Дніпропетровського національного університету я мріяла з дитинства. Пам'ятаю, коли мені було лише вісім років, кожного разу проїжджаючи повз університет, я говорила мамі, що хочу там навчатися. А тепер мрія збулася! Треба лише прагнути до своєї мети!».

А от студентка юридичного факультету Євгенія Вайсергольдштейн вибір свого навчального закладу робила вже у більш

свідомому віці: «ДНУ ім. О.Гончара – це вищий навчальний заклад з хорошими традиціями. Навчатися тут престижно, адже це національний класичний університет, який гарантує перспективне навчання і гарну роботу в майбутньому», – відзначила Євгенія.

Не сумнівається у правильному виборі вишу і студент факультету фізики, електроніки та комп'ютерних систем Євген Падафа. Хлопець говорить: «Хотілося стати студентом саме цього університету, оскільки тут найкраща наукова база. Вступати мені було неважко, з самого початку я був дев'ятим у списку, відтак особливо не хвилювався. Тож мої враження зараз тільки позитивні».

Загалом цього року студентське братерство ДНУ поповнили 5676 юнаків і дівчат. План державного замовлення повністю виконано. На перший курс зараховано за ОПП бакалавра 3083 абітурієнтів, за ОПП спеціаліста і магістра – 2593.

Приймальною комісією ДНУ було прийнято більше 25 тисяч заяв від абітурієнтів і 5742 через систему «Електронний вступ». Дніпропетровський національний університет цього року став шостим в Україні за обсягом державного замовлення (3555 осіб), а також – єдиним серед ВНЗ Дніпропетровщини увійшов до рейтингу ТОП-10 ВНЗ України за кількістю поданих заяв, посівши у ньому сьоме місце.

Бажаємо молодому поповненню студентства ДНУ успіхів і наснаги на шляху пізнання та підкорення нових вершин!

Інформаційно-аналітичне агентство Дніпропетровського національного університету.

ПРОФТЕХОСВІТА ОБЛАСТІ ОРІЄНТУЄТЬСЯ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ РЕГІОНУ

Професійно-технічна освіта, як сфера освіти, формулює свої пріоритети на 2012-2013 навчальний рік. Новий Дніпропетровщині – новий стандарт освіти, це головний лейтмотив активізації на позитивні зміни в педагогічних та учнівських колективах.

Основним у їх визначенні є загальнодержавна політика сформована законодавчими, нормативними документами та особливістю розвитку економіки Дніпропетровського регіону.

В першій половині 2012 року було багато документів, які стали визначальними у корегуванні функцій та змісту роботи всієї системи формування трудового робітничого потенціалу в новому навчальному році.

Ось декілька найважливіших завдань профтехосвіти.

28 жовтня 2011 року на III з'їзді працівників освіти України прийнято Стратегію розвитку освіти на 2012-2021 роки, де передбачено три пріоритети у осучасненні професійно-технічної освіти. А саме:

- перепрацювання Державного класифікатора професій;
- включення в процес підготовки робітничих кадрів роботодавців;
- розробка професійних стандартів.

12 січня 2012 року підписаний президентом України В.Ф.Януковичем Закон України «Про професійний розвиток працівників», яким визнається неформальна освіта робітничих кадрів, визначено вимоги з професійного рівня тих, хто навчає робітничі кадри.

Указом Президента України № 187/2012 «Про національний план дій на 2012 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» передбачаються радикальні зміни в системі підготовки кадрів. Конкретно:

- модернізація мережі навчальних закладів;

- формування державного замовлення на підготовку кадрів на основі конкурсного відбору учасників процесу.

Постановою кабінету Міністрів України № 1341 від 23 листопада 2011 року «Про затвердження національної рамки кваліфікацій» та відповідним наказом Мінмолодьспорту та Мінсоцполітики України від 20 квітня 2012 року № 488/225 затверджено план дій по впровадженню рамки кваліфікацій в освіті та профтехосвіті зокрема. Нові вимоги до

процесу формування робітничого потенціалу визначає Постанова Кабінету Міністрів України № 1283 від 14.11.2011 року «Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти».

Здається лише переліченого достатньо для переконання в тому, що очікує заклади професійно-технічної освіти у 2012-2013 навчальному році.

Зрозуміло, що плани на майбутнє слід формувати на результатах роботи в минулому навчальному році.

Згадаємо, що пріоритетом в минулому навчальному році були:

- адаптування навчальних закладів до роботи в умовах децентралізації управління професійно-технічною освітою, точніше переходу на її фінансування з обласного рівня;

- спрямованість дій на реалізацію програми розвитку професійно-технічної освіти на період 2011-2015 років в частині осучаснення змісту навчально-виробничого процесу, наближення його до умов сучасного виробництва;

- створення середовища для поширення громадського впливу на процес формування робітничого потенціалу;

- забезпечення впровадження сучасних інформаційних технологій в навчально-виробничий процес;

- поширення експериментальної роботи, поглиблення зв'язків з наукою, іншими сферами освіти.

Аналізуючи зроблене з зазначених напрямків слід визнати, що є багато позитивних результатів. Але є і проблеми. В першу чергу, значно скорочується контингент денної форми навчання молоді. Це призводить до зменшення наповнення на-

вчальних закладів, а відповідно до неефективної економіки.

Не активно поширюється склад суб'єктів навчання слухачами, як із числа безробітних, так із числа працюючих на виробництві.

Активність державних навчальних закладів в монополізації своїх функцій з навчання та атестації робітничих кадрів не є такою, щоб назвати її прогресивною.

Ось цьому приклади.

В області всього 283 суб'єкти, котрі мають ліцензійне право на підготовку робітничих кадрів. В тому числі 64 - державних.

В Україні 972 державних навчальних заклади та більше восьмисот інших форм власності та підпорядкування.

Тобто кожен 4-й навчальний заклад I рівня атестації держави зареєстрований в нашому регіоні. Суб'єкти формування трудового робітничого потенціалу регіону скореговані в одну систему. Разом з тим це свідчить про конкуренцію в самій системі професійно-технічної освіти, що вимушує державні заклади активно стверджувати свої переваги.

Не можна сформувати рівень кваліфікації випускника, який вимагає роботодавець, якщо не буде відповідно підготовленого майстра виробничого навчання, якщо не буде відповідної бази для практичного навчання, якщо не буде організована належним чином практика в умовах виробництва.

Тобто, маємо рівень випускника такий, яким є рівень всіх перелічених трьох складових. Оце і є та головна проблема, яка повинна бути в центрі уваги усіх:

- обласного органу управління профтехосвітою;

керівників навчальних закладів.

Ситуація вимушує: координувати систему формування майстра виробничого навчання;

забезпечити наявність фінансового ресурсу для проведення якісного практичного навчання в майстернях, де формуються перші навички учнів;

створити спільно з замовником кадрів умови на виробництві для практики, де формуються уміння, які переростають в учня у компетентність, що закладена в основу професіоналізму, визначеного національною рамкою кваліфікацій.

Перелічені проблеми вимагають:

створення умов для навчання майстрів виробничого навчання та системного професійного контролю за проведенням уроків виробничого навчання.

Уроки виробничого навчання - це основа навчання робітника.

На кожному уроці з кожної теми виробничого навчання учень зобов'язаний отримати оцінку, при тому позитивну, об'єктивну. Цю роботу повинен забезпечувати в закладі головний технолог виробничого навчання - старший майстер. Цю посаду повинен посідати професіонал професії, практичний фахівець методики професійного навчання. А що ми маємо на практиці? Хто посідає ці посади?

Відповідь дає моніторинг педкадрів, який щорічно проводить інформаційно-аналітичний центр профтехосвіти при навчально-методичному центрі профтехосвіти. Кожен читач може ознайомитись з ним через сайт НМЦ ПТО.

Для якісного проведення уроків виробничого навчання треба повернутись до хорошого прикладу із історії профтехосвіти, коли перед початком навчального року комісійно перевірялась готовність кожної майстерні до проведення кожного уроку виробничого навчання від наявності матеріалів до особисто виготовлених зразків деталей з кожної теми майстром виробничого навчання.

Організація практичного навчання в умовах виробництва повинна розпочинатись при заключенні угоди на підготовку робітничих кадрів з роботодавцями, де повинні бути прописані і зобов'язання з організації практики.

Без якісного виробничого навчання, практики очікуваної роботодавцем результативності не буде.

Вирішення цього не може бути

миттєвим. Ситуація вимушує зосередити увагу на цій проблемі всіх - від органу управління профтехосвітою, роботодавців, органів місцевої влади, до керівників навчальних закладів. Не деклараціями, а професійною, мудрою, відповідальною роботою. Відслідковувати позитиви, стимулювати за це активістів, вимогливо ставитись до інертних виконавців справи підготовки робітничих кадрів для регіону.

Щоб ми не хотіли, а економічні показники ефективності використання коштів на підготовку кадрів будуть пріоритетними завжди.

Краще вкласти кошти там, де будуть отримані позитивні результати, ніж «заганяти кошти в пісок», прикриваючись благородними намірами допомогти молодим людям, надаючи їм право навчатись в ПТНЗ за їх бажанням.

Не можна погодитись з тим, що краще прийняти випускника школи на навчання в ПТНЗ, де його погано навчають, ніж відмовитись від неякісної професійної освіти.

Є переконання, що реалізація міжнародного проекту Європейського фонду освіти в області за підтримки губернатора Олександра Вілкула дасть можливість до кінця 2012 року розробити процедуру удосконалення ефективності роботи професійно-технічних навчальних закладів.

«Побачити» через проект, який базується на Європейському досвіді, вузькі місця, неефективну діяльність – це давно пора вже зробити. Головне, щоб ця справа теж вирішувалась професійно, мудро, продумано, усіма причетними до процесу формування трудового робітничого потенціалу, то це є факт. Тому з почуттям патріотичного ставлення до справи підготовки робітничих кадрів ми повинні спрямувати ефективну роботу всієї системи профтехосвіти області, всіх педагогічних колективів на реалізацію задач сформованих владою в перелічених законодавчих та нормативних актах прийнятих напередодні нового навчального року. Адже соціальна політика проголошена Президентом України В.Ф.Януковичем може бути реалізованою лише за умови розвитку економіки, яка базується на можливостях людей праці.

В.М. ВАСИЛИНЕНКО,
директор НМЦ ПТО
у Дніпропетровській області.

Дніпропетровські спортсмени – лідери українського волейболу

Збірна ветеранів з волейболу Дніпропетровської області завоювала Почесний Кубок України та медалі переможців.

На початку вересня в Алушті відбулися змагання за Кубок України серед жіночих та чоловічих команд ветеранів з волейболу. Змагання проводилися під егідою Асоціації ветеранів волейболу України (АВВУ). Протягом десяти днів команди майстрів спорту з різних областей України боролися за першість у різних вікових категоріях. Усього у чемпіонаті взяли участь 94 команди, представлені у таких номінаціях: чоловіки – 40+; 45+; 50+; 55+; 60+; 65+ та 70+; жінки – 35+; 40+; 45+; 50+ та 55+. У складі збірної нашої області «Славутич»-60+ грав старший викладач кафедри фізичного виховання та спорту Дніпропетровського національного університету імені О. Гончара Павло Миколайович Мановський.

Дніпропетровські спортсмени вже давно носять звання лідерів українського волейболу і міцно тримають його не перший рік поспіль. Про це свідчать і результати нинішніх змагань. Команди нашої області посіли наступні місця: серед чоловіків – I місце у вікових категоріях 50+ та 60+ і II місце у категорії 40+; серед жінок – II місце у категорії 35+ та III місце у категорії 65+.

Також на початку вересня в Саках відбулася фінальна частина Чемпіонату України з пляжного волейболу, де II почесне місце посіла студентка нашого університету Ангеліна Лесуненко. «У жіночому чемпіонаті з волейболу брали участь 24 команди зі всієї України і кожна з них заслужувала звання кращої. Серед учасниць зібралися не просто гравці з високим рівнем гри, а ті спортсменки, які здобули чималий досвід на міжнародних змаганнях. Відтак не було жодного матчу, який можна було би назвати легким. Кожна гра змушувала мене і мою напарницю викладатися сповна. В результаті ми посіли II місце, поступившись в наполегливій боротьбі команді з Києва», – розповідає Ангеліна.

Окрім того, юна спортсменка виконала норматив майстра спорту, проте зупинитися на досягнутому не збирається. Першокурсниця Ангеліна Лесуненко планує відстоювати честь університету і в наступних спортивних змаганнях, аби довести, що ДНУ імені О. Гончара, у якому вона навчається, – найкращий.

**СК ДНУ ім. О.Гончара,
ст. викладачі І.М. ГОЛОВІЧУК,
П.М. МАНОВСЬКИЙ,
студентка IV курсу ФСЗМК
Богдана БАЛАНДА.**

Тетяна АНДРЮЩЕНКО – переможець II туру конкурсу «Учитель року – 2012» в номінації «Фізична культура». Педагогічна спільнота Дніпропетровської області щиро вітає переможницю та бажає їй нових успіхів!

Вчитель повинен бути взірцем

Про шлях до перемоги, що довелося їй подолати, ми попросили розповісти шановну Тетяну Георгіївну особисто.

Я мріяла стати тренером зі спортивної гімнастики, якою займалася з дитинства. Досягла значних результатів – стала майстром спорту. Тому після школи не вагалася і пішла навчатися до Дніпродзержинського коледжу фізичної культури, потім був Дніпропетровський інститут фізичної культури. Мрія здійснилася.

КОЛЕГИ

ПРО ТЕТЯНУ АНДРЮЩЕНКО:

«Її життя не обмежується лише рамками школи, воно насичене і багатогранне. Для неї це можливість пізнати щось нове, шанс зарядитися енергією, ентузіазмом, нагода розвинути в собі нові якості.»

Розуміючи, що сучасне навчання дітей відрізняється великими психо-емоційними навантаженнями, частими стресовими ситуаціями, невгамовним ритмом сьогодення, розумовим перевантаженням, гіподинамією, особливе місце у викладацькій діяльності я приділяю впровадженню фітнес-технологій у навчально-виховний процес. У розроблену мною програму входять елементи базових видів аеробіки, аеробіка з іграшками, скакалкою, з м'ячами, фітболами, «класики», образно-сюжетні ігри, гімнастика й акробатика, елементи йоги, шоу-програми й змагання з черліденгу, танцювальної аеробіки, шкільні фестивалі, свята, танцювальні марафони. У рамках проекту губернатора

Олександра Вілкула «Новий Дніпропетровщині – новий стандарт освіти» ми суттєво підготувалися до роботи за новим стандартом.

Втілення елементів фітнесу в урочну форму занять проводиться фрагментарно в різні частини уроку з урахуванням віку дітей, змісту програмного матеріалу; наприклад, замість бігу у підготовчій частині уроку використовую танцювальну аеробіку, циклічні вправи – заміною вправами на кардіотренажерах, стрибками, танцювальними вправами. Учні спеціальної медичної групи відвідують заняття фізичної культури разом з учнями підготовчої та основної групи. Вони виконують фізичні вправи, які рекомендовані лікарем за діагнозом, навантаження контролюється вимірюванням частоти серцевих скорочень.

УЧНІ

ПРО ТЕТЯНУ ГЕОРГІЙВНУ:

«Наша вчителька – найкраща, тому що вона вміє все: грає у футбол, волейбол, теніс, плаває, танцює, співає, ще й вірші складає, а якщо треба щось вигадати – рівних їй немає!»

У заключній частині уроку виконуються вправи на увагу, рівновагу, стретчинг, балансування на фітболах, досягнення відчуття спокою. Для підвищення емоційного фону уроку включаю естафети, фітнес-ігри з використанням музичного супроводу, танцювальні батли.

Я вважаю, що успішність впровадження даної методики пов'язана з цілим рядом чинників. Вирішальну роль у даному питанні відіграє особистість вчителя, його зацікавленість, досконале знання методики викладання фітнес-технологій, фізична підготовка. Вчитель повинен бути взірцем.

Допомагає мені проводити такі сучасні уроки наявність у спортзалі тренажерів, фітнес-обладнання.

Велику увагу приділяю роботі з обдарованими дітьми, формую впевненість у своїх силах та вміння бачити і творити красу, здійснюю розвиток учнів як особистостей.

Вважаю, що успіхів у роботі досягла завдяки постійному підвищенню професійного рівня, застосуванню системи методів, прийомів і форм роботи, перевірених педагогічною практикою.

Завдяки постійному творчому пошуку знайшла спосіб захопити дітей уроками фізкультури, насамкінець уроку пропонує учням намалювати картину... ногами. Учні, тримаючи пальцями ніг звичайну ручку, на папері відображають свої фантазії. Розвиток моторики пальців ніг – гарна профілактика плоскої стопи. Оригінальна вправа дуже корисна для м'язів і під силу кожному, навіть тому, хто звільнений за станом здоров'я від фізкультури.

Часто звертаюся до слів В.О.Сухомлинського: «Музика-уява-фантазія-казка-творчість – це така стежинка, ідучи якою дитина розвиває свої духовні сили.»

**Тетяна АНДРЮЩЕНКО,
вчитель СЗШ № 23
м. Дніпродзержинськ**

ВІДБУЛОСЯ ВШАНУВАННЯ ПЕРЕМОЖЦІВ ЧЕТВЕРТОГО КОНКУРСУ ТВОРЧОЇ МОЛОДІ Івана та Марусі ГНІП на сторінках журналу «Бористен»

Цього разу святкові урочистості відбулися в стінах Дніпропетровського училища культури. Аура кузні мистецьких кадрів Січеславщини надала імпрезі особливого піднесення та творчого струменю. Окрім того оргкомітет конкурсу намагався в такий спосіб популяризувати творче змагання серед молоді. І слід зазначити, що розрахунок виявився вдалим. Приміщення актової зали мистецького навчального закладу було заповнено вщерть.

Нагадаємо, що головне завдання творчого огляду – конкурсу молодих авторів родини Івана та Ма-

Учасників бористенівського свята привітав директор Дніпропетровського училища культури, заслужений працівник культури України В'ячеслав РИЖОВ.

Справжньою окрасою святкового концерту став виступ квартету баяністів «Два плюс два» Дніпропетровського училища культури.

Переможці конкурсу в номінації «Театр» (голова однойменної секції журі конкурсу Народна артистка України Лідія Кушкова) Максим ПОДОРОЖНИЙ та Яна ГРИГОРИШИН подарували присутнім на святковій імпрезі уривок з вистави української театральної класики «Шельменко – денщик».

Пісенний дует у складі Олександри ЧЕРНЕГИ та Михайла ПИСЬМЕННОГО зачарували глядачів виконанням шлягеру «Ти найкращий».

русі ГНИП полягає в пошуку талановитих, обдарованих та патріотичних юнаків і дівчат (віком до 25 років), котрі захоплюються або професійно працюють в царині театру, літератури, журналістики, образотворчого мистецтва та музики. Головними критеріями для визначення переможців творчого огляду—конкурсу молодих авторів родини Івана та Марусі ГНИП є не лише високий професійний та художній рівень мистецьких робіт, художніх і журналістських творів, а також їх наповненість національним та патріотичним змістом, спрямованість на пропаганду української культури і самобутності. Цього року, як і у попередні, лауреати та дипломанти були визначені у чотирьох номінаціях: «Театр», «Образотворче мистецтво», «Вокальне і танцювальне мистецтво» та «Література».

В номінації «Театр» (голова однойменної секції журі конкурсу Народна артистка України Лідія Кушкова) лауреатом визнано Максима ПОДОРОЖНЬОГО за майстерне виконання ролі Карпа у виставі «Кайдашева сім'я» на сцені дніпропетровського музично-драматичного театру

Улюбленець публіки, дипломант конкурсу в номінації «Вокальне і танцювальне мистецтво» Іво ЧИЖЕВИЧ отримував відзнаку переможця під гучні оплески присутніх.

Ведучі святкової імпреси Анастасія ТАЛАПАЦЬКА, Аліна ЧАЙКА та Наталія ЧОРНА весь час тримали присутніх в очікуванні чогось незвичайного та небуденного.

Диплом лауреата у номінації «Література» отримала Богдана БОРИСОВА.

Лауреата конкурсу в номінації «Вокальне і танцювальне мистецтво» Глорію ЗАБАРА привітає голова журі конкурсу, шеф-редактор журналу «Бористен» Фідель СУХОНИС.

Переможці «та» Глорії ЗАБАРИ.

Свої твори читає дипломант конкурсу в номінації «Література» Анфіса БУКРЄЄВА.

По особливому прозвучав відомий український шлягер «Пане полковнику» у виконанні юної Каріни ІВАНОВОЇ.

імені Т. Шевченко. Дипломантом оголошено Яну ГРИГОРИШИН за майстерне виконання ролі Мелашки у виставі «Кайдашева сім'я» на сцені Дніпропетровського музично-драматичного театру імені Т. Шевченко.

В номінації «Образотворче мистецтво» (голова однойменної секції журі конкурсу член Національної спілки художників України Олена Наконечна-Годенко) лауреатом стала Ірина МАКОГОН за художнє втілення образу козака Мамає. Дипломантом в цій номінації визнано Катерину ЧАДАЄВУ за натхненні роботи петриківського розпису, створені протягом останніх років.

В номінації «Вокальне і танцювальне мистецтво» (голова однойменної секції журі конкурсу заслужений діяч естрадного мистецтва України Влодзімеж ЗАБАРА) лауреатом стала Глорія ЗАБАРА за самостійну постановку хореографічної композиції «Чорноморочка» на основі українського народного танцю. Дипломантом у цій номінації визнано Іво ЧИЖЕВИЧ за ПОПУЛЯРИЗАЦІЮ УКРАЇНСЬКОЇ СУЧАСНОЇ ЕСТРАДНОЇ ПІСНІ та

майстерне виконання твору «Два кольори».

В номінації «Література» (голова однойменної секції журі конкурсу, член Національної спілки письменників України Володимир Луценко) звання лауреата присуджено Богдані БОРИСОВІЙ за художнє есе «Небо над Дніпром – хто я без тебе?», вміщеному в квітневому номері журналу «Бористен» за 2012 рік. Дипломантом у цій номінації стала Анфіса БУКРЕЄВА за вірші, спрямовані на формування національної свідомості серед вітчизняної юні. Слід також підкреслити, що урочиста імпреза відбулася за підтримки Дніпропетровської обласної організації «Асоціації діячів естрадного мистецтва України» (президент Владзімеж Забара). Численні гості з когорт творчої та наукової інтелігенції, представники громадських організацій, наукових та навчальних закладів стали свідками справді національної події, якою традиційно є підсумкова святкова імпреза щорічного конкурсу творчої молоді Марусі та Івана Гнип на сторінках щомісячника «Бористен».

Влас. інформ.

*До присутніх промовляє голова журі конкурсу в номінації «Література» письменник **Володимир ЛУЦЕНКО**.*

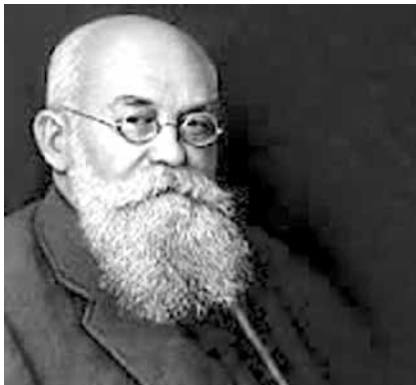

*Переможців творчого змагання юні в номінації «Образотворче мистецтво» привітала голова однойменної секції мистецтвознавець **Олена НАКОНЕЧНА – ГОДЕНКО**.*

*На сцені учасники святкового концерту з нагоди вшанування переможців четвертого конкурсу творчої молоді **Марусі та Івана ГНИП** на сторінках щомісячника «Бористен».*

• «Календар українця»

**Грушевський Михайло Сергійович -
історик, громадський і державний діяч України**

Народився Михайло Сергійович Грушевський 29 вересня 1866 року в м. Хелмі. Виростав на Кавказі — спочатку в Ставрополі, а потім у Владикавказі. Навчався у Тифліській гімназії, Київському університеті (історико-філологічний факультет). Працював в університеті під керівництвом Володимира Антоновича.

Активний член київської Громади, голова Наукового товариства ім. Т.Г.Шевченка у Львові, редактор «Наукових записок» цього товариства. З березня 1917 по квітень 1918 року — голова Української Центральної Ради. Автор багатотомної праці «Історія України-Руси», «Нарис історії українського народу», «Історія української літератури» та ін.

Помер у Кисловодську 25 листопада 1934 року. Тіло Грушевського перевезено до Києва. Похований на Байковому кладовищі.

«Я походжу з давньої (звісної з XVIII в.), але бідної духовної родини Грушів, пізніше Грушевських, що загніздилася в Чигиринському повіті.

Були се переважно дячки, паламарі, але дідові моему Федорові вдалось дійти священства і перейти під Київ, до села Лісників, і се помогло батьку моему Сергію вийти на дорогу, хоч він рано зіставсь сиротою, але завдяки енергії й здібностям осягнув вищу освіту й, не прийнявши священства, віддався діяльності педагогічній, був спочатку «професором» в семінаріях переяславсько-полтавській і київській, потім директором народних шкіл на Кавказі, а бувши автором одного популярного в Росії підручника слов'янської мови, не тільки міг забезпечити нам, дітям, можливість, не журячись за хлібом насущним, віддаватися науковій роботі замолоду, а й зіставив по собі досить значний маєток — в значній частині призначений ним знов-таки на цілі гуманітарні (стипендії й школу)», — читаємо в автобіографії, написаній Михайлом Грушевським. Середовище, про яке з теплою згадує Михайло Сергійович, звичайно ж, відкривало доленосні обшири, привчало до наполегливої, клопіткої праці. Так, уже на третьому курсі М.Грушевський пише наукову роботу «История Киевской земли от смерти Ярослава до конца XIV века», яку було удостоєно золотою медаллю. Михайла залишили при університеті на кафедрі російської історії. У 1890—1894 рр. Грушевський працює при Київському університеті як професорський стипендіат.

Подальша його доля пов'язана з Галичиною, викладанням у Львівському університеті. На початку першої світової війни Грушевський приїхав до Києва. Влада була вороже настроєна до вченого — засилає його до Сибірска як українського сепаратиста і «мазепинця». Волю принесли Лютнева революція в Петрограді. 4 березня в Києві утворюється Українська Центральна Рада, головою якої заочно обрано Михайла Грушевського. Викликаний телеграмою, 12 березня він повертається з Москви до Києва.

Центральна Рада діяла протягом 14 місяців. Першим Універсалом було проголошено автономію України в складі Російської федеративної республіки. Третім Універсалом Центральна Рада проголосила Українську Народну Республіку, а 22 січня 1919 Четвертим Універсалом — повну політичну незалежність України від Росії. 29 квітня 1918 року Центральна Рада обрала Михайла Грушевського Президентом Української Народної Республіки. Після падіння Центральної Ради Грушевський перебував деякий час у Кам'янці-Подільському, де редагував газету «Голос Поділля», пізніше — у Празі, Відні, Женеві.

У березні 1924 року Грушевський із сім'єю приїжджає до Києва. Через шість років його обирають дійсним членом Академії наук СРСР. Зі зміною політичних орієнтирів у державі радянська влада посилює цькування талановитого вченого. У монографії Р.Я.Пирого «Життя Михайла Грушевського: останні десятиліття (1924—1934)» глибоко розкрито трагізм цього періоду. В архівах, зокрема, збереглися підготовчі матеріали до доповіді Затонського, в яких виписано способи викриття Михайла Грушевського. Найперше у ньому вбачали одну з центральних постатей українського націоналізму, підтасовувалися матеріали про Грушевського як ліберального демократа, про кадетську орієнтацію, ворожечу до всього великоруського тощо. Зверталася увага на ігнорування диктатури пролетаріату. У січні 1934 року Затонський виступив на сесії ВУАН, зробивши основний акцент на критиці академіка Грушевського. Близькість до російських кадетів, орієнтація на німецький імперіалізм у боротьбі з «навалюю більшовизму», звинувачення у дворушництві, сумнівність наукової порядності — далеко не повний перелік «гріхів», які посилалися на вченого. Наприкінці 1934 року Грушевський відпочивав у одному з кисловодських санаторіїв і несподівано захворів на карбункул. Втрутилися хірурги. Однак хвороба тільки посилилася, оскільки лікування було некаліфіковане. Грушевський помер. Наступного дня газета «Вісті» від Ради Народних Комісарів УСРР вмістила повідомлення про смерть. У постанові Раднаркомом зазначалося: «Зважаючи на особливі наукові заслуги перед Радянською Соціалістичною Республікою академіка Грушевського М.С., Рада Народних Комісарів УСРР постановила:

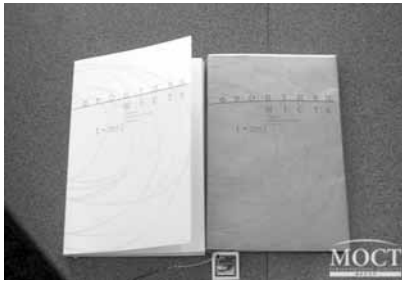
Поховати академіка Грушевського М.С. в столиці України — Києві. Призначити сім'ї академіка Грушевського М.С. персональну пенсію 500 крб. на місяць».

Такий, можна сказати, несподіваний був кінець гоніння на історика. Не варто говорити про мотиви, які спонукали владу так повернути справу (це тема для окремих досліджень). В той же час для радянської влади впродовж наступних десятиліть він залишався ніким іншим, як «українським буржуазним істориком, одним з головних ідеологів і ватажків буржуазно-націоналістичної контрреволюції на Україні». Тільки в незалежній Україні ім'я Михайла Грушевського знайшло справжнє визнання. Високістю духу, благородством помислів він заклав найглибші ідейні підвалини національного відродження, очолив перший у XX столітті прорив українського народу до самостійності. За своє життя Грушевський зробив і написав так багато, що про його творчу і політичну діяльність створено величезну літературу, склався окремий міждисциплінарний напрям, який має назву грушевськознавство. Михайло Грушевський — це вчений світового рівня, творча спадщина якого вражає своїм тематичним діапазоном, енциклопедичністю, фундаментальністю. Його перу належить близько двох тисяч праць з історії, соціології, літератури, етнографії, фольклору. Ще й досі неповною мірою досліджено його публіцистику, епістолярний доробок. Та насамперед він увійшов у вітчизняну історію як її великий літописець, автор фундаментальної «Історії України-Руси», справедливо названої метрикою нашого народу. Створена ним цілісна концепція українського історичного процесу увібрала в себе кращі здобутки сучасної йому світової української науки, була осяяна високою свідомістю і тому стала стрижневою ідеєю українського відродження.

Михайло Грушевський — блискучий, неперевершений організатор наукового життя, голова Наукового товариства імені Шевченка, Українського наукового товариства, історичної секції Всеукраїнської Академії наук, керівник університетської та академічної кафедр, засновник львівської і київської наукових шкіл, які складають цілу епоху у вітчизняній історіографії.

Михайло Грушевський — видатний громадський і державний діяч, визнаний лідер національно-демократичної революції. Він належить до тих політиків, які сповна пізнали велич і насолоду триумфу і гіркоту поразки, але до кінця залишилися вірними ідеї усього життя — самоствердженню свого народу.

Однією з провідних ліній концепції національного державотворення Михайла Грушевського виступає ідея соборності українських земель. Він наголошував: «Народність і територія стрілися саме на порозі історичного життя нашого народу і утворили першу підставу його розвою». Тривала подвижницька праця Михайла Грушевського у Галичині і Наддніпрянщині, у Львові і Києві стала живим усобленням єднання західних і східних теренів України. Становлення демократичної, правової Української держави також є одним з лейтмотивів ідейної спадщини Михайла Грушевського. Він показав, що еволюція людства, попри всі складнощі, має тенденцію до встановлення справедливого демократичного ладу. Влада у державі має належати особам, обраних народом на демократичних засадах, працювати для народу, спиратися на волю його більшості. Становлення демократичної, правової Української держави також є одним з лейтмотивів ідейної спадщини Михайла Грушевського.

В альманасі «Фронтір міста», презентованого в НГУ, піднімається проблема маргіналізації

В альманасі «Фронтір міста» піднімається така проблема, як маргіналізація суспільства в 1920 роки. «У результаті тих бурхливих подій на початку ХХ сторіччя - це і Перша Світова війна, і революція, і громадянська війна - все це призвело до маргіналізації не тільки міста, а й села. В мову почали проникати так звані жаргонізми, тобто «блатна» мова.

У зв'язку з цим етнографічна комісія звернула на це увагу, і в результаті була створена

етнографічна експедиція тотального дослідження фольклору та етнографії злочинних елементів. Очолив цю роботу Віктор Петров. Саме його роботу з фольклору правопорушників ми і публікуємо в цьому альманасі. Я сподіваюся, що вона зацікавить всіх, хто не байдужий до історії», - сказав член редколегії альманаху, кандидат історичних наук Віталій Андреев.

Альманах «фронтір міста» складається з 5 розділів. «Тут є і наука - «грунт», тобто тут більше заглиблення в історію. «Світлоджерел» - це джерела різного характеру не лише історичні, але й картографічні. Третій розділ - це «Погляд», тут можуть

бути представлені і фотоілюстрації, і старі поштові картки, і сучасні фото теж. Наприклад, в цьому випуску представлені фото 80-х років. «Обрій слова» - це саме художнє мистецтво, література. Останній блок - це «Майдан», де представляються різні думки, версії у вигляді рецензій, обговорень, поглядів, тобто тут ми намагалися подивитися на місто в розрізі і з багатьох сторін», - сказав член редколегії, кандидат історичних наук Ігор Кочергін.

Як зазначив член редколегії Михайло Кислов, планується, що альманах виходитиме раз на квартал. Ціна одного примірника - 80 грн.

ІАЦ НГУ.

Осінній ярмарок в НГУ

Попри непевність з відключенням води у місті в Національному гірничому університеті відбувся традиційний осінній ярмарок, організований Жіночою радою. Щорічно під гаслом «Плоди нашої праці – літнім людям» представниці жіночої ради збирають кошти для допомоги тим, кому вона дуже потрібна. Кожен рік, в залежності від напливу людей та попиту на товари можна зібрати від 300 до 1000 гривень, а іноді і більше.

Наталія Георгіївна ось уже 25 років в складі Жіночої ради на ярмарку представляє «Дари садів и огордов», але цього року в неї можна придбати різноманітні квіти, розсаду. «Наприклад маленьке грошове дерево за 2 гривні – ціна невелика, але потім матимете великий прибуток, адже грошове дерево не лише прикрасить дім, але і сприятиме покращенню матеріального становища», - говорить На-

талія Георгіївна. Деякі букети можна придбати просто для покращення настрою. Оксана саме так і зробила, придбавши яскравий осінній букет глідолусів за 12 гривень для прикрасання робочого столу. Але моральний внесок цієї покупки набагато більший.

В цьому році особливий попит мали овочі та фрукти. На ярмарку їх вибір великий - від капусти до винограду. Щодо останнього – то він розійшовся набагато швидше. Останні соковиті ягоди придбала студентка фінансово-економічного факультету Євгенія. Попри те, що сьогодні студентки все ж таки не вчаться, дівчина прийшла на ярмарку, аби своїм грошовим внеском допомогти комусь.

Благородна мета ярмарки – свідчення того, що наше суспільство не втратило бажання допомагати та піклуватись. І якщо цього року Ви не встигли придбати соковиті яблука, стиглий виноград чи яскравий букет, ласкаво просимо вже наступного року відвідати осінній вернісаж, створений турботливим руками Жіночої ради!

Дарина СУХОНИС-БУТКО,
ІАЦ НГУ.

**САВЕЛЬЄВА Наталія Володимирівна, методист-психолог
Дніпропетровського Обласного навчально-методичного центру
практичної психології і соціальної роботи,
фахівець вищої категорії**

ОРГАНІЗАЦІЯ ПСИХОКОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З ПЕРШОКЛАСНИКАМИ, ЩО МАЮТЬ ОСОБИСТІСНІ І ПОВЕДІНКОВІ ПРОБЛЕМИ

Організація психокорекційної роботи з першокласниками, що мають особистісні і поведінкові проблеми передбачає:

- 1) виявлення таких дітей;
- 2) виявлення причин і характеру порушень;
- 3) організацію корекційної роботи;
- 4) оцінку ефективності корекційної допомоги.

Виявлення дітей «групи ризику».

Після проведення обстеження рівня шкільної адаптації першокласників, виділяють групи дітей, відповідні креативному, адаптивному і дезадаптивному рівням психологічного здоров'я. Група дітей креативного рівня – добре адаптовані, психологічно благополучні школярі, які не потребують допомоги психолога. Діти, які не так благополучно пройшли період адаптації – діти «групи ризику» – знаходяться на адаптивному і дезадаптивному рівнях психологічного здоров'я. Діти «групи ризику» адаптивного рівня в цілому адаптовані до соціуму. За наслідками діагностичних досліджень у них спостерігаються лише окремі ознаки дезадаптації і дещо підвищена тривожність. Ці діти потребують групових занять профілактико-розвиваючого напрямку. Діти «групи ризику» дезадаптивного рівня мають значно виражені порушення психологічного здоров'я. За наслідками діагностичних досліджень такі діти проявляють багато ознак дезадаптації, сильно підвищену тривожність або агресивність. Ці діти, перш за все, потребують індивідуальної корекційної роботи, і лише після цього можуть бути включені в психокорекційну групу (1, с. 33).

Визначення причин і характеру порушень поведінки першокласників.

При визначенні причин і характеру порушень поведінки першокласників слід пам'ятати, що поведінка – спосіб прояву людини в повсякденному житті. Поведінка визначається сукупністю вчинків по відношенню до об'єктів живої і неживої природи, до окремої людини або суспільства, опосередкованих зовнішньою (руховою) і внутрішньою (психічною) активністю людини. (2, с. 208-209)

На кожному віковому етапі поведінка дитини розвивається в пев-

ному виді діяльності. Молодший школяр, зберігаючи колишні форми спілкування з дорослими, вчиться діловий співпраці і управлінню своєю поведінкою вже в учбовій діяльності. Формуючись в діяльності, поведінка дітей стає довільною, тобто осмисленою, цілеспрямованою, ініціативною. До стійких інтеграційних особистісних утворень, які значною мірою регулюють поведінку дитини та додають поведінці головну якість належать довільність, самооцінка, самоконтроль, рівень домагань, ціннісні орієнтації, мотиви, ідеали, спрямованість особистості і т.і. Якщо дитина постійно реалізує довільну поведінку, значить, у неї сформовані важливі якості особистості: витриманість, внутрішня організованість, відповідальність, готовність і звичка підкорятися власним цілям (самодисципліна) і суспільним установкам (законам, нормам, принципам, правилам поведінки). Нерідко як «довільну» визначають поведінку виключно слухняних дітей. Але сліпа слухняна поведінка позбавлена свідомості, ініціативності. Тому така дитина теж потребує допомоги.

Різні недоліки в поведінці молодших школярів стримують становлення довільності, порушують учбову діяльність, утрудняють її освоєння, негативно позначаються на відносинах дитини з дорослими і однолітками. У більшій мірі це властиво дітям «групи ризику». Тому виправлення недоліків в поведінці дітей ризику – важлива складова навчання і розвитку цих дітей в системі корекційно-розвиваючої освіти.

Виділяють такі чинники ризику порушення поведінки молодших школярів:

- Неадекватне відношення батьків до дитини і її навчання в школі.
- Зниження рівня самооцінки молодшого школяра в процесі шкільного навчання (виставляння оцінок, балів, порівняння результатів своєї роботи з результатами інших дітей).
- Формування неадекватних захисних варіантів реагування як результат депривації домагань на визнання (в стані тривалої ситуації неуспіху);
- Порушення шкільної адаптації у

дітей, що зазнають труднощі в процесі соціалізації (асоціальні і гіперсоціальні тенденції).

- Причини відхилення в поведінці дітей різноманітні, проте всі вони можуть бути класифіковані в дві групи:

- Гіперактивна поведінка – обумовлена переважно нейродинамічними особливостями дитини.

- Демонстративна, протестна (негативізм, норовистість, упертість), агресивна, інфантильна, конформна і симптоматична поведінка – у виникненні, яких визначальними чинниками є умови навчання і розвитку, стиль взаємостосунків з дорослими, особливості сімейного виховання.

Організація психолого-педагогічної корекційної роботи.

При організації психологічної допомоги дітям на ранніх етапах формування неадаптивних форм поведінки і неадекватних представлень дитини про себе, найефективнішим є комплексний підхід до корекції особистісних і поведінкових труднощів. Він передбачає дію на всі сторони життя дитини, включення в надання допомоги дитині всіх підсистем його соціального оточення: вчитель – учні, батьки – дитина, однолітки. Робота з дітьми передбачає врахування чинника розвитку. Значна частина проявів дітей, особливо поведінкового рівня, з часом неминуче буде замінена іншими відповідно до змін, властивих віковим порушенням. Ухвалення гіпотези про те, що будь-який прояв поведінки дитини має якесь пристосовне значення, і в цьому значенні позитивне, допомагає дорослим – педагогам і батькам – залишатися на позиціях дбайливого батька у важких і незрозумілих ситуаціях. Для нормального розвитку і функціонування будь-яка дитина потребує існування позитивної «Я – концепції». Дитина будує її сама, але обов'язково за допомогою дорослих. Саме тому дорослим необхідно мати позитивну концепцію розвитку дитини. Ця концепція не повинна бути науковою теорією, а повинна мати риси реального життя. Іншими словами, дорослим необхідно відповісти на питання: який же позитивний образ даної дитини, які її позитивні риси.

Подолання недоліків особистісного розвитку, поведінки дітей обумовлено трьома основними чинниками:

- Перший – профілактична робота, що передбачає якомога раннє виявлення і корекцію негативних явищ в поведінці і особистісному розвитку дітей.

- Другий – проникнення психолого-педагогічного аналізу за межі поверхневого пояснення вчинків, виявлення справжніх причин, диференційований підхід до їх усунення.

- Третій – не використання окремої ізольованої корекційної ме-

тодики, технології, а зміна всієї організації життя дитини.

Корекції підлягають не тільки недоліки розвитку особистості дитини, відхилення в її поведінці, але і соціальна ситуація розвитку в цілому, вся система взаємостосунків між дитиною і її соціальним оточенням. Ефективна побудова такої системи можлива в результаті сумісних зусиль як самої дитини, так і батьків, вчителів. Залежно від виявлених труднощів в особистісному розвитку дитини вибирається тактика корекційно-розвиваючої роботи.

Передбачувані методи корекційної роботи засновані на перерахованих вище положеннях і мають наступні особливості:

Комплексний підхід до рішення проблем:

а) облік всіх основних підсистем соціальної структури, в яку входить дитина: підсистема вчитель-дитина, підсистема батько-дитина, підсистема однолітків;

б) робота може проводитися у всіх системах паралельно, або в кожній з підсистем окремо, або в різних їх поєднаннях.

Позитивний підхід до рішення проблем. Реалізація принципу розвитку:

а) робота орієнтована не на викоринюванні недоліків, а на виявлення і розвиток сильних сторін особистості дитини;

б) робиться акцент на реальні можливості дитини (вивчаються його індивідуальні і вікові особливості).

Надається можливість короткострокової роботи. Потрібно небагато часу і за тривалістю кожного заняття, і по загальному числу занять. Короткостроковість – важлива умова можливості включення психокорекційних методів в реальність шкільного життя.

Спеціально організована корекційна робота вирішує наступні задачі:

- профілактика або відновлення порушень відносин вчителя з «важкими» дітьми;

- відновлення і зміцнення позитивного сприйняття батьками своєї дитини;

- підвищення комунікативної компетентності дітей в спілкуванні з однолітками.

Корекційна робота з батьками і з педагогами проводиться шкільним психологом або спеціально підготовленим педагогом. Робота з групою дітей вимагає кваліфікації у області групової роботи.

Кандидатами для занять є діти, що викликають занепокоєння вчителів. Використовуються також дані обстежень дітей.

Для занять відбираються діти з «поганою поведінкою» або «надмір-

но затиснені» діти. Цикл занять передбачає роботу одночасно з дітьми обох груп. Взаємодія дітей з полярними проявами в поведінці дозволяє їм краще зрозуміти один одного, побачити сильні і слабкі сторони своєї поведінки.

Виховуючи «важку» дитину дорослі також потребують певної підтримки. Наприклад, відреагування своїх емоційних переживань не менше, ніж сама дитина. Потреба поділитися труднощами і знайти розуміння своїм відчуттям створює основу зацікавленості педагогів і батьків в спеціальних заняттях з приводу «важких» дітей.

У зв'язку з цим корекційна робота будується паралельно у всіх трьох підсистемах, або як вже мовилося комплексно.

Слід виділити загальні правила, які необхідно дотримувати в роботі з дітьми, що мають ті або інші недоліки в поведінці:

Акцентувати увагу на поведінці, а не на особистості дитини.

Пояснюючи дитині, чому її поведінка неприйнятна і засмучує дорослих, уникати слів «безглуздо», «неправильно», «погано», і т.і. Суб'єктивні оцінні слова тільки викликають образу у дитини, підсилюють роздратування дорослих і у результаті відводять від рішення проблеми.

Розбираючи поведінку дитини, обмежуватися обговоренням того, що відбулося зараз.

Знижувати, а не підсилювати напружену ситуацію. Для цього уникати підвищення голосу, залишати останнє слово за собою. Оцінювання характеру дитини, використання фізичної сили, втягування в конфлікт інших людей, давати різні обіцянки.

Демонструвати дітям моделі бажаної поведінки.

Впродовж всієї виховно-корекційної роботи необхідно підтримувати

систематичний контакт з батьками. (2, с. 246-251).

Оцінка ефективності корекційно-вальної допомоги.

Після завершення роботи в психокорекційних групах проводиться повторне діагностичне обстеження дітей, результати зіставляються з первинними показниками і аналізуються.

Наслідками корекційної роботи є зміни, що відносяться до характеристик «психологічного клімату» і «професійної компетентності»:

- залучення уваги вчителя до особистості дитини, її емоційних потреб, тренування вміння помічати і бачити сильні сторони в оточенні приведе до поліпшення психологічного клімату в школі;

- поліпшення емоційного самопочуття батьків, зниження відчуття провини веде до підвищення конструктивності у відносинах з дітьми і школою;

- одне із наслідків роботи з дітьми – зменшення конфліктності дитячого колективу.

ЛІТЕРАТУРА:

Хухлаєва О.В. Основы психологического консультирования и психологической коррекции: Учеб. пособие для студентов высш. пед. учеб. заведений. – М.: Издательский центр «Академия», 2001. с. 33-34.

Коррекционная педагогика в начальном образовании: Учеб. пособие для студ. сред. пед. учеб. заведений \ Г.Ф. Кумарина, М.Э. Вайнер, Ю.Н. Вьюнкова и др.; Под ред. Г.Ф. Кумариной. – М.: Издательский центр «Академия», 2001. с.208 – 253

Битянова М.Р., Азарова Т.В., Афанасьева Е.И., Васильева Н.Л. Работа психолога в начальной школе. – М.: Изд-во «Совершенство», 1998. с. 154 – 167.

• Гортаючи класику

Олена Теліга

(1907 — 1942)

Олена Іванівна ТЕЛІГА (дівоче прізвище Шовгенева) — українська поетеса, публіцист, громадсько-політичний діяч. Народилася 21 липня 1907р. в Петербурзі. З 1923р. вимушена жити за кордоном. Олена Теліга належала до кола поетів-«вісниківців», що об'єднувались довкола редакційного критиком та публіцистом Д. Донцовим журналу «Вісник». Характерними рисами її поезії в цей період виступають прагнення активного, дієвого життя, протест проти нудоти «буденного» існування. Провідною для О. Теліги, як і для інших поетів міжвоєнної доби, залишається ідея державного самоствердження України («Безсмертне», «Племінний день», «Відповідь»). Ліричний герой поетеси — завжди яскрава особистість, сповнена самодисципліни та почуття обов'язку перед нацією («Сучасникам», «Вечірня пісня»). Водночас її лірика сповнена особливого інтимного колориту, пильної уваги до внутрішнього світу людини. Через несприятливі обставини О. Теліга не встигла видати жодної прижиттєвої збірки. Лише після її трагічної загибелі з'явилися в світ книги її поезії: «Душа на сторожі» (1946), «Прапори духа» (1947), «На чужині» (1947). В окупованому фашистами Києві займалася організацією літературних сил, редагувала додаток до газети «Українське слово» — «Літаври».

Розстріляна німецькими фашистами у Бабиному Яру 21 лютого 1942р.

МУЖЧИНАМ

Не зірвуться слова, гартовані, як криця,
І у руці перо не зміниться на спис.
Бо ми лише жінки. У нас душа криниця,
З якої ви п'єте: змагайся і кріпись!

І ми їх даємо не у залізнім гімні,
У сріблі ніжних слів, у вірі в вашу міць.
Бо швидко прийде день і у завісі димній
Ви зникнете від нас, мов зоря вільних птиць.

Ще сальви не було, не заревли гармати,
Та ви вже на ногах. І ми в останній раз
Все, що дає життя іскристе і багате,
Мов медоносний сік, збираємо для вас.

Гойдайте ж кличний дзвін!
Крешіть вогонь із кременів!
Ми ж, радістю життя вас напоївши щерть,
— Без металевих слів і без зитхань даремних
По ваших же слідах підемо хоч на смерть!

СУЧАСНИКАМ

«Не треба слів! Хай буде тільки діло!
Його роби — спокійний і суворий,
Не плутай душу у горіння тіла,
Сховай свій біль. Зломи раптовий порив».

Але для мене — у святім союзі:
Душа і тіло, щастя з гострим болем.
Мій біль бринить, зате коли сміюся,
то сміх мій рветься джерелом на волю!

Не лічу слів. Даю без міри ніжність.
А може, в цьому й є моя сміливість:
Палити серце в хуртовині сніжній,
Купати душу у холодній зливі.

Вітрами й сонцем Бог мій шлях намітив,
Та там, де треба, — я тверда й суворя.
О, краю мій, моїх ясных привітів
Не діставав від мене жодний ворог.

ЧУЖА ВЕСНА

Десь, цілком недалеко, засліплює світло,
Десь ридують трамваї і мучаться авта,
Але тут, в синіх сутінках, тиша завітла,
А за сонними вікнами блимає нафта.

Я піду, як звичайно, порожнім провулком,
Бо мене обійматиме вітер весняний,
Мої кроки і серце застукують гулко,
І тебе я зустріну, як завжди, незнаний.

Ти для мене чужий, не з єдиного краю,
А тому не затерти поплутані межі,
Тільки подмухів теплий розбещена зоря
Все б хотіла спалити у весняній пожежі!

А потім, серед ночі, в маленькій кімнаті,
Може, мріяти будеш про радісну близькість,
Тільки я мушу твердо й безжалісно знати,
Що не зродиться полум'я з вогненних блисків.

ВІРНИСТЬ

Від сонця свят і непогоди буднів,
Щоб не змінилися безцінні фарби,
В твою скарбницю я складаю скарби
Які дає мені моє полудне.

Скарбницю ту ти залишив безжурно,
А я сховала у глибокий спокій,
Де інших пристрастей рвучкі потоки
Її не змиють у годину бурну.

Приходять люди й золоті пориви
Дають за скарби, що господар кинув, —
Та я не хочу за найвищу ціну
Віддати те, чим володіє Привид.

Так часом хтось у невимовній вірі,
Яку не вбити ні рокам, ні втомі —
Пильнує квіти у порожнім домі
І сум кімнат самотнім кроком мірить.

Перед вікном шумлять, шумлять тополи
І захід сонця — мов кривава рана,
А на столі розкрита книжка Пана,
Що може не повернутися — ніколи.

ЛІТО

Топчуть ноги радісно і струнко
Сонні трави на вузькій межі.
В день такий віддатись поцілунком!
В день такий цілим натхненням жить!
П'яним сонцем тіло налилося,
Тане й гетьється в ньому, мов свіча,—
І тремтить схвилюване колосся,
Прихилившись до мого плеча.
В сотах мозку золотом прозорим
Мед думок розтоплених лежить,
А душа вклоняється просторам
І землі за світло радість — жить!
І за те, що стільки уст палило
І тягло мене вогнем спокус,
І за те, що замінить не сила —
Ні на що — твоїх єдиних уст!

ПОВОРОТ

Це буде так: в осінній день прозорий
Перейдемо ми на свої дороги.
Тяжке змагання наші душі зоре,
Щоб колосились зерна перемоги.

І те, що мрією було роками,
Все обернеться в дійсність і можливість.
Нам буде сонцем кожний куц і камінь
У ці хвилини гострі і щасливі!

Подумать тільки: наші села й люди,
А завтра прийдемо до свого міста!
Захоплять владно зголоднілі груді
Своє повітря, тепле та іскристе.

Та звідкись сум зловищий вітер вишле,
Щоб кинуть серце у крижаний протяг:
Усе нове... і до старої вишні
Не виїде мати радісно напроти...

Душа з розбігу стане на сторожі,
Щоб обережно, але гостро стежить
Всі інші душі — зимні чи ворожі —
І всі глибокі поміж ними межі.

І часто серце запалає болем,
А щось гаряче аж за горло стисне,
Коли над рідним, тим же самим полем
Зависне інша, незнайома пісня.

Чекає все: і розпач, і образа,
А рідний край нам буде чужиною.
Не треба смутку! Зберемось відразу,
Щоб далі йти дорогою одною.

Заметемо вогнем любові межі.
Перейдемо убрід бурхливій воді,
Щоб взяти повно все, що нам належить,
І злитись знову зі своїм народом.

ВЕЧІРНЯ ПІСНЯ

За вікнами день холодне,
У вікнах — перші вогні...
Замкни у моїх долонях
Ненависть свою і гнів!
Зложи на мої коліна
Каміння жорстоких днів
І срібло свого полину
Мені поклади до ніг.
Щоб легке, розкуте серце
Слівало, як вільний птах,
Щоб ти, найміцніший, сперся,
Спочив на моїх устах.
А я поцілунком теплим,
М'яким, мов дитячий сміх,
Згашу полум'яне печко
В очах і думках твоїх.
Та завтра, коли простори
Проріже перша сурма —
В задимлений, чорний морок
Зберу я тебе сама.
Не візьмеш плачу з собою —
Я плакать буду пізніше!
Тобі ж подарую зброю:
Цілунок гострій, як ніж.
Щоб мав ти в залізнім свисті
Для крику і для мовчання —
Уста рішучі, як вистріп,
Тверді, як лезо меча.

ЖИТТЯ

/Василеві Куриленкові/

Зловіщий брязкіт днів, що б'ються
на кавалки,
І жах ночей, що затискають плач.
Ти, зражений життям, яке любив так палко,
Відчуй найглибше, але все пробач.
Здається, падав сніг? Здається, буде свято?
Розквітлі квіти? Зараз, чи давно?
О, як байдуже все, коли душа зім'ята,
Сліпа, безкрила — сунеться на дно.
А ти її лови, тримай, тягни нагору!
Греби скоріше і пливи, пливи!
Повір: незнане щось у невідому пору
Тебе зустріне радісним — живи!
Тоді заблисне сніг, зашепотіють квіти
І підповзуть, мов нитка провідна.
Ти приймеш знов життя і так захочеш жити,
Його пізнавши глибоко, до дна.

Галина Кузяєва: «Поки голос є – я не можу не співати»

До культурологічного клубу «В гостях у ректора ДНУ» завітала заслужена артистка України, художній керівник Дніпропетровської обласної філармонії, лауреат Міжнародного конкурсу вокалістів імені Вінченцо Белліні (Італія) Галина Кузяєва.

Відкриваючи засідання, ректор університету Микола Вікторович Поляков відзначив, що завдяки діяльності Культурологічного клубу вже відбулося декілька зустрічей студентів ДНУ з відомими, яскравими творчими особистостями Дніпропетровщини. «Наша земля багата талантами. І ми завжди намагаємось запрошувати гостей, які цікаві нам, у першу чергу, як особистості та професіонали. Подібні зустрічі, – наголосив ректор, – це чудова нагода для кожного з нас наблизитись до світу мистецтва, поезії, музики. Вони викликають у нас юнацьку заміряність, відроджують у душах тепло і почуття прекрасного».

Атмосфера заходу, й справді, була дуже теплою та невимушеною. На початку своєї програми Галина Матвіївна по-дружньому зізналась, що, виступаючи перед аудиторією Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара, відчуває певне хвилювання, адже її син Іван є випускником нашого навчального закладу. Відтак гостя щиро подякувала університету за виховання сина, який тепер є щасливою, професійно реалізованою людиною.

Надалі всі присутні отримали можливість ближче познайомитися з талантом і творчістю Галини Матвіївни. В її неперевершеному виконанні прозвучали п'ять творів європейської та вітчизняної вокальної класики – пісня І.Дунаєвського «Весь век мы поём» із кінофільму «Цирк», шедевр Й.С.Баха-Ш.Гуно «Ave Maria», арія із опери В.Белліні «Норма», вальс із опери «Богема» Пуччіні та архаїчна молитва «Ave Maria» Каччіні. Її надзвичайно сильне, багате сопрано, тонке розуміння творів і високий професіоналізм виконання з перших хвилин полонили душі слухачів. Спрагли до живого виконання, вони гучно вітали гостю шквалом вдячних і захоплених оплесків.

У другій частині зустрічі на прохання ректора пані Галина розповіла про свій життєвий і творчий шлях, а також поділилася з аудиторією деяки-

ми секретами майстерності в музичному мистецтві. Було надзвичайно цікаво слухати історії з життя Галини Матвіївни. У відвертій розмові вона із власного досвіду розповіла про важливість позитивного погляду на життя, невпинного навчання й натхненної праці над собою. За її словами, тільки в активній роботі людина розвивається і зберігає даний від природи дар – саме у такий спосіб зароджується внутрішня гармонія, завдяки якій ми стаємо щасливими. Звертаючись до молодого покоління, Галина Матвіївна Кузяєва дала такі настанови: «У кожного з вас, без сумніву, є свій особливий талант, який кликатиме вас, вабитиме і не полишить у спокої. Відтак уже зараз ви повинні наполегливо опанувати свою спеціальність, ставати професіоналами в обраній галузі. Цінуйте ту велику емоційну підтримку, яку дають вам ваші викладачі, – справжні особистості – лідери, що здатні підтримати і надихнути на перемоги. І пам'ятайте, лише ваша особиста майстерність допоможе вам бути реалізованими й затребуваними в житті. Залишайтеся відкритими, вірте у власну зірку та будьте сміливими!» – побажала наостанок пані Галина.

Кожен з присутніх мав можливість поставити артистці свої запитання. Вони стосувалися як її професійного життя і кар'єри (наприклад, про участь у конкурсі в Італії чи талант композитора), так і її особистих смаків. Галина Кузяєва залюбки всім відповіла.

Насамкінець Микола Вікторович Поляков висловив переконання, що така прекрасна творча зустріч з талановитою співачкою сприятиме формуванню найвищих художніх смаків та глибокому духовному зростанню студентства Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара. Він також подякував вельмишановній гості за приємне спілкування і на згадку презентував Галині Матвіївні подарунки та квіти від університету.

Окрім того, Микола Вікторович гостинно запросив пані Кузяєву в майбутньому ще не раз відвідати ДНУ ім. О.Гончара і провести майстер-клас для вокально обдарованих студентів університету. В свою чергу, Галина Матвіївна зазначила, що як викладач академічного вокалу Дніпропетровської консерваторії імені М. Глінки обов'язково допоможе в розкритті яскравої індивідуальності та творчого духу наших студентів.

**Інформаційно-аналітичне
агентство ДНУ імені О.Гончара.**

Василь Стус «Осліпле листя відчувало яр...»

*Осліпле листя відчувало яр
і палене збігало до потоку,
брело стежками, навпрошки і покотом
донизу, в воду - загасить пожар.
У лісі рівний голубий вогонь
гудів і струнчив жертвенні дерева.
Зібравши літніх райдуг оберемок,
просторів вітер білу хоругву.
Осамотілі липи в вітрі хрипли,
сухе проміння пахло сірником,
і плакала за втраченим вінком
юначка, заробивши на горіхи.
І верби в шумі втоплені. Аж ось
паде як мед настояно-загуслий
останній лист. Зажолобіє з гусінню -
і жди-пожди прийдешніх медоносів.
Так по стерні збирають пізній даток,
так вибілене полотно - в суєві,
так юна породилля стане матір'ю
в своєму щасті і в ганьбі своїй.
Схилились осоки до води,
на шум єдиний в лісі. Яр вирує,
а осінь день, як повечір'я, чує.
Кружляє лист в передчутті біди.*

Листопад 1962

Олена Полянська Осінь і киця

*Чорна киця
Жовту осінь
Зустрічала
На порозі.*

*Роздивлялась
Жовтий сад, –
Бігала туди й
Назад.*

*Прислухалась
До доріжок,
Полювала
На обніжок,*

*У зубах несла
На східці
Жовту осінь
Чорна киця.*

• З інших видань

Євген ЧЕРНЕЦЬКИЙ,
кандидат історичних наук, генеалог (газета «День», м. Київ)

Шептицькі

Вкринською, донькою парнавського хорунжого Єжи Вкринського та житомирської старостівни Олександри Жебровської, мав він, зокрема, доньку Розалію.

Іншим прапрапрадідом митрополита Андрея був смоленський підстолий, гусарський ротмістр, герой битв під Хотиним, Журавним та Віднем - Стефан Шептицький. Він був одружений із Софією Корибут-Дашкевичівною. Із синів цього подружжя слід згадати греко-католицького єпископа перемишльського, сяноцького і самбірського, провінціала коронної провінції ордену отців василі-

Шептицький (1808—1843) зосередив у своїх руках досить розлогі маєтки, частину з яких, зокрема, місто Ліпськ з околицями на Белзщині успадкував по матері. У шлюбі з Ружою-Терезою-Євою Косецькою народився, зокрема, їхній син Ян-Кантії — член австрійської Державної Ради та мальтійський кавалер, чиї маєтки були розташовані як в австрійській Галичині, так і в Королівстві Польському, що входило до складу Російської імперії.

Ян-Кантії зібрав документи про походження свого роду. З них видно його спорідненість із Ліневськими, Новосельськими, Воютинськими, Метельськими. Також він стверджував, що його родичами були князі Яблоновські, Вюртемберги і Турн-і-Таксіс. 11 січня 1872 року Ян-Кантії одержав диплом цісаря Франца-Йосифа I на графський титул для себе та своїх нащадків, а старовинний герб Шептицьких набув нової форми.

У шлюбі Яна-Кантії Шептицького з графінею Софією Фредро, донькою відомого поета і комедіографа Олександра і Софії з князів Яблоновських, народилося шестеро синів. Другим серед них був граф Роман-Марія-Олександр, котрий згодом вступив до ордену отців василіан і разом із чернецтвом прийняв ім'я Андрей. Це він став згодом митрополитом Андреем Шептицьким та провів одну з найбільш глибоких реформ в історії Української греко-католицької церкви. Він відомий багатьма високими справами, зокрема рятуванням єврейських дітей під час нацистської окупації Галичини.

Митрополит Андрей жив у часи величезних змін та потрясінь, що набули форму двох світових війн 1914—1918 і 1939—1945 рр. Світ стрімко змінюється і на наших очах, проте потенціал реформи, яка відбулася в УГКЦ зусиллями митрополита Андрея Шептицького, досі демонструє велику творчу енергію завдяки своїм універсальним принципам.

У XVII—XVIII століттях рід Шептицьких дав шістьох єпископів римо- та греко-католицького обрядів. Із них двоє були київськими митрополитами — Атанасій і Лев. Це їхніми зусиллями Львів прикрасився у XVIII ст. кафедральним собором св. Юра. У цей період Шептицькі були пов'язані родинними зв'язками з волинськими князями Рюрикового та Гедимінового коренів, високими церковними і костельними достойниками, а також із заможними галицькими родами. Серед останніх було чимало як шляхти, яка походила з Малопольщі та Мазовії, так і старих галицьких родів гербів Корчак і Сас, коріння яких також сягало славних часів панування королів Русі.

Шептицькі за часів Речі Посполитої володіли, крім родового гнізда — села Шептичі, також багатьма маєтками в околицях Перемишля й в інших землях Руського воеводства, на Волині та Люблінщині. Серед них можна згадати перемишльського каштеляна Шимона (Семена), люблінського каштеляна Каєтана, станіславівського Гродзького старосту і кавалера ордену Білого Орла Юзефа, президента Радомського трибуналу Героніма. Чимало Шептицьких зробили також вдалу військову кар'єру, зокрема, двоє з них, Ян та Геронім, були ад'ютантами польських королів.

У ті часи почала формуватися гілка, яка згодом дала Україні митрополита Андрея. Одним з його прапрапрадідів був львівський чашник, депутат на Коронний трибунал, обухівський і несторський староста Єжи (Юрій), котрий помер 1733 року. У шлюбі з Анною

ан Атаназія-Андрея та мстиславського підстоля, тишовецького й тимборського старосту Базилія (Василія) Шептицьких.

Саме останній із них узяв шлюб зі згаданою вище Розалією Шептицькою. Їхні нащадки займали високі позиції в правлячій еліті Королівства Галичини і Лодомерії, яке було утворене Австрією на теренах, зокрема, Руського воеводства після першого поділу Речі Посполитої (1772 р.). Так, прадід митрополита Андрея, Ян-Хреститель Шептицький (1770—1831), одружений з Анелею-Вікторією-Маріанною Ліпською, був членом станового Сейму, як і його син Петро-Павло-Леопольд.

Саме Петро-Павло-Леопольд

• «Сто рядків про книгу»

РОЗУМІННЯ СИЛИ СЛОВА

«Світанкова палітра» – збірник віршів та прози переможців конкурсу «Літературна надія Дніпра – 2011». У збірнику оприлюднено твори 19 авторів збірки. Віршувальники увійшли до першої частини томка, прозаїки – до другої. Редактор-упорядник «Світанкової палітри», очільник проекту «Молода муза» Наталія Дев'ятко, передмову до книжки написала член журі конкурсу Еліна Заржинська, а ілюстрували «Світанкову палітру» молоді художники. Ілюстрували чудово, відповідно до змісту написаного.

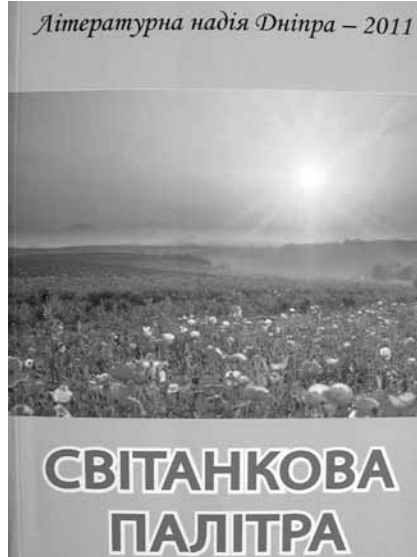
Молода література в Україні ХХІ сторіччя – океан. Не виняток і наша Дніпропетровщина-Січеславщина. Альманахи й журнали, індивідуальні книжечки й книги. Комп'ютеризація. Інтернет. Десятки й сотні видань. Власні літературно-художні альманахи вже видаються в середніх школах. Потуга молодшої літератури зростає.

І «Світанкова палітра» – доказ цьому.

19 авторів збірки – гроно індивідуальностей, різних за життєвим досвідом, віком (наймолодшим – 18, «найстарішому» – 37 років), різне

виховання, різні обставини й умови творчості, різні, зрештою, темпераменти, вдачі, можливості в цілому. В кожного своє сприйняття поезії, власний шлях до неї і життя в ній. Але є дещо і спільне. Загострене відчуття контрасту і єдності життя й смерті, зболеності, оголеність почуттів, нестерпність болю. Радість зустрічі, духовний злет, сонячність і захмареність кохання, небайдужість, осмоток розлуки. Волання чи найтихіший схлип, епатаж чи відмова від так званого «українського гумору» стосовно алкоголіків і «Верок». Не блюзнірський регіт, а самоіронія з присмаком гіркоти. І розуміння сили Слова.

Молода надія Дніпра й України долає розпач і роздоріжжя потугою Слова: лірикою, гротеском, філософічністю, неповторною, новаторською метафорикою, розмаїттям образотворення й жанрів, поліфонічністю лейтмотивів і звучань, багатством тембрів. Це вже не просто надія, не просто сподівання, а й реальна дія. Дія – і прагнення збагатити рідну літературу всіма духовно-мистецькими надбаннями людства, як і створенням власних шедеврів. Міфологія

й казка, парадокс і притча, історія й сьогодення. Фентезі, романтика й реалізм, мінор, тужіння й усмішка розуміння – усе це риси і грані літературно-мистецької книжки з акварельно-ліричною назвою «Світанкова палітра».

Бажаю всім учасникам «Світанкової палітри» духовного і душевного розросту й подальших творчих здобутків!

Георгій ЛЮЛЬКО, головний редактор Павлоградського письменницького Дому «Дивосвіт».

Історико-археологічний музей «Прадавня Аратта - Україна» в с.Трипілля

Україна - невмируща
спадщина

Протягом трьох тисяч років в Україні існувала унікальна цивілізація - перша з відомих культур гончарів та землеробів, яка сьогодні називається Трипільською. Саме у селі Трипілля археолог Вікентій Хвойка у

1899 році відкрив древнє поселення. Тоді ж він озвучив версію, що тогочасні селяни київщини є нащадками трипільців, які проживали на цих землях 6 тисяч років тому...

Адреса: вул. Риболовецька, 1, с. Трипілля, Київська обл.

Проїзд: від станції метро «Видубичі» маршрутним таксі «Київ-Стайки», «Київ-Ржищів», «Київ-Букрин», «Київ-Канів» (через Ржищів) до зупинки «Школа-інтернат» в с. Трипілля.

Час роботи: з 10-00 до 18-00, вихідний - понеділок.

Тел. для довідок: 0 44 520-96-25, +380 67 771-90-10.

«Срібло» з Болгарії

Протягом останнього десятиліття студенти Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара впевнено стають переможцями і призерами багатьох міжнародних інтелектуальних змагань. Ось і нещодавно студенти механіко-математичного факультету Олександр Козиненко і Дмитро Кузьменко повернулися з престижної математичної олімпіади зі срібними нагородами.

Змагання 19th International Math Competition For University Students (IMC) проходили на базі Американського університету в Болгарії, у місті Благоевград. Цього року туди з'їхалися 316 найкращих студентів-математиків 1-4 курсів із різних університетів та країн світу. Зокрема, серед учасників були представлені команди США, Росії, Бразилії, Польщі, Іспанії, Ізраїлю, Філіппін, Ірану тощо. Українська команда була сформована з переможців Всеукраїнської студентської олімпіади з математики для технічних вузів.

Своїми враженнями від участі у ході прес-конференції, що відбулась в інформаційному агентстві «Днепр Пост», поділився Олександр Козиненко – студент третього курсу механіко-математичного факультету: «Особисто для мене це перша олімпіада такого рівня. У кожному з двох турів нам пропонувалось розв'язати п'ять задач різного рівня складності, кожна з яких оцінювалась у десять балів. І хоча спочатку я відчував невелике хвилювання (все-таки вперше, і потрібно було як слід постаратися), та коли я побачив завдання, дещо заспокоївся: вони виявилися зрозумілими і не такими складними, як на перший погляд. У підсумку, за сумою балів я завоював друге місце, а відтак ще маю до чого прагнути. Загалом, з Болгарії я привіз гарні спогади. Представники інших команд були дуже привітні і я чудово здружився з ними. Окрім того, там я отримав нові знання з математичного аналізу, алгебри і теорії чисел. А отже, буду радий приїхати наступного року, щоб показати ще кращий результат!» – говорить Олександр.

А от для Дмитра Кузьменка – студента четвертого курсу – участь у цих інтелектуальних змаганнях була не першою. Торік у Благоевграді він уже ставав володарем срібних нагород. «В цьому році на олімпіаду приїхало трохи менше учасників, ніж минулого. Але змагання вийшло цікавим, адже середній рівень студентів-математиків, на мій погляд, був навіть вищим», – зазначає Дмитро. Як досвідчений учасник міжнародних

змагань, Дмитро переконаний: олімпіадний рух нині – це не тільки престиж для університету чи країни, але й – хороша можливість для кожного з учасників перевірити свої знання, а також зав'язати нові знайомства, що в подальшому мають шанс перерости у спільні наукові проекти. «Це один із способів спілкування між студентами із різних університетів світу. Демонструючи рівень своїх знань, студент-учасник підвищує ймовірність бути поміченим в майбутньому – отримати запрошення на цікаві семінари, конференції, різноманітні спільні школи. А дипломи, отримані на подібних олімпіадах, можуть допомогти вступити у деякі університети за кордоном, в Америці, – наскільки я знаю, – навіть допомагають отримати роботу», – говорить Дмитро.

Секретами ж підготовки такої плеяди переможців поділився з нами декан механіко-математичного факультету ДНУ, професор Олександр Васильович Хамініч. Він зазначив, що подібні щорічні успіхи математиків і механіків нашого університету – це закономірний результат тривалих зусиль, які докладають керівництво університету і колектив факультету, та сумлінної підготовки самих студентів. Адже будь-яка олімпіада – це результат, якому завжди передують дуже серйозна і кропітка робота.

«Селекційна робота, яку наш факультет проводить уже 10 років, дає свої плоди. Практично щороку наші підопічні виграють олімпіади і конкурси у багатьох країнах світу, – говорить Олександр Васильович. – Великий колектив механіко-математичного факультету завзято працює на те, аби і університет, і вся Україна пишалася своїми студентами. Для цього ми починаємо підготовчу роботу ще з Механіко-математичної школи та Центру довузівської підготовки студентів. Також ми тісно співпрацюємо з Ліцеєм фізико-математичного профілю і Ліцеєм інформаційних технологій. Саме в такий спосіб ми і знаходимо талановиту молодь – наших майбутніх «зірочок» – таких, як Дмитро і Олександр. Тому я закликаю всіх майбутніх абітурієнтів не боятися математики – просто вчити її і любити. А високі результати (за умови працелюбності) неодмінно придуть, як загалом, і в будь-якій іншій дисципліні», – наголосив Олександр Васильович.

Ми пишаємось своїми студентами і чекаємо їх з новими медалями!

Інформаційно-аналітичне агентство ДНУ ім. О.Гончара.

ЛІНА КОСТЕНКО

Кобзарю

Знаєш, нелегка епоха

оцеї двадцятий невагомний вік.

Завихрень - безліч.

Тиші - анітрохи.

А струсам різним утрачаєш лік.

Звичайні норми починають старіти,
тривожний пошук зводиться в закон,

коли стоїть історія на старті
перед ривком в космічний стадіон.

Вона грудьми на фініші розірве
Чумацький Шлях, мов стрічку золоту.

І, невагома, у блакитній пріреві
відчує враз вагому самоту.

І позивні прокотяться луною
крізь далі неосяжно голубі...

А як же ми,
співці краси земної?

Чи голоси у нас не ослабі?

Чи не потонуть у вітрах простору?

Чи сприймуть велич нової краси?..

Тарас гранітний дивиться суворо:

- А ви гартуйте ваші голоси!

Не пустослів'ям,
пишним та барвистим,

не скаргами,

не белькотом надій,

не криком,

не переспівом на місці,

а заспівом в дорозі нелегкій.

Бо пам'ятайте, що на цій планеті,

відколи сотворив її пан Бог,

ще не було епохи для поетів,

але були поети для епох!

Проблеми підвищення кваліфікації досліджують на міжнародному рівні

Делегація ДНУ ім. О. Гончара на чолі з ректором Миколою Поляковим взяла участь у конференції «Менеджмент підвищення кваліфікації у вищому навчальному закладі», що проходила в Дунайському університеті м. Кремс (Австрія).

Конференція відбулася у рамках проекту ТЕМПУС IV «Мережева взаємодія університетів-партнерів у реалізації багаторівневої системи підготовки та підвищення кваліфікації фахівців у галузі освітнього менеджменту». Разом із делегацією ДНУ ім. О. Гончара у роботі конференції взяли участь представники університетів-партнерів по проекту ТЕМПУС IV, а саме Смоленського державного університету; Санкт-Петербурзької академії післядипломного навчання; Новгородського державного університету ім. Ярослава Мудрого; Вітебського державного університету ім. П. Машерова; Брестського державного університету ім. О.С. Пушкіна; Фондового університету м. Хільдесхайм (Німеччина) та Хмельницького національного університету. Україну, Росію та Білорусію представляли шість ректорів університетів-партнерів Проекту.

Під час конференції відбулася зустріч із ректором Дунайського університету м. Кремс професором Юргеном Віллером, який ознайомив учасників із головними напрямками діяльності свого університету.

Були заслухані і обговорені наступні доповіді:

1. Д-р Аттіла Паузитс (керівник центру освітнього менеджменту та розвитку Дунайського університету): «Система вищої освіти в Австрії та Міжнародні перспективи наукового

підвищення кваліфікації – тенденції, фактори успіху та парадигми».

2. Габріеле Байер (керівник відділу маркетингу Дунайського університету м. Кремс): «Інноваційні види діяльності Дунайського університету м. Кремс».

3. Бригітте Хан (керівник відділу менеджменту якості та розвитку навчального процесу Дунайського університету): «Менеджмент якості при підвищенні кваліфікації: на прикладі Дунайського університету».

У рамках творчої майстерні була розглянута практична діяльність університетів-партнерів Проекту, а саме «Розвиток системи підвищення кваліфікації у ВНЗ: стратегії, досвід, перспективи». Презентувалися усі види діяльності нашого університету у сфері післядипломної освіти, зокрема, магістерські програми другої вищої освіти «Державна служба», «Педагогіка вищої школи», «Управління навчальним закладом». Також

були розкриті особливості перепідготовки спеціалістів у ДНУ за усіма ліцензованими спеціальностями. Значна увага приділялася короткотерміновим формам підвищення кваліфікації та стажування, які надаються в центрі післядипломної освіти ДНУ.

За результатами творчої майстерні були укладені конкретні плани обміну досвідом (майстер-класи, відео лекції, тренінги тощо) між університетами-партнерами.

У процесі відрядження ректором університету професором М.В. Поляковим були здійснені консультаційні бесіди з керівниками Проекту від Європейської комісії (проф. О. Грауманн та проф. М. Певзнером) з питань забезпечення університетів-партнерів навчальним посібником «Менеджмент та організаційний розвиток ВНЗ», який випущено видавництвом ДНУ, остаточному друку матеріалів модульних елементів, які нароблені фахівцями університетів-партнерів Проекту та багато інших. Зокрема, були обговорені питання участі у вересні 2012 року за підтримки інтернаціональної академії гуманізації освіти представників ДНУ у міжнародній конференції в містах Великому Новгороді та Санкт-Петербурзі, можливого обміну студентами тощо.

Отримана документація у паперовому та електронному варіантах стосовно програм MBA, які впроваджуються в Дунайському університеті м. Кремс.

За результатами отриманої інформації планується розробити конкретні заходи по впровадженню досвіду університетів-партнерів Проекту у практичній роботі Центру післядипломної освіти та інших навчальних підрозділів ДНУ ім. О. Гончара.

Проф. В.П. КЛЮЄВ,
директор Центру післядипломної освіти ДНУ.

Українська обрядова їжа

Як відомо, їжа є одним з важливих елементів традиційної матеріальної культури кожного народу, адже саме в ній відбито народний побут, господарювання людей, їх смаки та уподобання. Тому процеси виникнення їжі та продуктів харчування, їх становлення та розвитку, функціонування в певні історичні періоди були і є предметом дослідження учених різних галузей знань, зокрема етнографів, етнологів, істориків, мовознавців.

Крім українців, жоден з індоєвропейських народів не мав звичаю пекти пироги. Начинкою до пирогів служать різні продукти рослинного чи тваринного походження: м'ясо, риба, квасоля, горох, морква, капуста, сир, мак, вишні, сливи, яблука, груші. Ліплені пироги були ритуальною стравою протягом тисячоліть. Згодом вони здобули популярність і в інших народів. Обрядовими стравами здавна вважалися український куліш, та млинці, пампушки й галушки.

Багато традиційних видів їжі, дійшовши до нашого часу, втратили своє ритуальне чи обрядове значення. Тому спинимося на них докладніше.

Каша була символом продовження роду — це обрядова страва на родині, хрестинах; її несуть діти до «своєї» баби перед Різдвом і обмінюють на бабину кашу.

Звичай обсіпати молодих на весіллі горіхами, зерном символізує добробут, багатодітність. Він існував з давніх-давен у багатьох народів, насамперед у Стародавніх Греції та Римі. Пізніше символічне значення горішків було перенесено на печиво у вигляді горіхів, бубликів, медових пряників тощо. Дослідники народних звичаїв вважають, що і весільний коро-

вай, і частування хлібом-сіллю молодих, а також благословення їх батьками було найбільш ранньою формою фіксування шлюбів в дохристиянських обрядах.

Різдвяні свята були пов'язані з поминанням померлих. Споживання кулі в давнину було ритуалом принесення жертв. Поминальними стравами були також капуста, іноді борщ, риба, кисіль молочний або фруктовий, голубці, локшина, м'ясо, вареники.

Найкращим засобом проти злих духів вважали часник, тому на Новий рік всі намагалися його вживати найбільше, щоб протягом року злі сили не турбували людей та їхнє житло.

На Масляну, або «сирну неділю» улюбленою стравою були вареники з сиром, млинці, налисники, які запікалися або поливалися сметаною.

Зустрічаючи весну, в Україні пекли сорок бубликів, жайворонків, голубів, носили їх вулицею і, роздаючи дітям, співали веснянки.

Великодній коровай (давньослов'янська «баба», або християнська

паска) має обрядове значення: пробудження природи, магічне сприяння плодючості полів, худоби і людей. Великодні короваї задовго до прийняття християнства споживали разом із обрядовими яйцями — крашанками (писанками), які є символом життя.

Свято Спаса знаменувало досягання плодів. До цього дня не можна було споживати плодів фруктових дерев. На Спаса їдять яблука, вмочаючи їх у мед.

В Україні існувало чимало так званих харчових заборон. Найчастіше це були пости — християнські заборони їсти м'ясо і м'ясо-молочні продукти. Чергування постів і м'ясиць було зумовлене головним чином християнським календарем. У піст їли борщ з грибами, рибою або просто з олією, картоплю, круп'яні куліші, киселі з сушених фруктів, а також галушки, пиріжки з квасолею, горохом, картоплею, капустою або вареники з такою ж начинкою.

Звичайно, їжа українців розрізнялася залежно від крайових (регіональних) особливостей, проте спіль-

не для всіх було значення обіду як об'єднуючого чинника. Це традиційна форма спілкування всієї родини, а часто і сусідів, громади (толока, поминальні дні). Це давній закон наших предків — об'єднання людей через їжу.

Народна їжа відзначається великою стійкістю традицій, часто навіть більшою, ніж інші види матеріальної культури. Тому слід збирати і поширювати рецепти давніх страв, звичаїв, пов'язаних з харчуванням наших предків, адже в них простежуються особливості, зумовлені природними умовами, господарською діяльністю, особливостями сімейного побуту українців.

Вживання їжі було своєрідним ритуалом. У великих родині, коли за столом збиралася вся сім'я, обід починався з молитви, якою освячувалася їжа. Такі молитви збереглися з дуже давніх часів. У народівір'ї, можливо, ще не було якихось канонічних молитов, які з'явилися в християнстві, проте в кожній родині існувала своя формула звернення до Бога і подяка йому за їжу.

Дарина СУХОНИС-БУТКО
KICANOKIA@I.UA —
якщо ви хочете поговорити

Книга «Трикутник. Дві долі, три дороги» Іларіона Хейлика та Раїси Краснюк-Хейлик розповідає дивовижну історію життя двох людей. Їх долі схожі на кінофільм - цікавий, місцями драматичний та патріотичний фільм про те, як у великому світі знаходять одне одного споріднені душі. Але це і не зовсім любовний роман - «Трикутник. Дві долі, три дороги» - спогад про історію, яка триває досі, згадки про події, які вже пішли у небуття, історія про те, яка два життя, немов по геометрич-

«Трикутник. Дві долі, три дороги» - книга про те, як зустрічаються дивовижні люди

ним законам, намалювали свою карту - трикутник знаходить початок в Україні, потім веде їх в Венесуелу і згодом – в США. Але, як відомо, трикутник не має ані початку ані кінця, тому ця історія і досі торкається своїми гранями цих трьох країн. Тут є політичні, соціальні події, які знайшли відбиток в загальній історії людства, зустрічі з відомими особистостями (наприклад, Президент Венесуели), знайомства та розчарування, пригоди у джунглях Маракаїбо, яким би позаздрив сам Індіана Джонс.

Цікавим є те, що книга написана двома авторами. Частину першу розповідає Іларіон, у другій частині говорить Раїса. Їх живі спогади переплітаються з

дивовижними та раритетними фото 40-50 років та сучасності.

І ще одна важлива риса цієї книги – вона дихає Україною. Попри те, як склалось життя географічно, ці люди не втратили себе та свою мовою - про найщиріше, найпалкіше та найцікавіше тут написано мовою Тараса.

Мої осінні вихідні пройдуть з теплою чашкою кави, тихим дощем та книгою «Трикутник. Дві долі, три дороги». Я люблю читати про людські життя, люблю слухати історії та бачити світ чужими очима. А подвійну цікавість надає той факт, що я особисто знайома з авторами книги. Тому мені так хочеться дізнатися, якими вони були тоді, про що думали і чому

зустрілись. Всесвіт наповнений дивовижними історіями непересічних людей і сьогодні до нього додалась ще одна. То ж я буду читати про трикутні перебіги життів. І вам раджу.

Дарина СУХОНИС – БУТКО.

ЖУРНАЛ ВИГЛЯНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ "СВІТОЧ ПРІДПІРРОВ'Я"
ВСЬОУКРАЇНСЬКИЙ ТРИМІСЯЧНИК

ВІДКРИТТЯ 9 Листопада 1997 р.

БОРИСТЕН

ЛІТЕРАТУРНО-АНТИСТЕЦЬКИЙ, ІНТЕЛІКТУАЛЬНИЙ ТА НАУКОВО-ПІДПУБЛІКАЦІЙНИЙ ТРИМІСЯЧНИК

Пошук...

" Ми сданамо світ ось уж понад 20 років на теренах літератури, науки, освіти та мистецтва. Ласкаво просимо на хешлі науково-популярного щомісячника "Бористен" !"

Фідель Сухонос, шеф редактор журналу "Бористен"

ПОБАЧ, ЗРОЗУМІЙ, ОБ'ЄДНАЙ

БОРИСТЕН

2012 рік Спецвипуск

ПЛЮС

Шукайте нас в Інтернеті -
www.borysten.com.ua

Спецвипуск «Бористену» побачив світ

Нетиповий підхід та цікаве тематичне наповнення роблять альманах дійсно «плюсом» до літературного надбання Дніпропетровська. Цікавим та корисним є повний каталог українських діаспор в світі.

МОДЕЛЬ СВІТОБУДОВИ В УЯВЛЕННЯХ І ВІРУВАННЯХ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Духовне відродження нашої нації вимагає вирішення чи хоча б осмислення багатьох глобальних проблем, однією з яких є походження світу, народу, людини. Звернення до цієї проблеми диктує й нинішня етнопонаціональна ситуація, котра характеризується зростанням національної самосвідомості населення, підвищенням інтересом до витоків традиційної культури, етнічної історії. Порушена проблема надзвичайно актуальна ще й тому, що кожна незаповнена прогалина у системі між поколінної передачі етнокультурної інформації, веде до збіднення духовності етносу, а відтак і до кризи суспільства. Видатний український філософ Г.Сковорода в своїх творах великого значення надавав пізнанню світу «видимого» і «невидимого», пізнанню «самого себе» в цьому світі. Кожна людина невіддільна від свого роду, народу і Всесвіту загалом. Тож споконвічна теза «Пізнай себе» переходить у пізнання свого роду, народу, а згодом і Всесвіту взагалі.

Спробуємо осягнути модуль світобудови в контексті народних міфологічних і демонологічних уявлень і вірувань. Їх зразки, безперечно, не відображають цілісної картини походження Всесвіту, зате у них вчуємо відгомін далеких сонцепоклонницьких світоглядних уявлень і вірувань у переплетенні з християнськими, з них дізнаємося про здобуту досвідом систему знань народу.

Людина в давніх уявленнях українців - частина загального

цілого, природи, космосу, її життя не можна відокремити від космосу. Людська спроможність упорядкувати космос привела до визначення семи координат світу, за якими можлива орієнтація у виборі сторін чи напрямків: верх - середина - низ - схід - південь - захід - північ.

Питання про світобудову цікавили людей ще в сиву давнину. Одним з найархаїчніших є міф про створення світу, який зберігся в дохристиянській молитві - колядці: серед моря ріс явір, на якому три голуби радилися, як світ «сховати». З піску хотіли створити Землю, а з золотого каменю - «ясне небонько», і «ясен місячик», і «дрібні зізвездочки». Подібні сюжети є і в інших варіантах колядок. З них ми бачимо, що з самісінького початку світу було лише одне синє море, посеред якого стояло дерево - зелений явір. «Отже, йдеться не про створення першобуття - невидимого світу, що почуває в Бозі, а про створення саме видимого буття, яке уособлюється тут образами неба і землі. Значить потойбічний світ, світ невидимого буття, створений далеко раніше. Уособленням його є дерево, що стоїть посередині моря», - робить висновок М.Ткач.

З часів Трипільської культури дійшов до нас образ світового дерева як символу космосу, впорядкованого світу. Це своєрідна модель

Всесвіту, в основі якої лежить ідея троїстості, що превалює в способі мислення індоєвропейців. За нею, таке дерево у вертикальному розрізі членується на 3 частини: 1) нижню - коріння (підземний світ); 2) середню - стовбур (земний світ); 3) верхню (крону) - небесний світ. Основою основ світобачення українців є спрощена модифікація дерева світового - «золота гілка», яка символізує 3 світи: 1) назви, 2) яви; 3) прави (порівняйте відповідно з попередніми). Втіленням дохристиянських уявлень про Всесвіт з його 3-ма світами є Збруцький ідол (IX ст.), якого детально дослідив Б. Рибаків.

Отже, в народних уявленнях і віруваннях українців накреслюється чітка схема світобудови з трьох названих частин. З таких же частин складається і світове дерево, яке є універсальною моделлю Всесвіту, космосу, впорядкованого світу. Людству сьогодні для свого спасіння від духовного зубожіння належить через молитву підноситися вгору, до сфери небесної, яка є верхнім ярусом Всесвіту, де панує злагода і любов.

Офіцери підвищують свій професіоналізм в стінах НГУ

«Вчитися чомусь новому ніколи не пізно!» - саме із такими переконаннями за парти сіли справжні офіцери, і їх не декілька - вивчати маркетингові технології протягом трьох місяців в гірничому буде 21 офіцер.

27 вересня на кафедрі маркетингу відбулось третє відкриття перекваліфікаційних курсів «Маркетинговий менеджмент» згідно з програми НАТО – Україна, яка спрямована на перепідготовку колишніх військовослужбовців. Крістофер Штаудт (координатор даної програми) зазначив, що отримавши диплом державного зразка, кожен зможе знайти відповідне робоче місце, бо Дніпропетровськ надає для цього великі можливості.

Мета програми – перекваліфікація офіцерів, які стануть офіцерами запасу лав Збройних сил України у 2013 році (загалом планується скорочення 47 тисяч людей військового персоналу). Навчання у офіцерів проводитимуться двічі на тиждень, досвідом будуть ділитись фахівці

центру маркетингових технологій під керівництвом завідуючої кафедри Тетяни Решетілової.

Закінчивши ознайомлюючу бесіду та побажавши успіхів і старанності у навчанні, Крістофер Штаудт поїхав

з Дніпропетровська, продовживши своє тривале відрядження по іншим містам-учасникам програми.

Діана МАКСИМЕНКО,
студентський прес-центр НГУ.

Альтернативні джерела енергії

Альтернативні джерела енергії давно вже стали нормою в країнах Європи. На більшості дахів будівель стоять сонячні батареї. Цікавим є факт, що держава встановлює мінімальні відсотки на кредити, даючи можливість майже кожному встановити таке обладнання і зменшити витрати на електроенергію (вартість тарифу за електроенергію при використанні сонячних батарей сягає 8 центів за кВт).

Наша держава поки не ступила на шлях європейського розвитку електроенергетики, але певні зрушення в цьому напрямі вже помітні. В національному гірничому університеті відкрито нову спеціальність – «Нетрадиційні та відновлювальні джерела енергії».

На початку року на кафедру Відновлювальних джерел енергії було закуплено науково-дослідницьке устаткування (вітронагенератори малої потужності, сонячні батареї різної потужності з контролерами, осцилографи, вакуумний сонячний колектор вологого та сухого типу), а також вимірювальні прилади.

І вже з 1 вересня 2012 року лабораторія альтернативної енергетики на 40% введена в дію. Вже проводяться лабораторні роботи з сонячної енергетики з використанням фотогальванічних елементів і лабораторного зразка сонячного колектора вакуумного типу.

З словами професора, завідуючого кафедрою Відновлюючих джерел енергії Федора Павловича Шкрабця спеціальність вже користується попитом. Деякі студенти прагнуть вивчати саме її і саме в гірничому. Студент – першокурсник Назарій Пустельник подав документи до НГУ та Київ-

ського Політеху, але обрав гірничий, адже тут у нього є реальна можливість вивчати дисципліну «Нетрадиційні та відновлювальні джерела енергії» вже на початку навчального року.

У планах кафедри - вдосконалення лабораторії, відкриття філіалу студентської лабораторії, яка надаватиме можливість талановитим студентам створювати свої власні

проекти. Попри специфіку спеціальності та її важкість, а на перший курс приходять вже підготовлені абітурієнти - випускники спеціалізованих профтехучилищ. Наприклад, першокурсниця Марія Леонова ще в шкільному віці перемогла в американському конкурсі з проектом «Ефект попкорну» (збільшення об'єму конденсату), а тепер навчається в гірничому на спеціальності «Нетрадиційні та відновлювальні джерела енергії» і прагне вдосконалювати та втілювати власні ідеї.

Федор Павлович запевняє, що з часом і українське суспільство зрозуміє доцільність використання альтернативних джерел енергії, а головне, що в НГУ вже зараз готують висококваліфікованих спеціалістів.

Дарина СУХОНІС-БУТКО,
ІАЦ НГУ.

Німецький вересень в НГУ

Наприкінці вересня до НГУ завітали гості з Есслінгенського та Ройтлінгенського університетів Німеччини.

У рамках візиту в НГУ делегації Есслінгенського університету прикладних наук у складі доцента факультету електроніки і мехатроніки ЕУПН Ніколаса Нойбергера, професора ЕУПН Мартіна Нойбургера, а також професора ЕУПН Георга Шмідта відбулася зустріч з ректором, науковцями і студентами механіко-машинобудівного факультету та гірничого інституту НГУ.

Професор Ніколас Нойбергер зазначив, що це особлива зустріч, тому що довготривала співпраця між вузами виходить на новий етап.

Цього разу до Дніпропетровська з ним приїхала нова генерація науковців Есслінгенського університету - професори Мартін Нойбургер та Георг Шмідт, які підходять естафету від професора ЕУПН почесного доктора НГУ Ойгена Нолле, та продовжать співпрацю з НГУ у майбутньому.

Професори Мартін Нойбургер та Георг Шмідт у ході зустрічі зі

студентами розповіли про широкі перспективи співпраці НГУ та Есслінгенського університету (співпраця розпочалась ще в далекому 1999 році). Провідні німецькі фірми (Bauer, Heldele, Auma, Schuler, Festo).

Фірма обирає проект і виділяє кошти на його втілення (300 – 500

євро). А потім відшукують кандидатуру студента, який втілить проект у життя під час 3-місячного візиту до Німеччини. А за результатами цього дослідження буде написано та захищено дисертаційну роботу вже у рідному гірничому. Вже 5 студентів НГУ втілили у життя цю модель співпраці. Зокрема, такі проекти можуть стати не лише дисертацією, але і подальшою тривалою співпрацею.

Подібних проектів багато – науковець НГУ Антон Прохоров в даний момент співпрацює з фірмою Heldele, Іван Ярмолаєв – з компанією Auma. Німецькі компанії високо цінують співпрацю з вченим Національного гірничого університету. Оплата стипендій та стажування здійснює

німецька сторона з фонду Есслінгенського університету. Останній успішний досвід – двохмісячне стажування аспірантів кафедри екології НГУ в німецькому виші. За словами Наталії Дибриної та Ольги Мандрікевич – все це реально, головне бажання та впевненість у собі.

Звичайно, важливою умовою є знання мови. Але якщо Ваша німецька далека від досконалості - ви зможете виправити ситуацію на початку свого стажування.

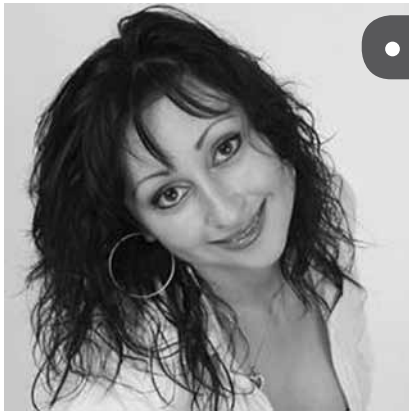
У рамках візиту відбулась презентація книги «Мікропроцесорна техніка». Цей науково-практичний посібник створено за підтримки трьох університетів, адже участь в його написанні брали професори Національного гірничого університету, а також професор Есслінгенського університету Ніколас Нойбергер та професор Герхад Грюллер, а також професори НГУ – Ткачов В., Проценко С. та Козарь М. Унікальність цього видання в тому, що досі студенти не мали змогу вивчати подібну тематику за підручниками. У майбутньому планується створення учбової літератури англійської та німецькою мовами.

Після презентації німецькі делегати зустрілись з ректором НГУ, академіком НАН України Геннадієм Григоровичем Півняком. У рамках зустрічі обговорювались питання збільшення кількості студентів. Які проходять стажування в Ройтлінгенському та Есслінгенському університеті. Ректор НГУ зазначив, що важливою є можливість для наших студентів працювати в німецьких учбових лабораторіях. І можливим це стане за рахунок співпраці не лише німецьких колег, але і фінансової підтримки гірничого університету.

І вже в лютому наступного року планується робочий візит ректора НГУ до Німеччини для реалізації подальших етапів співпраці.

Наприкінці зустрічі Геннадій Григорович подарував професору Грюллеру книгу «Відповідність часу» (де є вітальне слово професора Грюллера), яка видана до 30-річчя діяльності ректора, а також примірники журналу «Науковий вісник НГУ». Німецькі гості високо оцінили подаровану літературу, зазначивши, що у них в університеті немає такої традиції і це є ще одним приємним моментом співпраці з українськими колегами.

**Наталія ЛІСНЕВСЬКА,
Дарина СУХОНИС-БУТКО,
ІАЦ НГУ.**

• На конкурс творчої молоді Марусі та Івана Гнип

Марина ПОРОШИНА - студентка Дніпропетровського національного університету ім. О. Гончара.

Народилася у 1990 році, в с. Славгород Синельниківського району Дніпропетровської області.

Життя моє насичене та багатобарвне. Пливти за течією – не для мене. Ціную в людях наполегливість у досягненні мети, оптимізм, людяність і працездатність. Мій громадянський обов'язок не сприймає позиції «моя хата скраю, нічого не знаю». Багато читаю, захоплююся прозою і поезією. Займаюся науковою діяльністю, друкувалася у збірниках ДНУ ім. О. Гончара «Молодь прагне осягнення слова», «Філологічні науки» (част. I, II), «Об'єднані магією слова», «Дніпропетровський університет», «Берег надій», «Голосно», «Синельниківські вісті» (проза і поезія).

Моя Україно

До тебе повертаюся знову й знову,
Моя Україно, я донька твоя.
Моря думок, та зупинюсь на слові:
Свята матір – це твоє ім'я!

Скарби твої – це солов'їна пісня
І мова рідна серед інших мов.
То чому серце від журби аж тисне?
Невже засмутить щось мою любов?

Йдуть суперечки, сварки між синами.
Моя душа стає мов не моя...
Ой, нене рідна, не пишайся нами,
Мені здається – завинила й я.

Як зберегти собор мого народу?
Як об'єднати нас назавжди, на віки?
Як не згубити святість родоводу
І не гнівиться на слова терпкі?

Піду до джерела. Візьми мене за руки.
Ти не почувеш скарг, не буде і плачу.
Ми знищимо разом отії муки,
Єднайтесь, друзі, я до вас лечу!

Побудуймо і збережімо!

З духовних храмів світло хай
проллється
У наші душі, думи і серця.

Державі ж рідній – дзвінко хай сміється
Веселка миру, щастя без кінця.

Собори душ нелегко будувати:
Спокус багато, також перепон...
Давайте краще будем працювати
І йти вперед, шануючи закон.

Дзвони Олено Теліги

«Душа на сторожі і Прапори Духа» –
Посмертними стали, а Яр той глибокий
З кривавого пекла обернувся на спокій,
Ти ж вічності стала. Послухай!
Послухай!

Олено Теліго! Твоя перемога!

Жорстокого демона, взявши на крук,
Дзвонила на сполох і звала підмогу –
Давно вже спив ніжність поранений крук.

Твоїє руки відчуває меч дотик.
Сини! Україну не рвіть на шматки!
Невже, крім портфелів, немає турботи?!
Не сад вона бачить – могильні вінки.

Зберемось до серця, палкі патріоти!
Перейдемо броди, хоч ми лиш жінки.
Собор побудуймо. Мерщій до роботи!
Напишемо в Книзі нові сторінки.

Державні мужі! Україну єднайте!

Нові поривання не знають межі!
В соборній країні Телігу згадайте,
«Сховатись», «змовчати» – слова
їй чужі.

Мужчини, дається лиш тим перемога,
Хто в болі і горі сміється міг.
Кидаю під ноги невпинний свій спогад.
Господарем долі хай стане лиш сміх.

Тож смійтесь над страхом,
духовним вмиранням
Людців слабкодухих! Боротись –
це жить!

Вмивайтесь рососою, вітайтесь зрання,
Українці, Вітчизні до смерті служіть!

Шевченкова творчість – без права забуття

У жбан двадцятого ще хлюпнуло
століття,

І виром грізним знов пульсує час,
Проте крізь катастрофи й лихоліття
З добром до нас звертається Тарас.

За Україну знову його слово,
Бо вище щастя – рідная земля.
Давно розбиті прашурів окуви,
Та чому ж бо занедбано поля?

Він, Прометей, за нашу волю
Життям сплатив в часи скрутні,
Народе мій, щасливу долю
Хотів він бачить в майбутті.

А дзвони стогнуть, сльози ллють ікони...
І знову б'є на сполох наш Кобзар:
«Чому занедбано святі закони,
а рідні діти гірші яничар?»

«Окрилим правду, досить іти бродом!» –
З Чернечої гори гука до нас титан.
І я, краплина, разом із народом
Оджерелю історії цей жбан.

Сумніви Олександра Белянкін

З міста Остер Чернігівської області написав листа Олександр Белянкін, який передовсім поцікавився: чи може отримати відповіді на свої запитання від православного священника.

Відразу скажемо, що наша сторінка не має конфесійного характеру. Усі ми – Церква Христа, християни. Конфесійний поділ виник значно пізніше від часу земного служіння Христа і не впливає на суть Нового Заповіту, укладеного тоді з людством. Ми проповідуємо не православ'я, католицизм чи протестанство, а Христа розп'ятого і воскреслого.

О. Белянкін запитав: „Чим відрізняється Біблія, від Євангелії, від Старого і Нового Заповітів і від Псалтиря? Новий Заповіт і Псалтир в мене є – подарунок від Товариства „Гедеонові брати“ – маленька й незрозуміла книжечка, яку роздавали ще в школі. Я її зберіг і за 20 років, признаюся, давно не читав, бо коли спробував, то нічого не зрозумів“.

Усі названі Олександром книги становлять єдине ціле – Біблію. До складу Біблії – Святого Письма – входять книги Старого і Нового Заповітів. Останні називають також Євангелією, в перекладі – Доброю новиною. У Старому Заповіті виділяють п'ять історичних книг Мойсея, у яких викладено історію юдейського народу, його нелегких взаємин з Богом, історію дохристиянської церкви. Є також книги пророків. Псалтир – це збірка духовних пісень, які й досі співають в усіх християнських церквах. А „Гедеонові брати“ – це позаконфесійна благодійна організація, яка видає і поширює в світі Євангеліє. Традиційні церкви її визнають. Це дуже коротке пояснення того, про що ми вже не раз писали у наших бесідах.

Олександр пише: „Чому Церква не вірить в долю? Довелось чути, що долі немає, а є право вибору людини і ніби напрям – від Бога, але усі пророки говорили про пришествя Ісуса і Його долю – загибель на хресті, що й сталося. Хіба ж це не доля? Тоді що це? Адже доля є не що інше, як послідовність подій і визначений підсумок – кінець у певний час і навіть у певному місці, як сталося з Ісусом“.

Церква вірить в долю, але не в долю, залежну від обставин, а в долю, визначену для кожного Господом. І тут постає питання вибору. Бог знає наш майбутній шлях, але Бог не є диктатором-самодержцем, не є ра-

бовласником, котрий жене своїх рабів, куди лише йому потрібно. Людині від самого початку, від Адама і Єви, було надане право вибору. Адам і Єва захотіли знати, що є добро і зло? Бог не зупинив їх, бо вони мали право вибору. Пізніше вони на власному досвіді пересвідчилися, що їхній вибір був помилковим.

Візьмемо пізніші часи. Коли російський цар зрікся трону, українці могли вибрати національну незалежність. Але вони вибрали більшовиків з ідеями атеїзму, пролетарського інтернаціоналізму і нещадним терором. Вибір і цього разу був помилковим і тепер ми намагаємося надолужити прогавне, повернутися на вказаний Богом шлях. І повернемося. Але наскільки було б краще відразу залишитися з Богом.

Олександр запитав, чому ж пророки провіщали долю Христа? Лише тому, щоб упевнити людей, що очікуваний Ісус з Назарету справді буде Месією, Сином Божим, Спасителем. Люди побачили здійснення пророцтв, відкритих Богом. Не раз пророки сповіщали долю окремих історичних постатей, але усім людям відкривати їхнє майбутнє, як це роблять ворожбити, не варто. Це може зашкодити кожному з нас.

Далі в листі сказано: „Чому в цьому світі немає справедливості? Чому в цьому світі стільки зла? Насильство у різних проявах, куди не подивись... Хочу пригадати Оксану Макар, мені її дуже шкода. Те, що з нею скоїли, не побажав би навіть ворогам, але ті, хто це скоїли, не матимуть навіть належного покарання. Ну, посидять в тюрмі, а як у них є багаті татусі і адвокати, котрі знають свою справу, то їй не сидітимуть... Ви кажете, що Бог знає усе, усе бачить, усе може, то чому ж Він допускає такі випадки? Це резонансна справа, яка вражає своєю жорстокістю, нелюдськістю, то чи ті, які скоїли злочин, не заслуговують такого ж? Я б таких на багатті спалював привселюдно, щоб інші боялися таке чинити, щоб знали про кару. Але головне запитання: чому Бог допустив те, що з нею зробили? Мабуть, я тепер блюзнірствую, але я почав би їх ще до того, як вони почали дівчину палити. Адже Він знав, що це буде? Де ж справедливості? Адже це не єдиний випадок, таких багато. Я листувався з однією дівчиною, яка була одружена, але щодня ходила „наліво“. Я намагався

навернути її до істинного життя, але коли вона запитала у мене, чому Бог допускає стільки кривди у світі, то у мене не було відповіді, бо я й сам не знаю. Вона запитала, що буде з нею після смерті? Я сказав, що буде вічне пекло або вічне блаженство, хто на що заслужив, а вона відповіла, що вічне блаженство, це дуже нудно. Я хотів їй допомогти, але не зміг“.

Олександр згадує про дівчину, яку троє молодиків у березні 2012 року в Миколаєві звалтували, намагалися задушити, а потім живцем спалити у недобудованому домі. Плач обгорілої дівчини почув випадковий перехожий, але врятувати її не вдалося, вона померла, розповівши, що з нею сталося. Олександр запитав, чому Бог допустив те, що з Оксаною сталося? Знову ж таки, тому що Бог не є поліцаєм біля кожного з нас, щоб пильнувати за порядком. Але Бог від самого початку сказав: плата за гріх – смерть!

Мова йде про суд Божий. Апостол Павло писав до християн Риму (6:22-23): „Тепер, звільнившись від гріха, ставши рабами Господеві, маєте плід ваш на освячення, а кінець – життя вічне. Бо заплата за гріх – смерть, а дар Божий – вічне життя в Христі Ісусі, Господі нашім!“. Ми викуплені від первородного гріха людства, скоєного Адамом і Євою, але не повинні чинити власні гріхи, як це сталося з насильниками Оксани Макара. На них чекає більша кара, ніж кара смерті. Це вибір для кожного: марнота земного життя або життя вічне. Вибір за вами...

Четверте запитання Олександра: „Чи є справедливості після смерті і хто взагалі сказав, що ТАМ є справедливості? Я в цьому сумніваюся. Ісус сказав, що на суді одні стануть зліва, а інші – праворуч. Одні підуть в рай, а другі – в пекло. А як стосовно аферистів, які живуть за рахунок інших, самі не працюють, а ходять з простягнутою рукою, розміщують в інтернеті оголошення з фальшивими довідками від лікарів. Я знаю, що є чимало хворих, які потребують допомоги, але як відрізнити їх від аферистів?“

Господь кожного судитиме за його провини і нагороджуватиме за його заслуги. Не обманюйтеся марнотними благами життя. Якщо вони досягнуті неправедним шляхом, то призведуть до руїни, якщо не зловмисника, то його нащадків.

Далі автор листа пише: „Ще хочу переказати притчу, яку почув. Коли старший син повернувся з поля додому, то побачив свято, яке його батько влаштував на честь повернення марнотратного молодшого сина. Той прогуляв усі гроші і нібито покаявся, повернувся до батька. Старший син й у хату не захотів заходити, а коли

Для того, щоб поповнити знання Біблії, почути відповіді на запитання людей про різні проблеми повсякденного життя, слухайте християнську радіопрограму «Відвертість», яка виходить в ефір щоп'ятниці о 22:30, на першій програмі Українського радіо.

батько до нього вийшов, він запитав, де ж справедливість. Адже він завжди батька слухав, а той ніколи навіть малого святого не зробив, а цей усі гроші прогуляв, повернувся й ти йому свято влаштував. Батько відповів, що ти завжди зі мною, усе, що моє – це твоє, а цей був мертвий й ожив.

Я цього не розумію. Один буде гвалтувати, вбивати і красти, а потім покається і потрапить у рай? А я, нічого подібного не роблячи, за якийсь дрібний гріх маю до пекла йти? Де справедливість? Виходить, що й на небі її немає? Чи не видається Вам, що Бог надто жорстокий?*

Це притча про марнотратного сина і радість батька. Справа не в грошах. Молодший син отримав свою частину, змарнував її і більше нічого не матиме від батька, бо уся решта майна належить його братові. А батькова радість зрозуміла: грішник покався, повернувся в лоно сім'ї. А його вважали загубленим. Шкода, що такої радості не відчув старший брат: людське поглинуло його – святкові столи, гулянка... Заздрість... Насправді усе це скороминує. Олександрові за дрібний гріх не треба йти до пекла. Треба визнати свою помилку, покаятися, більше так не чинити. Оце й усе. Бог справедливий – Бог карає того, хто протистоїть Йому, але милує тих, хто повертається до Нього.

Багато про це сказано у книзі Йова. Увесь 24-ий розділ співпадає з жалями Олександра і закінчується запитанням: „А як воно не так, то хто мене спростує і на ніщо оберне мою мову?“ Сам Господь відповів Йову (40:8-9): „Чи хочеш справді скасувати моє право? Чи хочеш мене судити, щоб виправдатися самому?“ Йов відповів (42:2-3): „Знаю, що Ти все можеш, і усе, що задумаш, зроби ти спроможний. Хто ж то такий, що затемнює розум невіданням? Тому я говорив про те, чого не розумію, і про чуда, мені незбагненні, що їх не знаю“. Тепер ми скажемо Олександрові: „Не суди Бога, суди сам себе!“

Читаємо далі: „Як потрапити до раю? Це мабуть найвніше запитання. Я хоч вважаю себе християнином, але з мене християнин поганий – до церкви не ходжу, а коли молюся, то навіть на коліна не встаю. Забагато запитань і протестів. Ось Церква каже, що люди – це раби Божі, а я не хочу бути нічим рабом, я визнаю, що є Божим створінням і тому рабом бути не хочеться. Може я поганий християнин, але кращий від оточення, бо довкола – бабники, шлюхи, злодії, вбивці, бандити. Страшно дивитися телевизор і я не дивлюся. Страшно радіо слухати – що у світі діється... Як можна це любити? Як можна ворогів прощати?“

Ніхто не змушує людину бути рабом у понятті римського рабовласництва. Раб Божий – це метафора. Можна сказати – слуга Божий. Христос на останній вечері з учнями при-

йняв образ слуги. Треба позбутися гордині, пиhi, зверхності над іншими. Усі ми перед Богом рівні. Христос заповів нам любов як основу християнського життя. Як зловмисники, які описані Олександром, з'являються там, де немає любові. Він пише – бабники, шлюхи... Чи піде чоловік до іншої або жінка до іншого, якщо пару єднає любов? Зловмисників судитиме Бог, а ми маємо бачити в них людей, які злочинно збочили. Багатьом з них треба допомогти. Без любові такої допомоги не станеться.

Остання сторінка листа: „Ще день минув, а я листа не відіслав. Сьогодні поховали Оксану Макар. Я запалив свічку і помолився за неї перед іконою, хоча їй тепер від цього яка користь? Я схильний вважати, що Бог не чує мої молитви, тому що я молюся, щоб Він забрав мене з цього проклятого світу. Одного разу я сам хотів покинути його, але сміливості не вистачило. Я покищо залишився тут, але чи надовго?“

Я на життя не скаржуся. Практично нічого не роблю, слухаю радіо, живу в будинку матері, але майбутнього в мене не має. Дім лише наполовину її після судового поділу. Її чоловік 10 років тому пішов геть з дому, усім сказав, що його вигнали і пообіцяв записати будинок на того, хто його поховає. Тож рано чи пізно можуть прийти сторонні люди з документами згідно заповіту і просто вигнати мене звідси. У матері є пенсія, а в мене немає нічого. І здоров'я теж немає. Здоров'я у мене теж погане – серце, бронхи... Я слабкий фізично, духовно і матеріально. Але я дякую Богові за те, що в мене є тепер, що усе так, а не гірше. Прошу Бога забрати мене до Себе раніше, ніж усе зміниться, але боюся, що Він мене не чує.

Правда, це є монастир, де я міг би знайти притулок, але не знаю, чи є монастирі в Україні, де їх шукати, і взагалі не відчуваю, що це для мене: усю решту життя терпіти, мерзнути і хто знає, що зносити, мене це жахає, але якщо це єдиний спосіб досягнути святості, то це, мабуть, не для мене. Колись я був першим в школі, в основному в спорті, мене боялися і поважали, але я захворів на ревматизм й усе змінилось. Коли б не це, то я вже сидів би у тюрмі, став би бандитом, а так став ніким і нічим. У мене ніколи не було дівчини. Я не вступив у конфлікти, знаючи, що програю. Знаючи, що це гріх, усе ж заздрю нормальним, здоровим людям. Вони мають те, чого я не маю. Заздрю забезпеченим, одруженим, освіченим, тим, хто розумніший...“.

Величезні спокуси утруднюють життя Олександра. Він пише, що до церкви не ходить. Марно! Як нікому іншому, йому потрібні провідники, наставники, котрі допоможуть знайти свій шлях до Бога. Будемо молитися, щоб так сталося. Амінь.

Відійшов у вічність довголітній представник журналу «Бористен» в Києві письменник Юрій ЗАВГОРОДНІЙ

30 серпня передчасно обірвалося життя відомого українського поета, прозаїка та перекладача Юрія Завгороднього. Він довіш роки був репрезентантом нашого журналу в столиці. Свої обов'язки виконував з притаманною йому сумлінністю та щирістю.

Юрій Степанович Завгородній народився 14 липня 1940 року на Дніпропетровщині, але дитячі та шкільні роки минули в Росії, на землях давніх волностей Господина Великого Новгороду. 1962 року закінчив Дніпропетровський інженерно-будівельний інститут, але не склалося працювати в Україні, довелося виїхати за її межі більш як на двадцять років – будувати електростанції в Латвії та Республіці Комі. В Латвії захопився перекладами з творів латвійських поетів, які час від часу з'являлися в Україні друком у часописах або в поетичних альманахах. Останнім часом у кожній поетичній книжці переклади представлено окремим розділом “З латвійського берега”.

До Києва повернувся на ліквідацію наслідків чорнобильської катастрофи, яка й досі не відпускає від себе, постійно поповнюючи поетичну книжку “Зона поміж часом”.

Перші вірші друкувалися ще в студентські роки, потім були тільки випадкові публікації, найчастіше у Латвії в перекладах на латвійську чи російську мови, а перша книжка поезій вийшла друком лише після повернення в Україну. Книжці передували численні публікації добірок у різних газетах та журналах. 1993 року став лауреатом премії імені Володимира Сосюри.

Основні збірки поезій та поетичних перекладів з латвійської, що вийшли у видавництві “Український письменник”:

“Тече між пальцями пісок” (1993), “Поміж вчора і завтра” (1994), “Насіння в снігу” (переклад поезій латвійського поета Кнута Скуенієкса) (1994), “На часі проща” (1995), “Процинене в часі вічко” (1996). Останньою прижиттєво виданою книгою Юрія Завгороднього стала детективна повість “Дим-димок”.

Бористенівці висловлюють щирі співчуття рідним та близьким покійного. Нехай земля буде йому пухом!

Ярослав СТЕХ, Торонто, Канада

РОЗДУМИ ПРО СИЛУ ПІСНІ В ТВОРЧОСТІ ГРИГОРІЯ НУДЬГИ У СТОРІЧЧЯ ЙОГО НАРОДЖЕННЯ

Дожилися вже ми до того, що українській пісні стає щоразу складніше вийти на столичні телевізійні екрани: «неформат»! Розумій вже це табу, як хочеш. Але і українська мова вкрай зневажається. Саме дослідженню світової величч української пісні й присвятив своє плідне творче життя один із найавторитетніших вчених в цій галузі - Григорій Нудьга.

Є статті серед нашого народу, котрі вже просто, без перебільшення стають пророками і своєю творчістю, якби задалегідь передбачують долю і долю свого народу. Серед інших до таких постатей належить Григорій Нудьга. Минає сто років від дня його народження та його творча спадщина не втрачає своєї значимості. Він знав, як український визначний письменник, фольклорист, літературознавець, історик української літератури і вникливий дослідник пісенного мистецтва, Григорій Антонович Нудьга народився 21 січня 1913 року, в селі Артюхівка Роменського району на Полтавщині. Початкову освіту здобув у рідному селі, далі навчався у семирічній трудовій школі сусіднього села Глинська. В 1931 р. закінчив Гадяцький педагогічний технікум і почав працювати учителем в Артюхівці. Восени 1933 - вступив на філологічний факультет Харківського університету, згодом перейшов до Київського, який закінчив у 1938 році. Деякий час Григорій працював у Полтаві викладачем Педагогічного інституту, звідки 1941 - пішов на фронт. Під Харковом потрапив в німецьке оточення, опинився у таборі для військовополонених і в тюрмі. Вирвавшись з неволі, поневірявся на окупованій території. В 1944 році знову був втілений до Червоної армії, але незабаром відкликаний на наукову роботу у Львівське відділення Інституту літератури АН України. 10 травня 1945 р., напередодні захисту кандидатської дисертації, його арештують у Києві. Військовим трибуналом був засуджений на 10 років позбавлення волі та на п'ять років обмеження громадянських прав з конфіскацією майна - за стандартним звинуваченням

в «антирадянській агітації». Ув'язнення відбував у системі таборів «Дальстрой» біля м. Верхоянська (Російська Федерація). У 1951 р. звільнений і працював не за фахом (обліковцем на швейній фабриці). Щойно після смерті Сталіна добився зняття судимості й обмеження в правах, 1955 р. знову поселився у Львові, працював у редакції журналу «Жовтень» (тепер «Дзвін»). І тут в 1956 році захистив Кандидатську дисертацію на тему «Пісні українських поетів першої половини XIX ст. і народні переробки їх». Григорій Нудьга досліджував переважно взаємозв'язки між українським пісенним фольклором і українською літературою (давньою та новою). Наукові праці: «Пісні літературного походження в українському фольклорі», «Панас Мирний у Полтаві» (обидві — 1940); «Українська пісня за кордоном» (1958); «Бурлеск і травестія в українській поезії першої половини XIX ст.» (1959); «Українська пісня серед народів світу», «Два поети-романтики (В. Забіла і М. Петренко)» (обидві — 1960); «Заповіт» Т. Г. Шевченка» (1962); «Листування заporожців з турецьким султаном» (1963); «Розвиток жанру балади в українській поезії», «Семен Климовський та його пісня» (обидві — 1964); «Хто автор першої

• Дивосил

української балади?» (1966); «Балада про отруєння Гриця і легенда про Марусю Чурай» (1967); «Українська народна балада» (1978); «Слово і пісня» (1985); «Українська пісня в світі» (1989); «На літературних шляхах» (1990); та ін. Він також відомий, як упорядник антологій і збірників «Пісні та романи українських поетів» (кн. 1—3, 1956—1960); «Українські пародії» (1963); «Баладні пісні», «Українська народна сатира і гумор», «Думи», «Чумацькі пісні» (усі — 1969).

Ось обкладинки деяких його книжок. Слід відмітити, що вчений уже своїми першими працями заявив про себе, як про вдумливого, допитливого і високо цінного дослідника. Такими були, зокрема, студія «Пісні літературного походження в українському фольклорі», стаття «Панас Мирний у Полтаві» та деякі інші. Молодого вченого помітили в наукових колах, ним цікавилися М. Рильський, Ф. Колесса, М. Возняк. Саме тому, коли в 1944 він приїхав до Львова на наукову роботу, його зустріли як відому особу. Коло зацікавлень Г. Нудьги було надзвичайно широке. Він намагався ґрунтовно і систематично досліджувати увесь простір розвитку українського красного письменства - від давнини до сучасності. Розробка цієї теми увінчалась рядом розвідок та фундаментальним збірником «Пісні та романи українських поетів», що вийшов у Києві трьома книжками (1956—1960). Крім того, ціла низка дослідницьких робіт до антологічних видань зі солідними вступними статтями, максимально насиченим довідковим апаратом, бібліографією та коментарями. Це, зокрема, монографії: «Пародія в українській літературі» (Київ, 1961) і «Українська балада» (Київ, 1970), в яких вчений розгортає широкий погляд на ці жанри в українській літературі, простежує їх розвиток в історичному та теоретичному планах. Так з'явилися його зразково підготовлені збірники українських народних дум, чумацьких пісень, української балади й баладних пісень, народної сатири та гумору, пародії — «Українська сатира і гумор», «Думи» (Київ, 1969), «Чумацькі пісні» (Київ, 1969). Часто, як відгалуження від основних розробок, він публікував маловідомі матеріали та знахідки, наприклад, книгу «Листування заporожців з турецьким султаном». Вели-

кого значення набувають праці Григорія Нудьги в галузі культури й освіти — розвідки про навчання українських студентів в університетах Європи XIV—XVIII ст., про існування письма на Русі ще до прийняття кириличної азбуки, про перший культурно-етнографічний опис України у книзі польського письменника Я. Ласіцького тощо. Його науково-дослідницька спадщина викликала і викликає велике зацікавлення. Слід підкреслити, що хоча й в 1967 р. офіційно Нудьга був реабілітований, та на жаль ім'я вченого з чорного списку не виводили і це обмежувало його науково-дослідницьку роботу. Над ним продовжувався постійно нагляд спецслужбами. Не зважаючи на великий творчий доробок і поважний авторитет у науковому світі, йому так і не вдалося піднятися з посади молодшого наукового співробітника. У 1973 році відправили Нудьгу на пенсію. Найкоротше про долю цього вченого сказав колись Ростислав Братунь: «Він працював за цілий інститут, а одержував менше за діврника».

З великим піднесенням та радістю Г. Нудьга сприйняв проголошення державної незалежності України. Зрушилася справа з публікацією того, що назбиралося у його шухлядах. Після збірки статей «Слово і пісня» (Київ, 1985) з'являються одна за одною книжки «Українська пісня в світі» (Київ, 1989), про які вище згадано. Занадто на увагу заслуговують, такі роботи вченого, як: «Не бійся смерті» (1990), «Республіка козаків» (Львів, 1991), «Українська дума і пісня в світі» (1972, опубл. 1997); «Козак, філософ, поет», присвячене автору відомої пісні XVIII ст. «Іхав козак за Дунай» Семену Климовському (2002). Треба наголосити і те, що основна форма праць Нудьги, відображає красу нашої пісні й закликає людину плекати цю пісню у своєму житті та оточенні. Бо ця пісня словом, і музикою відкриє душу, надихає і єднатиєся з Божественною гармонією святості та допомагає жити в душі християнської Євангелії. Це підтверджує фрагмент пісні на слова Михайла Старицького «Ніч яка місячна»: «Небо незміряне всипане зорями, Що то за Божа краса! Перлами ясними попід тополлями грає краплиста роса». Поет прямо стверджує, що краса світу становить Божественну красу. Григорій Нудьга за допомогою пісень доводив, що українська пісня вчить любити рідну землю і народ. Досить згадати пісню: «Чом, чом, чом, земле моя, так люби ти мене? ... Тим, тим, тим, дитино, знай, що води ті й ліси — твій рідний край». Наша пісня, як жодна інша в світі, звеличує землю, батьків, оспівує їх авторитет і закликає вічно пам'ятати про Богом дану нам Батьківщину - Україну. Вдумаймося лише у фрагменти пісень на слова Тараса Шевченка «Садок вишневий коло хати»: «А мати хоче научати, так соловейко не дає...», як це промовисто звучить ніжна думка. Або наведіть приклад з «Чорнобривців» Миколи Сингаївського: «Як на ті чорнобривці погляну, Бачу матір стареньку, Бачу руки твої, моя мамо, Твою ласку я чую, рідненька». Натомість Микола Бакай у пісні «Смерекова хата» оспівує вічні повернення і пошану до батьківського дому: «Смерекова хата, батьківський поріг, Смерекова хата — на

крутій горі. Як прийду до неї, колином припаду, Грудочку землі своєї до уст прикладу» і так можна наводити цілий ряд задушевних перлів пісенного мистецтва.

Кожен з дослідників, а в першу чергу - Нудьга, доводить, що українська пісня вчить поваги й делікатності у ставленні до загальнолюдських цінностей, а в тому хоча б до дівчини. У пісні «Ніч яка місячна» є дуже ніжні слова, якими хлопець звертається до коханої: «Ти не лякайся, що змерзнеш, лебедонько...» і т.д. Нудьга був переконаний, що українська пісня має чудотворну Божественну силу, яка впливає сильно на людські почуття. Через Божественне натхнення українська пісня живе, виховує, передається з покоління в покоління, несе в собі невмирущість: «Наша дума, наша пісня Не вмере, не загине... От де, люде, наша слава, Слава України!» писав; Т. Шевченко. Можна навести безліч прикладів краси, яка пульсує з української пісні, якою так захоплювався Нудьга. Однак біль охоплює серця любителів української пісні, які систематично спостерігають, що в наш час українську пісню зневажають, витискають її з ефіру, це наша загальнонаціональна розпука й катастрофа. Режим Януковича разом з пісню відроджує так званий «русский мир», оганьблює українську мову, не лише обмежує її в ужитку, але антиукраїнськими законами провадить її до повної деградації і знищення.

Отже, коли заглиблюємося в творчу спадщину Г. Нудьги не лише докладніше пізнаємо цю унікальну постать, але разом з тим з'єднаємося з нашим пісенним мистецтвом і воно для нас стане духовною радістю. В нашому народі побутує думка, що правдиве мистецтво здатне оздоровлювати людину і, відповідно, навіть ціле суспільство. Іван Франко, розважаючи над мистецтвом слова, висловив таку думку: «Якби ти знав як багато важить слово, Одно сердечне теплее слівце! Глибокі рани серця, як чудово, Вигоже — якби ти знав оце!». Якби то знали суть цієї науки Франка усі неграмотні блазні, запроданці бездушні, кар'єристи, зрадники та перевертні сучасного режиму Януковича в Україні, може і вони мали б інше відношення до народу, який працює на їхні розкоші. А головне, щоб неучи навчилися читати і розуміти прочитане. Змінили б свій белкот на мову, на якій виростили численні вчені і діячі.

Серед інших, саме праці Нудьги становлять сильний доказ нашої високої культури, яка збагачувала не лише наш народ, але і інші народи і возвеличувала протягом століть від сивою давнини по наші дні. «Вся наша історія вкладає в і відспівана в пісні,» - доводив Нудьга. Варто згадати, що на початку 1993 р. учений зазнав радості широкого пошанування йому з почестями відзначено 80-річчя. Але здоров'я і сили покидали його систематично. Перестало битися його добре серце 14 березня 1994 року. З великими почестями похоронили Григорія Нудьгу на Личаківському цвинтарі.

Після смерті вченого у Львівській організації Спілки письменників України було створено Фонд імені Григорія Нудьги, який займається вивченням його наукової спадщини, а також продовженням

його справи — наукового дослідження образності української пісні. За сприяння Міжнародного фонду «Відродження» у 1997 р. фундація його імені видала працю його життя - 2-томну монографію під назвою «Українська дума і пісня у світі». У власній державі ми дожилися вже до того, як на початку сказано, що українській пісні стає шоразу складніше вийти на столичні телевізійні екрани та українській мові заложено владною партією регіонів каганець у ВР України. Остаточою в тому допоміг національний мерзотник В. Литвин. 1 серпня 2012 року склав він свій підпис ганьбливий, умертвлюючи мову українського народу. З повною зневагою і пониженням згадую В. Литвина і з безмежною шаную згадую нашого ювілята, який пісні і рідній мові присвятив ціле своє плідне творче життя. Нехай добра пам'ять про нього в народі ніколи не гасне. Це один з найбільш авторитетних вчених загальноєвропейського зразка в цій галузі. Він - член Національної Спілки письменників України, Почесний член НТШ та член ряду інших наукових організацій. Нудьга твердив, що пісня і мова українська, лише вони здатні відчувати глибоку душу нації і вилити в мистецькій формі людські думки, мрії, почуття і сподівання. Про велич здобутків вченого свідчать його опубліковані праці, які творять широку панорамну картину торжествуючого лету народних перлин на світовому небосхилі, його дуже високо оцінюють зарубіжні дослідники. Тільки завдяки йому вони мали змогу пізнати високу українську культуру та численних вчених, композиторів, письменників і діячів українського мистецтва. Як дехто його справедливо називає Апостолом і Амбасадором нашої культури. Він навіть авторитетно протиставився советській теорії про так звану «коліську трьох народів». Зате навіть у незалежній Україні проросійські сили, які дорвалися до влади не можуть йому того вибачити. Проте був відмічений народною пошаною у 1993 році журналістами А. Нестеренком та В. Робочевим. Зняли про нього документальний фільм «Автограф», завдяки старанням Р. Кирчіва та М. Чорнописького, - написано пару корисних статей. Вже по смерті вченого створено прекрасний радіосеріал за книгою «Українська дума і пісня в світі» на львівському радіо, який опрацювала М. Кінасевич, педагоги із Сум С. Демченко та М. Чабада за цією ж книгою розробили сценарій уроку і літературно-мистецького вечора та відбулися інші події на пошану вченого. На мою думку, треба конче багатогранну творчість Григорія Нудьги використати до духовного відродження в Україні.

ЛІТЕРАТУРА:

Григорій Нудьга «Українська дума і пісня у світі», Біографія на сайті інституту українознавства ім. І.Крип'якевича НАН України, Григорій Нудьга. Козак, філософ, поет. - Львів: Інститут українознавства ім. І.Крип'якевича НАН України, 2002. - 112 с., Львівська газета, №18 (№372), 2004, ВІСНИК ЛЬВІВ. УН-ТУ VІSNUK LVIV UNIV. Серія філоп. 2010. Вип. 43. Микола Дмитренко, ГРИГОРІЙ НУДЬГА І ДОСЛІДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ДУМ.

Ярослав СТЕХ,
Торонто, Канада

Марина МУЗИКА, м. Дніпропетровськ

Сергійкове літо

У дворі, геть зарослому сумішню культурних і некультурних рослин, мешкав п'ятирічний Сергійко. Власне, мешкав він у будинку № 70, якому саме і належало занедбане подвір'я. Будинок теж був занедбаний від підвалу до горища і, незамаскований восени та взимку зеленню дерев, похмуро мружився вузькими віконницями на облущених сірих стінах.

Стіни на рівні людського зросту прикрашали напівзітерті написи, в яких простежувалися політичні уподобання мешканців, народна мудрість, щедро приперчена і присолена, а також словесні портрети сусідів, здебільшого непристойні і, що вдієш, влучно правдиві. Аноніми настіни поспання оздоблювали і червоні цегляні стіни двох зліплених до купи будівель-близнюків, які ніби відвернулися від двору та Сергійкового дому і презирливо показували спину, зневажливо проголошуючи: „Ми не з вами, ми самі собою”.

І справді, фасадом своїм подвоєна споруда виходила на гамірний бульвар, де вирувало зовсім інше, ніж у затишку знайомого обійстя, майже невідоме хлопчиків життя: басовито гули вантажівки, пробігали блискучі іномарки, поважно сунули, іскрячи рогами, тролейбуси, а тисним тротуаром ішли поспішали кудись заклопотані люди. Триповерхові червоноцегляні близнюки ніби й не належали Сергійковому світові і були, кажучи щиро, найменш цікавою його частиною.

Із двох сторін дворище оточувала височенна (як на Сергійків погляд) металева огорожа, давно не фарбована, проіржавлена до дірок, але непривабливі отвори з вулиці були вщерть заклені старими вицвілими афішами та купою нікому не потрібних оголошень, а з внутрішнього боку здичавілий виноград, густо заплівши стіну, надавав їй майже ошатного вигляду і справляв враження живоплоту.

Збоку тупилася жалюгідна хвіртка, завжди прочинена, яка несамовито вищала, коли хтось заходив у старе обійстя. Увійти нечутно вдавалося тільки худенькому Сергійкові, він умів непомітно проскочити крізь тісні суточки відхиленої, не змашеної років з десять брами. Утім, виходити на вулицю Сергійкові суворо заборонялося, а він, хоч і був хлоп-

чиком допитливим, дорослих слухався. Бабця, коли гнівалася на нього, довго лементувала, а дід міг й уперщити.

Зранку Сергійко звичайно обстежував пісочницю, у котрій піску було обмаль, та й той проріс споришем і лободю. Але порпатися було цікаво. У Сергійка вже зібралася пристойна колекція скарбів, знайдених тут, і він сподівався відкопати бодай ще одну обдерту машинку чи покалічену солдатика, тому завзято рив лопаткою прошитий бур'яном пісок.

Трохи осторонь сидів Мотя, дрібний кудлатий собака невідомої породи і невизначеної статі, у Сергійкові справи не втручався, уважно спостерігав, час від часу нервово перебираючи передніми лапами. Хлопчик мовчки трудився, пітнів і сопів, але сьогодні йому не щастило – скарбів не знаходилося.

Мотя бентежився, повищував і дедалі частіше облизувався, демонструючи охайний рожевий язик – Сергійко рив саме у тому куточку, де песик позавчора приховав недожовану кісточку. І хоча Мотя щиро й віддано любив Сергійка, та все-таки не настільки, щоб розділити з ним власні стратегічні запаси. Хлопчик, проте, щодня підготовував собаку тим, що залишалося від сніданку (а якщо зовсім чесно, ледь над'їденим сніданком), бо був людиною шляхетною. І Мотя це розумів і визнавав: Сергійко – істота розумна, гарна й добра. Але шлунок, цей підступний собачий шлунок, подекуди замінював тваринці і розум, і душу. Особливо – натщесерце.

- Ні, Мотя, нічого тут немає, – розчарувався шукач скарбів, а щоб заглушити досаду, без натхнення зліпив кілька кривеньких пасочок і, зібравши своє зняряддя, рішуче переступив бортик пісочниці.

Бабця вже виглядала з вікна, перехилившись мало не по пояс, і все подвір'я сполохалося від її крику.

- Сергію, їсти! – скомандувала вона так голосно, ніби у гучномовець, на що Мотя зрадив, зіскочив, забив хвостом, передчуваючи гастрономічне задоволення. Сергійко Мотяного гарного настрою не поділяв: їсти йому не хотілося ніколи. Надто – снідати. Надто – сирники зі сметаною, що сьогодні й передбачалися на сніданок.

- Нарешті! Не дочекаєшся! – криком зустріла бабуся на порозі, і кричала вона добряче. Справа була не у тім, що вона озлилася на онукове запізнення (Сергійко й Мотя за хвилину після запрошення стояли під дверима квартири на першому поверсі), просто вона не вміла говорити спокійно і тихо. Можливо, чималий досвід роботи водієм тролейбуса вплинув на стиль бабусино мовлення. Діалогу з нею не виходило. Вона говорила так, ніби зупинки виголошувала, або, припустімо, дратівливо попереджала про те, що „двері зачиняються”, або погрожувала штрафом за проїзд без квитка.

- А ти, волохатий іроде, – це бабуся гримнула на собаку, який умить чкурнув з парадного, – іди геть! А ти, – це вже до Сергійка, – мити руки! З милом!

- Ну, ба..! – почав було жалібно виводити хлопчик, захищаючи Мотю, сподіваючись на його допомогу в подоланні ненависних сирників. Помітивши, що й духу собачого не зосталося, покірливо побрів відмивати пісок.

Сніданок проходив традиційно. Бабуся метушилася по кухні, віддаючи короткі накази. Дід і онук ці накази намагалися виконувати, сидячи за столом рівно: „не хпати їжу руками”, „їсти мовчки, не базікати”. Тому й снідали у повній тиші, мов глухонімі, не схилялися низько

над тарілками, не плямкали, не облизували пальців, користувалися виделками, ножами й серветками й, звісно, не поспішали. Тобто, дідусь не поспішав. А Сергійко крутився на дзиглику, мріючи якнайшвише вибратися з-за столу. Він раз-у-раз поглядав у відчинене вікно, під яким у кущах терпляче чекав бодай чого-небудь їстівного бідолашний голодний Мотя. Дід крадькома читав газету, ховаючи її на колінах, стара бряжчала горщиками біля плити, і хлопчик, скориставшись тим, що дорослі на нього майже цілосіньку хвилину не звертають уваги, кидав собаці смачні шматочки просто через відчинене вікно. Мотя, наче цирковий песик, ковтав на льоту, облизувався й знов благально дивився на Сергійка. Сирників у дитячій мисці майже не лишилося, Сергійко сидів із ситим виглядом, і бабуся прокричала недовіркою:

- Зголоднів так, чи що? Не пригадую такого апетиту.

- Угу. Я вже наївся, ба, – Сергійко схопився й побіг надвір, забувши подякувати.

- Цуцику своєму попоїсти візьми! – горлала бабця навздогін.

- Та він уже... – почав було пояснювати Сергійко, але вчасно отямився й пакуночок для Моті з бабусиних рук забрав.

Песик зустрічав друга на ганку, безупинно крутячи хвостом. Сергійко віддав Моті ласощі, які той вмить проковтнув, після чого вдячно ткнувся носом у подряпані хлопчачі коліна.

Сергійко запланував подальше обстеження рідного обійстя: по-господарському оглянути найпотемніші куточки. Важливо було вирішити, з чого почати. Слід було відвідати свій городець, який він власноруч скопав іграшковою лопаткою, обгородив парканчиком із сухих гілочок і засіяв рябими квасолинами. Можливо, місце неподале хвіртки було надто тінисте, але з десятка бобів більша половина прийнялася, і за кілька днів слабкі й бліді паростки виткнулися з землі і потроху піднімалися. Навколо дитячої ділянки рясно квітла красоля. Це так Сергійкова бабуся прикрашала вхід до двору. Трохи далі, вздовж вимощеної цеглою стежки, збиралися ось-ось розквітнути приземкуваті чорнобривці, а ще далі, у глибокому подвір'я, стежка губилася між старими вишневими деревами, що колись були висаджені перед двома під'їздами. Вишні розрослися садком, але майже не родили. Однак мешканці

не давали спилувати дерев, бо весною, у пору цвітіння, від вишень було гарно, мов у раю. Хаотично розбиті клумби, де поряд з айстрами та здичавілими трояндами по-сусідськи боролися за життя безрідні бур'яни, оточували скособочену альтанку, щільно засновану хмелем. У ній навіть найяснішого дня було темно, і Сергійко побоювався заходити в середину, хай і в компанії собаки. Мотя теж альтанки не любив, бо в ній тхнуло котами і ще чимось несмачним – від пустих пляшок. Але вхід до альтанки стеріг симпатичний павучок, який вмів плести гарні мережива, а хлопчику ті мережива подобалися.

- Ходімо, на павучка подивимося, - запропонував Сергійко Моті.

Песик без ентузіазму поплівся за другом. Павучок, що затято плів сітку над поріжком альтанки, був добрим приятелем, не вельми гостинним, і зацікавлення у Моті не викликав. Але Сергійко розглядав павутинку захоплено. Така дивина! Маленький, непоказний, з товстим поцяткованим черевцем і кількома тоненькими рудими ручками-ніжками павучок нерухомо сидів у центрі зітканної ним павутини, чекаючи на залітну комашку. Полотно павутини прогнулося, як гамак, під вагою кількох крапель роси. Сергійко злегенька торкнувся однієї з райдужних крапель, яка вмить невідомо куди зникла, а на її місці з'явилась охайна дірочка. Мотя дзвінко гавкнув, павучок зі злості дрібно затрусився, від чого пішла ходором уся його мереживна споруда.

- Ну, пробач, пробач, - мало не плакав хлопчик, - хочеш, я тобі муху принесу, - і побіг від альтанки на галявину за двома гаражами, де було багато сонця і низька трава, а в ній водилося повно різних кузюк.

Але зараз усі комашки, коники, сонечка, червоні солдатики, ніби відчувши, що на них готується полювання, пришикли десь у своїх криївках. Лише працюючі мурахи, надзвичайно рухливі, чимчикували у важливих своїх справах, не звертаючи уваги ні на хлопчика, ні на собаку. Мурашки – комашки зайняті, але іноді – воювничі і кусливі. Сергійко мав такий сумний досвід, і Мотя – теж, і тому обоє друзів вирішили: ліпше мурах не займати.

У траві раптом щось блиснуло. Сергійко присів, розгорнув густе зілля, і прямо в лице йому сяйнула чимала жовта монета, на одному боці якої була викарбувана п'ятірка, а

на протилежному, здається, в'ночок з гарних колосків.

„Піратське золото!“ – зрадив Сергійко, розглядаючи знахідку. З голови геть вивітрилися милосердні плани відшкодувати старанному майстрові-павучку за прорвану павутину і ревізія городу з неприємною квасолею. Сергійко відтирав п'ятак полою чистої ще зранку сорочки, від чого сорочка швидко забруднилася, а монета виявляла все більше цікавих деталей на видраєному боці.

- Мотю, ти тільки поглянь! – хотів розділити з приятелем щастя малий, але, озирнувшись, цуцика поряд не знайшов – той десь зник.

- А-а, пішов поспати, - майже обурився хлопчик, - я ось тебе розбуджу.

- Мотя був соньком, любив подримати після трапези. Сергійка така звичка і дивувала, і дещо драгувала. Он і дідусь завжди вкладався після обіду на дивані, ніби „погортати газети“, навіть окуляри спеціально одягав, і за кілька хвилин починав так хропіти, що газети із шелестом ворушилися на його обличчі. Дід абсолютно серйозно пояснював, що лягає, аби зав'язалося сальце на животі, та сальце чомусь на дідовому животі так і не зав'язувалося: дід був худий, як скелет. Для Сергійка ж спати вдень було такою нудьгою, як і їсти. Ще зовсім малим він завжди вилазив зі свого ліжечка і вирушав досліджувати світ, а коли його знову намагалися приспати, сердито плакав. Отож, щоб він нікому не псував нерви, йому давно дозволили не спати серед білого дня.

- Мотя, Мотя, на-на-на, - хитрував хлопчик, але собака ніяк не реагував.

Сергій упритул підійшов до гаражів, хоч і не любив цього незатишного місця у дворі, але саме вузький проміжок між гаражними стінами слугував Моті домівкою.

Гаражі лишилися ще з тих прадавніх часів, коли з вулиці у двір вели широкі в'їзні ворота, а чепурна асфальтова доріжка, облямована білими смужками. Один з гаражів, великий, мурований, з високою металевою брамою, служив притулком для „волги“ Івана Івановича, колишнього мешканця будинку № 70, але Іван Іванович задовго до Сергійково народження пішов у небуття, услід кудись поділася його „волга“, і кам'яний сховок без машини стояв зачинею пусткою. Поряд прилепилася дідусева саморобна халабудка з дощок, і в ній тихо іржавів

його куций „запорожець“ без начиння. Халабудка перехилилася убік, ніби горнучись до справжнього гаража, і відстань між ними небезпечно зменшувалася. Дашок дерев'яної хижки з'їхав уліво, отож у щілині між автобудинками можна було сховатися від негоди. А пристаркувате цуценя Мотя облаштувало тут своє кубельце, наносивши у тісний закуток ганчір'я та нехитрих собачих іграшок. Сергійко замостив відтулину між гаражами, щоб не задувало взимку, хмизом та своєю старою курткою, і вишло навіть затишно.

Дійсно, собака спочивав у себе вдома. Він так солодко спав, скрутившись калачиком, прикривши нечесаним хвостом кумедну мордочку, що Сергійкові стало шкода будити собаку, і він, зітхнувши, поплентав за гаражі.

Ні, без Моті якось самотньо. Дітей на подвір'ї не було, не було й дитячого майданчика. У будинку з давніх часів проживало кільканадцять дружніх сусідів, і усі вони дожили до вельми шанованого віку. Іноді до когось приїздили діти, але то все були дорослі дяді й тьоті, котрі не виявляли до малого цікавості, та і йому було байдуже до них. Інколи, особливо – під вечір, коли пенсіонери звичайно сидять перед телевізорами, у глухому дворі з'являлися непрохані гості. То були зграйки чужих підлітків, які ховалися тут від батьків, щоб на волі безкарно хильнути пива чи чого міцнішого і випалити по цигарці, вони, здебільшого, надовго не затримувались, але після їх набігів стіни ряхтіли новими непристойностями, квіти були витопчені, а трава прикидана сміттям. Інколи п'янички до ночі товклися в альтанці, і якщо вони дуже шуміли, дідусь з вікна погрожував їм міліцією і витверезником. Але Сергійко з такими зайдами у дворі ніколи не стикався, бо потемню не гуляв.

Без Моті хлопчик ще з півгодини без діла блукав у заростях, трохи пополов свій город, найвс досхочу нездорілих кислющих абрикос, хвилин п'ять читав новий напис на задній стіні чужого червоноцегляного будинку. Велетенські сині літери „ЦОИ“, які хтось вивів за ніч, були ніби знайомими, але вкладались у незнайоме слово, і Сергійко не міг його второпати. Хлопчик із серцем вирішив, що дідусь навчив його не всієї абетки. Дитяча допитливість привела його додому: кортіло подивитись у „Букварі“ невідомі букви.

Він за звичкою штовхнув

двері у квартиру, котрі ніколи не зачинялись удень. Бо Сергійко не мав ключа. З тієї простої причини, що не доріс до замкової щілини.

Але двері не відчинялись, як завжди, а стояли мертво. „Зайшов у інший під'їзд?“ – запитав себе хлопчик, але такого з ним не траплялося, він був уважною дитиною. Притис до дверей вухо – усередині чулося кілька голосів: або дід з бабцею сваряться, або серіал увімкнено.

Сергійко штовхнув двері ще й ще і, розлютившись, гупнув ногою. Звук вийшов гучний, вимогливий, у квартирі на мить стихло.

Відчинили швидко.

- Сергій?

У прорізі дверей стояла тітонька, висока та худя, в яскравому костюмі, з таким же білявим волоссям, як і в Сергійка, тільки охайно зачесаним. Обличчя тітоньки було віддалено знайомим, нагадувало хлопчикові власне віддзеркалення.

«Мама?» – здогадався він.

- Мама, мама, - загула невдоволена бабця, виглядаючи з кухні. – Мама, бачте, до нас завітала. Приїхала, щоб тебе до міста забрати.

Тітонька відступила на крок. Поступаючи йому місцем у тісному, як тамбур, передпокої.

Хлопчина навмисне довго розстібав ремінь черевків, бо не знав, як слід зустрічати незнайому маму, з котрою не бачився років зо два. Мама теж ніяквола і, мабуть, соромилася крикливої бабусі. Сергійко присів навпочіпки, не наважуючись піднятися, торсаючи застібки на взутті і так, сидячи, помітив ще дві ноги, взуті у чималі білі кросівки. З цікавості хлопчик підвів голову. Над ним височів справжній велетен. Сергійко подивувався, що бувають такі здоровенні дядьки.

- Будемо знайомі, - здоровенний чоловік церемонно простяг велику руку і назвався дитячим іменем: - Толя.

Сергійко руку потис.

- Це твій новий тато, - прокоментувала бабця, як завжди, на повний голос, і трохи тихіше, саркастично додала, - тато Толя.

- Ну, ма, - несміливо докорила тітонька, очевидно, що бабці вона побоювалася.

- Ти мовчи, Катерино! – стара викотилася із кухні, і модна тітонька зіщулилася, передчуваючи лихе, але Толя вийшов наперед, заступаючи Катерину великим животом.

- Спокійно, мамо, - він посміхався по-дитячому, а його

широченна спина повністю закрила збентежену тітоньку, заодно й спантеличеного Сергійка, від бабці, - чого нам сваритися? Давайте по-людському поговоримо.

Толя чомусь на бабуся по-діяв як заспокійливе. Та скинула фартуха і протрубила примирливо:

- То чого товчетесь у тісняві? Йдіть до кімнати. Буду годувати - ви ж з дороги.

Усі посунули до вітальні.

Дід сидів у кутку дивана, тримаючи стосик газет на колінах. Вигляд у нього був стурбований, окуляри висіли на кінчику носа.

- Чого ти, як привезений? - grimнула на нього бабця. - Стола розклади.

І звеліла гостям:

- Сідайте!

Катерина сіла на красчок крісла, а Толя гелнувся на диван, увігнувши пружини, котрі приречено скреготнули від такої зневаги й ваги.

Сергійко м'явся на порозі.

- А мені що робити? - спитав у бабусі.

- А тобі, Серього, - обізався Толя, - збиратися до Києва. З нами поїдеш, додому.

- Може, він не захоче, - буркнула стара.

- От-от, - сухо додав дід, ладнаючи стола. - Він з нами звик, ми йому і за маму його непутящу, і за тата були усі ці роки.

Катерина тихенько зарюмала в кріслі, і Сергійкові стало її жаль, бо сам він плакав украй рідко, тільки тоді, коли відчував справжнє горе. Він підійшов до малознайомої мами і невпевнено погладив її волосся, не знаючи, чи можна так чинити. Мама притисла Сергійка до себе і заревла по-справжньому. Сергійку теж зашипало в носі, і він стримувався, геть розчулений не дуже зрозумілим почуттям, щоб і самому не заплакати.

- Ну от, усе ясно, - мовив Толя, - збирайся, Сергію.

- Поїдеш з нами, синку? - кризь сльози запитала мама.

Сергійко не знав, що й сказати. Мама йому сподобалась, і величезний Толя - ніби теж. А як же дідусь і бабця? Як не звіданий до останніх куточків двір? Як же Мотя?

І нащо взагалі їхати до Києва. Адже пречудово можна жити гуртом тут?

Доки хлопчик розмірковував, дорослі схилилися до думки: Сергійку слід бути у сім'ї, значить, їхати. Бабуся була, ніби сама не своя, не кричала і не командувала, мовчки носила тарілочки і ставила із стуком їх на стіл. Дідусь і Толя мирно

гомоніли на дивані. А Сергійко і не пам'ятав, як опинився на маминих колінах, отямився від того, що йому стало затишно в її обіймах, і пахощі її парфумів були солодкими-солодкими. Мама поцілувала його у вихор на тім'ї, її поцілунки ніжно лоскотали і навіювали сон. І Сергійко заснув.

Київ снився хлопчику таким, як він бачив його на малюнку в „Букварі”: панорама Дніпрових круч, золоті верхи церкви, а вище, у небі, сяє металевим блиском Тризубець - герб України, і на пергаменті з печаткою - Гімн України. Гарно, ошатно, точно, як у книжці для першокласників. Дідусевий голос читає напис угорі сторінки: „Київ - столиця України”.

- А де Мотя? - раптом прокинувся. - Мотю візьмемо з собою?

- Мотя - це хто? - поцікавилася мама.

- Це його ліпший друг у дворі, - поспішив пояснити дід. - У Києві такого точно не знайдете.

- Мотя? - втрутився Толя. - Дівчинка, чи що?

- Хтозна, чи дівчинка, чи хлопчик, ми ніяк не второпасмо, - встрягла й бабця, - мочитися присідає акуратненько так, як дівчинка, а цуценят немає.

Толя зареготав, аж диван застогнав під його огрядним тулубом. Захихикав і дід, засміялися мама й бабуся.

- Собака? - уточнив Толя, ще сміючись.

- Ага, собака. Законний, розумний... - натхненно почав Сергійко.

- Розумію, - посерйознішав новий тато. - Але тут така делікатна справа.... поки що не можна нам собаку брати.

- Чому?

Толя з Катериною обмінялися швидкими ніжними поглядами, і бабця, жінка уважна й досвідчена, розцінила їх правильно.

- Дитинку чекаєш? - звернулася до доньки.

- Так їде Мотя з нами? - ізнов нагадав Сергійко, нічогісенько не тямлячи з дорослої розмови.

- Нащо тобі отой шолудивий? У тебе скоро братик буде чи сестричка, - підказав дід.

- А Мотя ж як? Їде він чи ні? - почав нервуватися хлопчик.

- Годі вже про Мотю! - звеліла бабуся, в неї знов прорізався командний голос. - Краще біжи, збирай свої речі. Сьогодні мають тебе забирати, - і відвернулася, ховаючи сльози.

Сергійко зліз з маминих гострих колін, які, щоправда,

трохи намуляли худий дитячий задок.

- Уже сьогодні? - украй розтривожилася дитина. - А що ж брати?

- Можеш нічого й не брати, ми тобі все необхідне купимо, - повідомив Толя, - і одяг, й іграшки, й книжки. І комп'ютер.

- Комп'ютер! - видихнув Сергійко. - Класно! Тільки я все-таки візьму дещо.

- Давай, - згодився Толя.

Малий поспішив до ящика з іграшками.

Пройшла, може, година, або й дві, дорослі торохтіли у вітальні, а Сергійко в маленькій кімнаті перебирав свою скарбничку, розподіляючи потрібне й зайве на дві купи, і купа необхідного вдвічі перебільшувала купу непотребу. Коли до кімнатки увійшов Толя, Сергійко показав йому свій вантаж. Новий тато оцінює оглянув Сергійкове манаття.

- Нормально. У багажник влізе, - і весело наказав: - Ну, поїхали.

Бабця схаменулася, почала бігати, кричати, метушитися. Сергійка у чотири руки (мама теж узялася) витрусили з сорочки і шортів, умивали, одягали у щось противно чисте, нове й не дуже зручне, причісували його неслухняну чуприну. І всі прожогом, з біганиною і переполохом, із слізьми, обіймами і бабиним лементом гуртом вискочили з дому, несучи чепурного Сергійка по черзі на руках, тягнучи торби, якісь ковдри, і так, циганським табором, перетнули подвір'я і вкотилися на вулицю.

Під парканом стояла довга срібляста машина, справжнісінька іномарка, Сергійко бачив такі інколи на дорозі, піддивляючись у шпарину в паркані. Хлопчик захоплено спостерігав, як Толя натис якусь кнопочку на маленькому пристрої, причепленому до ключів, і машина, коротко някнувши, блимнула фарами.

- Сідай, - Толя м'яко підштовхнув малого.

Сергійко обережно сів на шкіряне сидіння і зацікавлено роззирався. „Класно”, - вирішив він.

Ще хвилини десять вантажилися, прощалися, дідусь з бабцею, хряпаючи дверцятами, один по одному залазили в салон автівки, горнучись до онука, дідусь коловся небритою щкою, бабуся замочила його слізьми і, врешті Толя сів за кермо, мама примостилася біля хлопчика, і машина стиха загула.

- Ой! - верескнув Сергійко. - Ой! Стійте! Де Мотя?

Він миттю вискочив з машини, перестрибнувши мамині

нагострені коліна, і перелякано дід з бабою ледве встигли перехопити його біля хвіртки. Мотя сидів, ховаючись у красолі, боязко дивився з-під закудраної вовни на Сергійка і не наважувався підійти: короткий собачий розум підказував йому не наближатися - від дорослих, що оточували його приятеля, віяло ворожою байдужістю.

- Мотя! - кричав хлопчик. - Ось ти де! Я без тебе не поїду!

Бабуся тримала його за плечі і намовляла:

- Мотя! - кричав хлопчик. - Не можна. Хай Мотя з нами залишиться.

Хлопчик заплакав.

З машини важко виступив Толя й навис над дитиною.

- Зрозумій, Серього, зараз - не можна, - терпляче пояснював.

- Через рік-другий ми тобі купимо справжнього собаку, породистого, - обіцяла мама, присвівши біля заплаканого Сергійка.

- Не хочу справжнього. Хочу Мотю, - ревів Сергійко і, вирвавшись, побіг у двір, і Мотя рвонув йому назустріч, пересиливши острах.

Іх ледве розвели у різні боки. Сергійка посадили у машину, де він ще схлипував, а Мотю дідусь загнав на подвір'я, заціпнувши хвіртку.

- Ідьмо, Толю, їдьмо, - попросила Катерина, і машина зрушила, вкотилася на дорогу і дедалі швидше-швидше - вилетіла за місто.

Сергійко сидів похмурий, зрідка зітхав і мовчав, хоча мама щось у нього запитувала, щось розповідала штучно веселим голосом, намагаючись розрадити дитяче горе.

Толя теж спохмурнів, учепившись у кермо, і навіть його широченна спина промовисто вказувала зіпсовані настрої. Він час від часу переводив погляд від дороги на дзеркальце, налаштоване так, щоб бачити дитяче личко. Симпатичне Сергійкове личко стало дедалі серйознішим, а в сірих оченятах хлюпала сльозами журба. І хоч як Катерина не дзвеніла до синочка синицею, хлопчик не відволікався від своїх гірких думок.

Через півгодини путі на київській трасі Толя розвернув машину.

- Що, Толю? - здивувалася Катерина. - Щось сталося? Щось забули?

- Аяке! - весело обізався татко, повертаючись до Сергійкового міста. - Мотю ми забули. Як же ми без Моті?

20 невідомих про 1 відому, або те, що Ви ще не знали про Україну

1. УЛЮБЛЕНА ЛІТЕРА «П»

Найбільш уживаною літерою українського алфавіту є літера «п». На неї починається найбільше слів. Найменше використовуються літери «ф», «ї» і «ґ».

2. «ОЙ, ХОДИТЬ СОН КОЛО ВІКОН»

Одну із найвідоміших пісень у світі - Summertime - Джордж Гершвін написав під впливом колискової «Ой, ходить сон коло вікон» у виконанні Українського Національного хору.

3. МАКДОНАЛЬДС

Третій найбільш відвідуваний Макдональдс у світі знаходиться у Києві, біля залізничного вокзалу. Цей заклад неодмінно потрапляє у п'ятірку найбільш людних Макдональдсів світу. Минулого року тут зробили більше 2-х мільйонів замовлень.

4. МЕТРО

Станція метро «Арсенальна» у Києві - найглибша у світі і вона знаходиться на глибині 105 метрів під землею. Станцію побудували однією із перших, у 1960-ому році, у безпосередній близькості від будівлі парламенту. За деякими даними, у тунелях біля «Арсенальної» є таємні сховища для політичної верхівки.

5. БУДЬМО!

Українці - п'ята найбільш питуща нація у світі. Нас перебивають лише молдовани, росіяни, угорці та чехи. Середньостатистичний українець у віці від 15-ти років на рік випиває 15,6 літрів алкоголю - на літр більше за ірландця і майже на два за норвежця.

6. «ЩЕ НЕ ВМЕРЛА УКРАЇНА»

Українській гімн складається всього із шести рядків - чотирих куплетів і двох приспівів. Інші куплети гімну, створеного поетом Олександром Чубинським і композитором Михайлом Вербицьким, не були затверджені,

оскільки є не зовсім політкоректними («Станем, браття, в бій кривавий від Сяну до Дону» - маються на увазі претензії на території Росії та Польщі).

7. МАЙЖЕ ВСІ ЗЛОЧИНИ РОЗКРИВАЮТЬСЯ?

У Європі розкривають 30-40% злочинів, в Україні - 90%. Правоохоронці пояснюють, що наша неприродно хороша статистика є результатом небажання фіксувати «безнадійні» справи (наприклад, крадіжки мобільних телефонів) і вибиванням зізнань із підозрюваних.

8. РУДА

В Україні - найбільший запас марганцевої руди у світі, 2,3 мільярди тон і близько 11% від усіх покладів планети. Ще у нас немало залізної руди - 7% світового запасу.

9. НАЙБІЛЬША «МРІЯ»

Українці, а саме конструкторське бюро Антонова, розробили літак із найбільшою вантажопідйомністю у світі - Ан-225 «Мрія». Спочатку він проектувався для транспортування космічних кораблів. Наразі «Мрія» виконує комерційні вантажні перевезення.

10. КОНСТИТУЦІЯ ОРЛИКА

Першу у світі конституцію сучасного вигляду написав українець Пилип Орлик у 1710-ому році. У день свого обрання гетьманом він представив козацькій раді «Пакти і Конституції прав та вольностей Війська Запорізького», по-суті - договір між новообраним гетьманом, козаками та всім українським народом.

11. ЩЕДРИК

«Щедрик»: найвідоміша у світі українська мелодія.

Одна з найбільш відомих у світі різдвяних пісень - це «Щедрик», народна пісня, записана українським композитором Миколою Леонтовичем. Світ знає її як Carol of the Bells або Ring Christmas Bells.

12. БЕЗ ЯДЕРНОЇ ЗБРОЇ

Україна - єдина країна світу, яка за власною ініціативою відмовилася від ядерної зброї. Відбулося все у 1994-ому році. На той момент у нас було 1652 ядерні боеголовки і третій у світі ядерний потенціал після Росії та США. Боеголовки віддали Росії, пускові шахти знищили. У відповідь Україна отримала гарантії безпеки від ядерних держав.

13. ШЕВЧЕНКО

Українському поетові Тарасу Шевченку встановлено близько 1200 пам'яників по всьому світу. Більшість із них знаходиться на західній Україні. Невідомо, кого в Україні більше - Шевченка чи Леніна, оскільки ні комуністична партія, ні Мінкульт обліку вождів уже не ведуть.

14. ПРО БАТАРЕЙКИ

В Україні, на відміну від світу, батарейки окремо не утилізуються. А вони містять токсичні елементи, що сильно забруднюють воду і ґрунт.

16. ТРОХИ СВИНСТВА

На момент проголошення незалежності, Україну населяло 19,4 мільйонів свиней. Сьогодні їх удвічі менше - 8,3 мільйонів. Не дивлячись на репутацію салоїда, середньостатистичний українець з'їдає всього 18 кг свинини на рік. Це втричі менше, ніж звичайний німець.

17. ПРО СИЛУ

Українського пауерліфтера Дмитра Халаджи внесено до Книги рекордів Гіннеса, як автора більше двох десятків рекордів. Наприклад, він витримав «Чортову кузню» - лежав на цвяхах, а зверху клали 700-кілограмові плити, які розбивали кувалдами.

18. РАКЕТОНОСІЇ

Український «Південмаш» (Дніпропетровськ) виробляє найбільш екологічні ракетноносії у світі. За їх допомогою у космос відправляють комерційні вантажі у рамках міжнародного проекту «Морський старт».

19. НАЙСТАРОДАВНІШЕ ПОСЕЛЕННЯ НОМО SAPIENS

Найстародавніша відома ученим мапа, а також найстародавніше поселення Homo Sapiens знайдено в Україні, у селі Межиріччя Рівненської області. Їм 14,5-15 тисяч років. Мапу вибито на кістці мамонта.

20. НАЙБІЛЬШИЙ КЕЛИХ

Офіційний рекорд Гіннеса: нещодавно українці створили найбільший у світі келих для шампанського - на 56,25 літрів. Як пити шампанське з такого келиха - невідомо, однак ми все одно молодці!!!

• У Івана Сміхована

Звернення громадськості хутора «Мозамбік» до розумної громадськості України:

Розумні країни!

Звертаємося до розумних, бо з практики на хуторі «Мозамбік» знаємо, що «Баран, навіть круторогий, — все одно баран...»

Як Ви зрозуміли, громадськість хутора «Мозамбік» живе, в основному, народною творчістю.

Що народ витворить — те й вип'є.

Словом, вживаємо лише свою. Підтримуємо вітчизняного виробника. І спортивну форму. «Заочна шахова олімпіада».

Змагаємося з верхами. Хто кого?

У верхих — всі «грос-мейстери».

У низах — суцільний «мат».

А ситуація — патова.

Народне прислів'я гласить: «Глупота стає попереду. Щоб її всі бачили. Розум стає позаду. Щоб бачити всіх».

Чого ж тоді майже в усіх газетах на фото попереду завжди керівні особи? І чи завжди можна вірити народним прислів'ям?

Один з найкерівніших, що мітить у спасителі України, хвалиться: «У мене ще є клепка у голові...»

«Клепка» — ще не «бочка», «Бочка» — це коли є всі «клепки», і всі нормальні.

Паливна криза. Десять не було якоїсь «клепки». І потекла «бочка». А тут, «...як грім з ясного неба — жнива...» Хто ж сподівався, що в цьому році знову будуть жнива...

Дехто дивується, що при всіх системах «вони» пробиваються у «верхи». І постійно «на плаву».

Закон фізики. Пустопорожнє завжди плаває зверху.

Та опустимося до низів.

Народне прислів'я каже: «Селянин ріже курку тоді, коли він хворий, або ж... хвора курка».

Із західної Європи до нас йдуть мільйони курячих ніжок. Про що це свідчить?

Про те, що наші селяни і наші кури абсолютно здорові.

А «там» — епідемія. Пошесть...

... Поїмо їхні «ніжки», то й своїх курей почнемо різати.

Якось виходить так, що ми й хвороби свої не маємо. Все чиніть підхоплюємо. То сибірку, то європейку.

Мавпуємо.

До речі, сенсацію чули? Американський вчений навчив мавпу говорити.

Євген ДУДАР, м.Київ

ЯКБИ МИ ВЧИЛИСЬ ТАК, ЯК ТРЕБА...

А деякі наші вчені самі не можуть навчитися. Рідної мови.

Звісно, мавлі легше. Вона не має «старшого брата», її не обсіли «мавлі-русскоязычники». На її психіку не тиснуть мавлі-шовіністи. На її долі не грають мавлі-сіоністи. Вона не має комплексу меншовартості. І мавпа має почуття власної гідності — що від неї пішли нормальні люди.

Потім, мавпа вивчила не українську, а англійську, це набагато легше. Наші мавпи також англійську вивчають за просто. А своєю два слова зліпити не можуть.

Ми постійно живемо чужим розумом. Щоб чужинці постійно жили нашим хлібом.

Росія нас вчила соціалізму. Америка нас вчить капіталізму.

Нібито ми такі недоумкувати.

А давайте критично. Чи не маємо свого розуму? Та ще якого!

Про те, скільки геніїв, талантів чи просто винахідників дав світові наш народ, говорити не будемо. Будемо про те, хто нас вчить. І як ми засвоюємо.

Якщо ми вже щось взяли, то навіки.

Приклад із соціалізмом. Маркс признався, що своєю теорією пожартував. І сам від неї відмовився. Росія, яка нам цю теорію почепила на шию, також від неї відмовилася. А наші марксомани так запопадаючи вивернули хребта уліво, що жодна медицина світу не може поставити його на місце.

Приклад із капіталізмом. Були «совками». Профанами.

Живого долара не бачили. Золото називали «жовтим дияволом».

І ось лише той «диявол» нам підморгнув, рвонули так, що куди там американцям!

Іхній Клінтон. Двічі Президент Америки — позичає гроші, щоб сяку-таку хату купити. Наш Назаренко. Ще й кандидатом у Президенти не був. А закупив пів-Голлівуду. Став «звіздом» Америки. Весь капіталістичний світ дивується: де вчорашній пролетарець взяв стільки мільйонів?! То кому у кого треба вчитися?

Правда, у нас дехто запевняє, що Назаренка «взули».

Підсунули йому кількадесят мільйонів, літак — лети у Голлівуд.

Лише тут Президентові не заважай.

«Покажіть мені того «шевця» і я сам попрошуся, аби мене «взули». — Каже Петя Зябка. — І не треба до Голлівуду. Я пересиджу на хуторі «Мозамбік». Всю президентську кампанію.

Можу й зачинитися в погребі. Аби світ бачив, як наша держава відчайдушне бореться з корупціонерами...»

Наша біда — це наше постійне самобичування.

«Верхи» батькують «низи», що ті нічого не хочуть.

«Низи» батькують «верхи», що ті нічого не можуть.

А «можуть», «не можуть» — питання відносні. Для одного «не можуть». Для іншого — «можуть».

Для крикунів з опозиційної політичної печі наш владний Олімп «нічого не може». І «не діє». «За час владарювання перетворив Україну на масові народні гуляння. По базарах. І суцільні шоу. Під патронатом найвищого патрона...»

Для отих, що «під патронатом», «Олімп» — «діючий». І вони масово шоу-меняють і шаманять «за діючого»!

А «народні маси» масово переконані, що: «Діло — табак» і довіл до цього» головний табачник України».

Але «маси» ніяк не можуть зрозуміти, що винні вони самі.

Бо дуже люблять «локшину». На вухах. І вітер. В голові. Особливо «Вихри враждебные...» Особливо, коли ті «вихри» вдують їм у голову зачумлені вітрогони.

У наших «мас» особлива любов до ідіотів. І їхніх лозунгів.

Пригадує: «Все вирощене — збергти!»

І ніхто не питає: «Якщо не бергати, то навіщо вирощувати?..»

Ніхто не питає, що це за абракадабра «соціалізм з человеческим лицом?»

Ніхто не питає, що таке «прогресивний соціалізм?»

Ніхто не питає, чому так, що в усьому світі перед законом «недоторкани» лише божевільні. А в нас і... депутати?..

Ніхто не питає, навіщо нам стільки чиновників? Свого часу на Австралійському континенті був екологічний вибух кроликів.

Сприятливі природні умови. Мали на чому пастися.

У нас екологічний вибух чиновництва. По стільки чиновників на душу населення, що вже не вистачає душ. І більшість з них дальтоніки. Бачать лише «зелені»...

Отже, розумні країни!

У кого ще зосталася душа. І голова. І в голові. І власна гідність.

І достойність.

Не питаймо: «Чого я, а не він?», коли треба ставати на прою.

Не питаймо: «Чого він, а не я?», коли треба за когось підняти руку!

Якби ми вчилися так, як треба, то... не жили б за принципом «маємо те, що маємо». А мали б те, чого хочемо... І те, чого заслуговуємо як великий і розумний народ...

